

T.C.

MUĞLA ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI

EĞİTİM YÖNETİMİ, TEFTİŞİ, PLANLAMASI VE

EKONOMİSİ BİLİM DALI

**İLKÖĞRETİM OKULU İNGİLİZCE ÖĞRETMENLERİNİN DERS
DENETİMİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ (MUĞLA İLİ ÖRNEĞİ)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

BELGİN KARAARSLAN

DANIŞMAN

YRD. DOÇ.DR. AYNUR BİLİR

MAYIS, 2008

MUĞLA

T.C.
MUĞLA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ TEFTİŞİ PLANLAMASI VE
EKONOMİSİ BİLİM DALI

İLKÖĞRETİM OKULU İNGİLİZCE ÖĞRETMENLERİNİN DERS
DENETİMİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ (MUĞLA İLİ ÖRNEĞİ)

BELGİN KARAARSLAN

Sosyal Bilimler Enstitüsünde

“Yüksek Lisans”

Diploması Verilmesi İçin Kabul Edilen Tezdir.

Tezin Enstitüye Verildiği Tarih :

Tezin Sözlü Savunma Tarihi :

Tez Danışmanı : YRD. DOÇ. DR. AYNUR BİLİR

Jüri Üyesi : PROF. DR. AHMET DUMAN

Jüri Üyesi : YRD. DOÇ. DR. KEVSER BAYKARA PEHLİVAN

Enstitü Müdürü: Prof. Dr. Aslan EREN

MAYIS, 2008

MUĞLA

TUTANAK

Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nün .../.../.... tarih ve sayılı toplantısında oluşturulan jüri, Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği'nin maddesine göre, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Belgin Karaarslan'ın "İlköğretim Okulu İngilizce Öğretmenlerinin Ders Denetimine İlişkin Görüşleri (Muğla İli Örneği)" adlı tezini incelemiş ve aday .../.../.... tarihinde saatda jüri önünde tez savunmasına alınmıştır.

Adayın kişisel çalışmaya dayanan tezini savunmasından sonra dakikalık süre içinde gerek tez konusu, gerekse tezin dayanağı olan anabilim dallarından sorulan sorulara verdiği cevaplar değerlendirilerek tezin olduğuna ile karar verildi.

Yrd. Doç. Dr Aynur BİLİR

Tez Danışmanı

Prof. Dr. Ahmet DUMAN

Üye

Yrd. Doç. Dr. Kevser BAYKARA PEHLİVAN

Üye

YEMİN

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum “**İlköğretim Okulu İngilizce Öğretmenlerinin Ders Denetimine İlişkin Görüşleri**” adlı çalışmanın, tarafımdan bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurulmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin Kaynakça’da gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanmış olduğumu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

...../...../.....

BELGİN KARAARSLAN

İMZASI

YÜKSEKÖĞRETİM KURULU DOKÜMANTASYON MERKEZİ
TEZ VERİ GİRİŞ FORMU

YAZARIN

MERKEZİMİZCE DOLDURULACAKTIR.

Soyadı: KARAARSLAN

Adı : BELGİN

Kayıt No:

TEZİN ADI

Türkçe : İlköğretim Okulu İngilizce Öğretmenlerinin Ders Denetimine İlişkin Görüşleri (Muğla İli Örneği)

Y. Dil : The Views of English Teachers' at Primary School On Lesson Supervision (Muğla Sample)

TEZİN TÜRÜ: Yüksek Lisans

Doktora

Sanatta Yeterlilik

•

○

○

TEZİN KABUL EDİLDİĞİ

Üniversite :Muğla Üniversitesi

Fakülte :

Enstitü :Sosyal Bilimler Enstitüsü

Diğer Kuruluşlar :

Tarih :

TEZ YAYINLANMIŞSA

Yayımlayan :

Basım Yeri :

Basım Tarihi :

ISBN :

TEZ YÖNETİCİSİNİN

Soyadı, Adı :BİLİR, Aynur

Ünvanı :Yrd. Doç. Dr.

TEZİN YAZILDIĞI DİL: Türkçe

TEZİN SAYFA SAYISI: VI+

TEZİN KONUSU (KONULARI) :

1. İlköğretim Okulu İngilizce Öğretmenlerinin Ders Denetimine İlişkin Görüşleri

TÜRKÇE ANAHTAR KELİMELER:

1. Ders denetimi
2. Denetçi
3. İlköğretim Okulu İngilizce öğretmeni

İNGİLİZCE ANAHTAR KELİMELER:

1. Supervision of lesson
2. Primary-secondary school supervisor
3. Primary-secondary school English teacher

- 1- Tezimden fotokopi yapılmasına izin vermiyorum
- 2- Tezimden dipnot gösterilmek şartıyla bir bölümünün fotokopisi alınabilir
- 3- Kaynak gösterilmek şartıyla tezimin tamamının fotokopisi alınabilir

Yazarın İmzası :

Tarih : .../.../....

ÖZET

İLKÖĞRETİM OKULU İNGİLİZCE ÖĞRETMENLERİNİN DERS DENETİMİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

(MUĞLA İLİ ÖRNEĞİ)

KARAARSLAN, Belgin

**Yüksek Lisans Tezi, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı,
Eğitim Yönetimi Teftişi Planlaması ve Ekonomisi Bilim Dalı**

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Aynur BİLİR

Mayıs, 2008, VIII+ 93 Sayfa

Bu araştırmanın amacı İlköğretim Okulu İngilizce Öğretmenlerinin ders denetimine ilişkin görüşlerini saptamaktır. Bu amaç doğrultusunda, ders denetiminin uygulanması, rehberlik ve mesleki yardım, denetçilerin davranışları ile İlköğretim Okulu İngilizce Öğretmenlerinin cinsiyet, mesleki kıdem, öğrenim durumu ve geçirilen denetim sayısı gibi demografik değişkenleri arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığı araştırılmıştır.

Araştırma betimsel bir araştırma olup, tarama modeli kullanılmıştır. Evrenden örneklem alınmamıştır. Veri, 2007–2008 Eğitim-Öğretim Yılı'nda, Muğla merkez ve ilçelerindeki devlet ilköğretim okullarında çalışan İngilizce öğretmenlerinden toplanmıştır. Çalışmada, Gülten Yıldırım tarafından geliştirilen “Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Ders Denetimine İlişkin Görüşleri Anketi” kullanılmıştır. 165 İngilizce öğretmeni anketlere yanıt vermiştir. Elde edilen veriler SPSS 15 paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Toplanan verilerin analizi, frekans, yüzde, aritmetik ortalama, standart sapma, t-Testi, Kruskal-Wallis H, tek yönlü varyans analizi (ANOVA) istatistik teknikleri kullanılarak analiz edilmiştir.

Araştırmanın başlıca bulguları şunlardır: (1) İngilizce öğretmenlerinin denetimin uygulanması, ilgili cevapları “kısmen katılıyorum” seviyesindedir. Denetimin uygulanması ilişkin öğretmen görüşlerinde; cinsiyet, mesleki kıdem yılı, öğrenim durumuna göre anlamlı bir fark bulunmamıştır, fakat geçirilen denetim sayısına göre anlamlı bir fark bulunmuştur. (2) İngilizce öğretmenlerinin rehberlik ve mesleki yardım ile ilgili cevapları “kısmen katılıyorum” seviyesindedir. Rehberlik ve mesleki yardıma ilişkin öğretmen görüşlerinde mesleki kıdem yılı, öğrenim durumu, geçirilen denetim sayısına göre anlamlı bir fark bulunmamıştır, fakat cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur. (3) İngilizce öğretmenlerinin denetçi davranışlarıyla ilgili cevapları “kısmen katılıyorum” seviyesindedir. İngilizce öğretmenlerinin denetçilerin davranışlarına ilişkin görüşlerinde cinsiyet, mesleki kıdem, öğrenim durumu, geçirilen denetim sayısına göre anlamlı bir fark bulunmamıştır. (4) İngilizce öğretmenlerinin denetimin uygulanması, rehberlik ve mesleki yardım ve denetçi davranışlarına ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir fark bulunmuştur, (denetimin uygulanması)A-B (rehberlik ve mesleki yardım); (rehberlik ve mesleki yardım) B-C (denetçi davranışları) gruplarına verilen cevaplarda, her iki gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmaktadır.

ABSTRACT

THE VIEWS OF PRIMARY SCHOOL ENGLISH TEACHERS' ON LESSON SUPERVISION (MUĞLA CASE)

KARAARSLAN, Belgin

**Master Thesis, Departments of Educational Sciences,
Educational Administration, Supervision, Planning and Economics Department**

Thesis Consultant: Assist. Prof. Dr. Aynur BİLİR

May, 2008, VIII+ 93 Pages

The purpose of this research was to find out the views of primary-secondary school English teachers' on lesson supervision. In this sense, it was investigated if there was a significant relationship between supervision application, guidance and professional help in supervision, behaviors of supervisors and demographic variables such as sex, professional seniority, educational level, and supervisory experience.

The research study was a descriptive study based on the relational scan model. A sample wasn't chosen from the population. The data was collected from The English teachers who have been working during 2007-2008 Academic Year in the state primary schools in the centre and the towns of Muğla. In the study, "The Survey of Social Studies Teachers' Opinions about Class Inspection", developed by Gülten Yıldırım was used. 165 English teachers responded the survey. The survey was analyzed with SPSS 15 packet program. The collected data for was analyzed using frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, t-Test, Kruskal-Wallis H, one way Anova statistical techniques.

The major findings of the study were as follows;

(1) The responses of the English teachers on application of supervision were at the level of "partially agree". There were no statistically significant differences in

teachers views in regard to the sex, professional seniority, educational level, but statistically significant differences were found in teachers views in regard to the supervisory experience. (2) The responses of the English teachers on guidance and professional help in supervision were at the level of “partially agree”. There were no statistically significant differences in teachers views in regard to professional seniority, educational level and supervisory experience but statistically significant differences were found in teachers views in regard to the sex. (3) The responses of the English teachers on behaviors of supervisors were at the level of “partially agree”. No statistically significant differences were found in teachers views in regard to sex, professional seniority, educational level and supervisory experience. (4) Statistically significant differences were found in teachers views on application of supervision, guidance and professional help in supervision and behaviors of supervisors. The responses to (application of supervision) A-B (guidance and professional help in supervision) and (guidance and professional help in supervision) B-C (behaviors of supervisors) were statistically significant, showed difference for both groups of questions.

ÖNSÖZ

Türkiye’de yabancı dile olan ihtiyaç, İngilizce’nin evrensel bir dil haline gelmesi, özellikle Avrupa ülkeleriyle olan sosyal, politik, ekonomik ilişkilerimizin sağlıklı bir şekilde yürütülmesi sebebiyle artmıştır. 2000’ li yılların iletişim çağı alması, iletişimin daha kolay ve verimli bir şekilde yürütülmesi isteği dil öğrenme ihtiyacını doğurmuştur.

Ülkemizde yabancı dil öğretiminin tarihçesine bakıldığında, yabancı dile verilen önemin günden güne arttığını söylenebilir. Örneğin yabancı dil eğitiminin başlangıcı ilköğretim 4. sınıfa çekilmiş, ikinci yabancı dil dersleri konulmuş, ders saatleri de artırılmıştır.

Yabancı dil derslerinin daha verimli hale getirilmesinde eksik yönlerin tamamlanmasında rehberlik edecek denetçilerin verimliliği denetledikleri kurumlarda görevlerini en etkin şekilde yapabilmelerine bağlıdır.

Araştırmanın amacı; inceleme- araştırma, denetim, rehberlik ve mesleki yardım, soruşturma görevlerini yerine getiren müfettişlerin konuyla ilgili uygulamalarının mevcut durumunu saptamak, ortaya çıkan sonuçları inceleyerek sorunları ortaya koymak ve çözüm önerileri getirmektir.

Bu araştırmanın yapılmasında beni güdüleyen, görüş ve önerileriyle çok yardımcı olan tez danışmanım Yrd. Doç. Dr. Aynur BİLİR’E, araştırmamın her aşamasında yardım ve desteğini hiç esirgemeyen Hocam Prof. Dr. Ahmet DUMAN’ a teşekkürlerimi sunarım.

Sonsuz desteklerinden dolayı aileme; özellikle annem Emine Karaarslan, eşim Taylan Karaarslan ve bazen zamanından almak zorunda kaldığım oğlum Ümit’ime teşekkürlerimi sunarım.

MAYIS / 2008

Belgin KARAARSLAN

İÇİNDEKİLER

Sayfa No

ONAY	
YEMİN	
TEZ VERİ GİRİŞ FORMU	
ÖZET	
ABSTRACT	
ÖNSÖZ.....	I
İÇİNDEKİLER.....	II
TABLolar LİSTESİ.....	VI
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	IX
BÖLÜM I.....	1
GİRİŞ.....	1
1.1.Problem.....	1
1.2.Araştırmanın Amacı	8
1.3.Araştırmanın Önemi.....	9
1.4.Araştırmanın Sınırlılıkları.....	10
1.5.Tanımlar.....	10
BÖLÜM II.....	11
İLGİLİ ALANYAZIN.....	11
2.1.Denetim.....	11
2.1.1.Denetimin İlkeleri.....	12
2.1.2.Eğitim Denetimi.....	13
2.1.3. Denetim Modelleri.....	15
2.1.4. Sınıf İçi Etkinliklerin Denetimini	17
2.1.4.1.Öğretimsel Denetim	17
2.1.4.2.Kliniksel Denetim	21
2.1.4.2.1. Kliniksel Denetimin Aşamaları.....	23
2.1.5.Denetim Türleri.....	25
2.1.5.1.Kurum Denetimi	25
2.1.5.2.Ders Denetimi.....	25

2.1.6. Denetçilerin Görev ve Yetkileri.....	28
2.1.7. Türk Eğitim Sisteminde Yabancı Dil Eğitimi ve Tarihsel ve Tarihsel Gelişimi.....	28
2.1.8. Türk Eğitim Sisteminde Yabancı Dil Öğretiminin Bugünkü Durumu.....	30
2.1.9. Türkiye’de Yabancı Dil Öğretmeni Yetiştirilmesi.....	32
2.2. İlgili Araştırmalar.....	33
BÖLÜM III.....	37
YÖNTEM.....	37
3.1. Araştırma Modeli.....	37
3.2. Araştırmanın Evreni.....	37
3.3. Veri Toplama Tekniği.....	38
3.4. Verilerin Analizi.....	39
BÖLÜM IV.....	41
BULGULAR VE YORUM.....	41
4.1. Demografik Özelliklere İlişkin Bulgular.....	41
4.2. Denetimin Uygulanmasına İlişkin Bulgular ve Yorum.....	43
4.2.1. Cinsiyete Göre Denetimin Uygulanmasına İlişkin Bulgular ve Yorum.....	47
4.2.2. Mesleki Kıdeme Göre Denetimin Uygulanmasına İlişkin Bulgular ve Yorum.....	47
4.2.3. Öğrenim Durumuna Göre Denetimin Uygulanmasına İlişkin Bulgular ve Yorum.....	48
4.2.4. Geçirilen Denetim Sayısına Göre Denetimin Uygulanmasına İlişkin Bulgular ve Yorum.....	49
4.3. Rehberlik ve Mesleki Yardıma İlişkin Bulgular ve Yorum.....	49
4.3.1. Cinsiyete Göre Rehberlik ve Mesleki Yardıma İlişkin Bulgular ve Yorum.....	54
4.3.2. Mesleki Kıdeme Göre Rehberlik ve Mesleki Yardıma İlişkin Bulgular ve Yorum.....	54
4.3.3. Öğrenim Durumuna Göre Rehberlik ve Mesleki Yardıma İlişkin Bulgular ve Yorum.....	55

4.3.4. Geçirilen Denetim Sayısına Göre Rehberlik ve Mesleki Yardıma İlişkin Bulgular ve Yorum	56
4.4. Denetçilerin Davranışlarına İlişkin Bulgular ve Yorum.....	56
4.4.1 Cinsiyete Göre Denetçilerin Davranışlarına İlişkin Bulgular ve Yorum	59
4.4.2 Mesleki Kıdeme Göre Denetçilerin Davranışlarına İlişkin Bulgular ve Yorum	59
4.4.3. Öğrenim Durumuna Göre Denetçilerin Davranışlarına İlişkin Bulgular ve Yorum	60
4.4.4 Geçirilen Denetim Sayısına Göre Denetçilerin Davranışlarına İlişkin Bulgular ve Yorum	60
4.5. Denetimin Uygulanması, Rehberlik ve Mesleki Yardım İle Denetçilerin Davranışlarına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular ve Yorum.....	61
BÖLÜM V	64
SONUÇ VE ÖNERİLER	64
5.1. Sonuçlar.....	64
5.2. Öneriler.....	67
KAYNAKÇA	69
EKLER	74
EK 1: Muğla Merkez ve İlçelerinde Bulunan İlköğretim Okulları ve Bu Okullarda Çalışan İngilizce Öğretmenleri Sayıları.....	75
EK 2: Muğla Valiliği'nden Alınmış Anket Uygulama İzin Yazı ve Onayları	82
EK 3: Anket	83
EK 4: Anket Sorularına Verilen Yanıtların Frekans, Yüzde, Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri Tablosu.....	87
EK 5: MEB. İlköğretim Müfettişleri Başkanlıkları Yönetmeliği.....	90

TABLolar LİSTESİ

Sayfa No

Tablo 1: Denetim Modelleri.....	15
Tablo 2: İlköğretim Okullarında İngilizce Ders Saatleri.....	31
Tablo 3: Türkiye’de Yabancı Dil Öğrenimine Başlama Yaşı ve Öğrenilen Yabancı Diller.....	31
Tablo 4: Anket Sayıları ve Oranları.....	38
Tablo 5: Öğretmenlerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımları.....	41
Tablo 6: Öğretmenlerin Mesleki Kıdemlerine Göre Dağılımları.....	41
Tablo 7: Öğretmenlerin Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımları.....	42
Tablo 8: Öğretmenlerin Geçirdikleri Denetim Sayısına Göre Dağılımları.....	43
Tablo 9: Denetimin Uygulanmasına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Minimum, Maksimum, Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri.....	43
Tablo 10: Cinsiyete Göre Denetimin Uygulanmasına İlişkin Öğretmen Görüşlerine Ait t-Testi Sonuçları.....	47
Tablo 11: Mesleki Kıdeme Göre Denetimin Uygulanmasına İlişkin Öğretmen Görüşlerine Ait Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları.....	47
Tablo 12: Öğrenim Durumuna Göre Denetimin Uygulanmasına İlişkin Öğretmen Görüşlerine Ait t-Testi Sonuçları.....	48
Tablo 13: Geçirilen Denetim Sayısına Göre Denetimin Uygulanmasına İlişkin Öğretmen Görüşlerine Ait Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları.....	49

Tablo 14: Rehberlik ve Mesleki Yardıma İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Minimum, Maksimum, Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri.....	50
Tablo 15: Cinsiyete Göre Rehberlik ve Mesleki Yardıma İlişkin Öğretmen Görüşlerine Ait t-Testi Sonuçları.....	54
Tablo 16: Mesleki Kıdeme Göre Rehberlik ve Mesleki Yardıma İlişkin Öğretmen Görüşlerine Ait Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları.....	54
Tablo 17: Öğrenim Durumuna Göre Rehberlik ve Mesleki Yardıma İlişkin Öğretmen Görüşlerine Ait t-Testi Sonuçları.....	55
Tablo 18: Geçirilen Denetim Sayısına Göre Rehberlik ve Mesleki Yardıma İlişkin Öğretmen Görüşlerine Ait Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları.....	56
Tablo 19: Denetçilerin Davranışlarına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Minimum, Maksimum, Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri.....	57
Tablo 20: İlköğretim Okulu İngilizce Öğretmenlerinin Cinsiyete Göre Denetçilerin Davranışlarına İlişkin Görüşlerine Ait t-Testi Sonuçları.....	59
Tablo 21: Mesleki Kıdeme Göre Denetçilerin Davranışlarına İlişkin Öğretmen Görüşlerine Ait Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları.....	59
Tablo 22: Öğrenim Durumuna Göre Denetçilerin Davranışlarına İlişkin Öğretmen Görüşlerine Ait t-Testi Sonuçları.....	60
Tablo 23: Geçirilen Denetim Sayısına Göre Denetçilerin Davranışlarına İlişkin Öğretmen Görüşlerine Ait Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları.....	60
Tablo 24: Denetimin Uygulanması, Rehberlik ve Mesleki Yardım İle Denetçilerin Davranışlarına İlişkin Minimum, Maksimum ve Ortalama Değerleri.....	61

Tablo 25: Denetimin Uygulanması, Rehberlik ve Mesleki Yardım İle Denetçilerin Davranışlarına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Karşılaştırılmasına İlişkin Anova Sonuçları.....62

Tablo 26: Denetimin Uygulanması, Rehberlik ve Mesleki Yardım İle Denetçilerin Davranışlarına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Karşılaştırılmasına İlişkin Tukey HSD Testi Sonuçları.....62

ŞEKİLLER LİSTESİ

	Sayfa No
Şekil 1: Öğretimsel Denetimin Biçimlendirici ve Çevrimsel Özelliği.....	20

BÖLÜM I

GİRİŞ

Araştırmanın bu bölümünde; problem, araştırmanın amacı, araştırmanın önemi, araştırmanın sınırlılıkları ve tanımlar yer almaktadır.

1.1. Problem

Eğitim kavramının birçok tanımı yapılmıştır. Balcı (2005: 45) eğitimin tanımlarını şu şekilde toplamıştır: “Kültürün genç kuşaklara aktarılması süreci; bireye kendi yaşantısı yoluyla istenen davranışları kazandırma süreci; bireyleri toplumdaki yarınki rollere hazırlama süreci; bireyin bilişsel, duygusal, psikomotor, sosyal ve estetik boyutlarda geliştirilmesi süreci; bireyin davranışlarında yetenek, gizilgüç, karakter ve bilgi boyutlarında gerekli gelişmeleri sağlamak amacı ile sistemli etkinlikler düzenleme sürecidir.”

Duman (2000: 14) *eğitimi*; “insanın içinde yaşadığı toplumda uygulama değeri olan yetenek, yöneliş, duygu, düşünce veya davranışları yine kendi yaşantısı yoluyla oluşturma, geliştirme ve değiştirme süreci” olarak tanımlamaktadır. Yaşam boyu devam eden bu süreçte, hem bireyin ihtiyaçları hem de toplumun ihtiyaçları karşılanmakta ve bilimsel, teknolojik ve siyasi alanda her geçen gün gelişen ve değişen dünyaya ayak uydurmamız sağlanmakta, sahip olduğumuz kültürel miras genç nesillerle öğretilmekte ve gelecek nesillere aktarılmaktadır.

Bu görevi üstlenen okulların çoğalması bu okullar arasında eşgüdümü zorunlu kılmıştır. Eğitim bilimlerinin öğretmenlere sunduğu bilgi, yöntem ve tekniklerin çoğalması, bunların işbaşında öğrenilmelerini gerektirmiştir. Eğitim alanında yasa ve yönetmeliklerle getirilen ilke ve kuralların artması, okulların bunlara uygun işleyip işlemediğini izlemeyi getirmiştir. Bütün bu eşgüdümlenme, işbaşında yetiştirme, öğretmenlere kılavuzluk etme, işlemeyi izleme gibi görevler, eğitim yönetiminin yanı sıra eğitim denetimini görevlendirilmesini gerekli kılmıştır (Başaran, 1999: 65).

Okullardaki eğitim; öğretim faaliyetlerinin verimini artırmak amacı ile denetçiler ve uzmanlar tarafından öğretmenlere ve diğer görevlilere sağlanan mesleki yardım ve rehberlik hizmetlerinin tümünü içine alan bir süreçtir (Karagözoğlu,1977; akt: Can, 2004).

Bursalıoğlu (1994:129) denetimi, “kamu yararına davranışı kontrol yöntemi” olarak tanımlar. Aydın (2000: 11) denetimi ; “örgütsel eylemlerin kabul edilen amaçlar doğrultusunda, saptanan ilke ve kurallara uygun olup olmadığının anlaşılması süreci” olarak tanımlamıştır. Ayrıca denetim, yapılan çalışmalarını denetlemek, değerlendirmek, daha verimli hale getirilmelerini sağlamak için ilgililere önerilerde bulunmak, kurumlardaki personele çalışmalarında, yetişmelerinde rehberlik yolu ile yardımda bulunmak gibi geniş bir hizmet alanı olarak tanımlanmıştır (Su, 1974: 36; akt: Taymaz, 1997:2). Buna ek olarak denetimin “meydana gelen disiplin ve yasa dışı olayların soruşturma ve incelemelerini yaparak sonucun üst ve ilgili kademelere bildirilmesini” de içerdiği belirtilmiştir.

Denetimin devleti oluşturan her birimin amacına uygun, düzenli, etkili, verimli ve mutlu bir şekilde devamının sağlanmasında, önemi ve gerekliliği büyüktür. Başar (2000: 6–8) denetimin “durum saptama, değerlendirme, düzeltme ve geliştirme “ öğelerinden oluştuğunu ve bu üç öğenin birbirine bağımlı olarak, sürekli çembersel olarak işlediğini belirtmiştir. Başar’a göre denetim kavramının ağırlığını ve amacını belirleyen düzeltme ve geliştirme öğesidir. Diğer iki öğe araç durumundadır; çünkü denetimin amacı kanıtlamak değil, geliştirmektir.

Denetimin temel amacı; örgütün amaçlarının gerçekleştirilme derecesini saptamak, daha iyi sonuç alabilmek için gerekli önlemleri almak ve süreci geliştirmektir. Bu amaçla, örgütsel işleyiş bir bütün olarak, planlı ve programlı bir biçimde sürekli olarak izlenir, eksik yönler saptanır, düzeltilir, hataların yinelenmesi engellenmeye ve daha sağlıklı bir işleyiş gerçekleştirilmeye çalışılır. İşlevsel bir yapıya ve işleyişe sahip olan bir denetim sisteminin, ölçütlerinden sapma eğilimlerini, daha sapsalar meydana gelmeden ve büyük kayıplara yol açmadan saptanması ve düzeltmeler yapması beklenir (Aydın, 2000: 11).

Nutt (1920: 4–5) denetimin eğitilmemiş işgücünden dolayı ortaya çıktığını hatırlatarak ve tüm öğretmenlerin çalışmalarını sistemde oldukça yeterli bir biçimde yönlendirdiğini ve bütün sistemin işleyişine uyum sağlamak için bireylerin etkililiğini geliştirdiğini belirtmiştir. Ve eğer öğretmenler aktif göreve geçmeden önce eğitilirse, devam eden denetim sürecinde çok az önlem almak gerekebilir (Hazi & Rucinski, 2005: 157).

Denetimde asıl amaç problem yaratabilecek ve sistemin işleyişini sıkıntıya sokabilecek durumları öncelikle önleyen tedbirler almaktır. Bu da denetimin rehberlik boyutuna daha fazla önem verilerek başarılabilir. Bilir (1998: 91) denetimi “eğitim sürecinden daha iyi ürün alabilmek için, süreci meydana getiren üyelere rehberlik etmek” olarak tanımlamıştır.

Denetimi gerekli kılan bir unsur da; örgütün güç kaybetmesini önlemektir. Eğitimde denetimin gerekliliğini vurgulayan bir diğer unsur da kontrol etmekten çok geliştirme odaklı bir işlev olarak görülmesidir. Bu açıdan bakıldığında özellikle öğretimin denetimi ve geliştirilmesi eğitim sisteminin amaçlarına ulaşmasında en gerekli unsurlardan biri haline gelmiştir (Aydın, 2005: 3).

Barnard örgütün var olabilmesi için üç ögenin varlığını gerekli görmektedir. Bunlar: birbiriyle iletişimde bulunabilecek bireyler, amaca katkıda bulunma isteği, gerçekleştirilmesi gereken ortak bir amaçtır (Aydın, 1998: 14).

Denetimin, örgüt açısından zorunlu olması, örgütün kendi varlığını sürdürmeye kararlı oluşunun doğal bir sonucudur. Her formal örgüt belli bir amacı ya da amaçlar bütününe gerçekleştirmek için kurulur, bu amacı gerçekleştirdiği sürece varlığını koruyabilir. Bu nedenle örgüt var olan nedeni olan amacını gerçekleştirme derecesini sürekli olarak bilmek ve izlemek durumundadır. Bu da bütün girdilerin ve çıktılarının planlı ve programlı olarak sürekli bir biçimde kontrol edilmesi ve değerlendirilmesi ile olanaklıdır. Bu örgütsel olgu, sürekli bir izleme, inceleme ve değerlendirme ve geliştirme etkinliğini kapsayan denetimin önem ve zorunluluğunu göstermektedir (Aydın, 2000: 11).

Eğitimde denetim; eğitim ve öğretimin geliştirilmesi amacıyla, uygulamaların başarı derecesini objektif olarak belirleme sürecidir. Bu nedenle denetim eğitim sisteminin ayrılmaz bir parçasıdır. Eğitim sisteminin kendi işleyişini amaçlanan ürünle elde edilen ürünü sürekli bir biçimde karşılaştırarak etkililik durumunu saptayabilmesi ve amaçlar doğrultusunda kendini yeniden düzenleyebilmesi tutarlı ve fonksiyonel bir denetim mekanizmasına sahip olmasına bağlıdır (Kaya, 1984:148).

Anayasamızın 21. maddesinde “eğitim ve ğretim, devletin gözetim ve denetimi altında serbesttir” denilmektedir. Ülkemizde ise eğitim ve öğretimin denetlenmesi, değerlendirilmesi ve geliştirilmesi görevi Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı müfettişler tarafından yapılmaktadır. Türk eğitim sisteminde; denetim ilköğretim ve orta ğretim düzeylerinde ayrı ayrı yapılmaktadır. Ortaöğretimde denetimi Bakanlık Müfettişleri, ilköğretimde denetimi ise İlköğretim Müfettişleri yapmaktadır.

İlköğretimde denetimi yapmak üzere İlköğretim Müfettişler Kurulu görevlendirilmiştir. “ Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Müfettişleri Başkanlıkları Rehberlik ve Teftiş Yönergesi” 43. maddesinde ilköğretim müfettişlerinin görevleri şu şekilde sıralanmıştır;

- a) Kurum ve ders denetimi (Denetim ve değerlendirme)
- b) Rehberlik mesleki yardım ve işbaşında yetiştirme
- c) İnceleme
- d) Soruşturma
- e) Araştırma (2001:Madde 43).

Kurumlarda görevli öğretmenlerin başarı durumları, teftiş yapılarak belirlenir. Öğretmenlerin teftişinde kurumun özelliğine göre "ğretmen Teftiş Formu" kullanılır. Öğretmen teftişi, Millî Eğitimin amaçlarını gerçekleştirmek için düzenledikleri etkinliklerin süresini ve niteliğini gözlemek üzere; dersane, salon, laboratuvar, atölye ve işliklerde;

- a) Eğitim ğretimindeki başarı derecesi hakkında bilgi edinmek,
- b) Olumlu davranışlarını belirlemek,

- c) Görevini en iyi biçimde yapmaya özendirmek,
- d) Eğitim ve öğretimde birliği sağlamak üzere rehberlik ve yardımda bulunmak,
- e) Kurumda uyguladıkları öğretim yöntem ve tekniklerini geliştirmek,
- f) Öğretim araç ve gereçlerinin sağlanmasında ve kullanmasında yardımcı olmak,
- g) Öğrenci başarısının bilimsel yöntemler ile ölçülmesi ve değerlendirilmesinde yardım etmek,
- h) Karşılaştığı sorunların çözümünde yol göstermek.
- i) Özel eğitim gerektiren öğrenciler için aldığı önlemleri geliştirmek ve yönlendirmek,
- j) Sınıf içi ve çevredeki eğitimsel liderliğini belirlemek, için yapılı (Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Müfettişleri Başkanlıkları Rehberlik ve Teftiş Yönergesi, 2001: Madde 20).

Yukarıda yer aldığı gibi, ilköğretim müfettişlerinin olumlu davranışları pekiştirmesi, rehberlik eden, yol gösteren, yönlendiren ve öğretmenlerin çağın gerektirdiği ölçüde yeniliklere ayak uydurmalarında yardımcı olan bir tutum sergilemeleri amaçlanmıştır.

Onbirinci Milli Eğitim Şurası'nda, eğitim denetmeni şöyle tanımlanmıştır; "Eğitim denetmeni değişik sistem, kurum ve kademelerde eğitim hizmetlerini denetlemeye yeterli olacak nitelikte kuramsal alanda ve uygulamada yetişmiş uzmandır" (Türk, 1999: 45). Düşünme, kavrama, kavramsallaştırma katmanlarını ifade etme ve uygulama denetçinin görevleridir, denetçi teori ve araştırmayı uygulamaya koyan çevirmendir (Holloway, 1995: 2).

Öğretmenlerin kendilerini yenilemelerinde ve işbaşında eğitilmelerinde onlara en büyük destek yine ilköğretim müfettişlerinden gelecektir. Öğretmenlere gerek kendini yenileme ve yetiştirmelerinde, gerekse eğitim-öğretim faaliyetlerinde, öğretmen öğrenci, eğitim-öğretim problemlerinin çözümünde ihtiyaç duyacağı uzmanlık ve rehberlik hizmetini büyük ölçüde ilköğretim müfettişlerinin yardımı ile sağlayacaktır. Zaten modern teftiş, müfettişin görevlerini, "eğitim öğretim çalışmalarında öğretmene yardımcı olmak"

şeklinde tanımlamaktır. Müfettişin, öğretmenlerin kendi problemlerini yine kendilerinin çözmesinde rehberlik etme görevi vardır (Sarı, 1987: 106).

Denetçi bir rehber ve yardımcıdır. Öğretmenin ne kadar iyi yürütmekte olduğunu ve hangi yönlerde geliştirilmesi gerektiğini belirtmek için sürekli olarak okul çalışmalarını değerlendirir. Bu amaca ulaşmak için denetçi bir değerlendirme sistem yöntemi olan gözlem yöntemini uygular. Aynı zamanda gözlemlerine ilave olarak sonuçlarının kendi değerlerinden de yararlanır. Etkili bir denetim ve yalnız öğretmenleri müşahede altında tutmak değil ve bir takım test puanları toplamak değil, öğretimin geliştirilmesi için bunlardan gereği gibi yararlanmasını bilmektir (Yurt, 1968; akt: Öz, 2003: 41).

Denetçilerin meydana getirmeye çalıştığı değişiklik, büyük bir oranda öğretmenlerin insanı harekete zorlayan özelliğe nasıl cevap verdiğini belirler. Denetçiler değişikliği yetki yoluyla dışarıdan oluşturabilir ya da öğretmenlerle birlikte işbirlikli kültürle değişiklik tohumlarının kök salmasını ve büyümesini destekleyebilir (Grimmer, Rostand ve Ford, 1992:185; akt: Sullivan, 2004: 117).

Denetçi denetleme yaparken sahip olduğu yetkiyi bir güç unsuru olarak kullanmamalıdır. Gücü Hinde (1979: 256–257) şu şekilde yorumlamıştır: Güç çok nadiren tamdır. İlk olarak; iki kişinin kapasitesi ile sınırlıdır. İkinci olarak; bir partner diğerinden büyük olasılıkla etkilenir. Üçüncü olarak; kontrollü grup gücün uygulamasını sınırlandırır: işçiler grev yapabilir, başka bir yerde iş arayabilir. Dördüncü olarak, bütün ilişkilerde bir partner bazı konularda güçlüdür fakat diğerlerinde değildir, son iki örnek gücün bir ilişki niteliği taşımadığını ne birine ne de diğerine ait olmadığına dikkat çekmektedir.

Ülkemizde “öğretmen değerlendirme” denince akla “müfettişler “ müfettişler gelince de akla öğretmenlere yardımcı olan kişiler değil, öğretmenlerin kusurlarını bulan onları cezalandıran kişiler gelmektedir. Bunun nedeni okuldaki denetimsel değerlendirme anlayışının eskimiş, çağdaş denetim ilkelerine aykırı bir anlayışın olmasıdır (Açıkgöz, 1990: 160). Denetim ve rehberlik etkinliklerinde, eğitim sürecinin geliştirilmesi bir yana, denetim, süreçte rol alan öğretmenlerin moralini

bozan bir tehdit aracı olarak görülmektedir. Yapılan araştırmalarda, öğretmenlerin, denetimin yararına inanmadıkları, kendilerine yapılan rehberliğin denetmenlerin formasyon yetersizlikleri nedeniyle yararlı olmadığını belirtmektedir (Karagözoğlu, 1977: 294).

İlişki; denetimin dinamik elementidir. İlişkinin karakteri ve yapısı diğer bütün faktörleri şekillendirir ve sırayla bütün faktörler bu ilişkiden etkilenir. Denetim süreci -süreç belli bir sona yöneltişmiş eylemlerin sistematik serisi- ilişki içinde canlanır. Süreci anlamak ilişkiyi anlamaktır. Çünkü ilişki ve iletişim süreci arasında sembiyotik bir alaka vardır (Holloway, 1995: 41).

Etkili bir denetim sürecinin geçirilmesi için; denetçinin eğitim ve öğretimde ulaşılması amaçlanan hedeflerin en iyi şekilde ulaşılıp ulaşılmadığıyla ilgili yaptığı denetimin uygulanış biçimi önemlidir. Denetçinin denetimi uygulayış biçimi; denetimin yararlı hale dönüştürülmesi ve istenilen dönütlere çevrilmesi açasından önem taşır.

Eğitim sürecinde yol göstericilik ve geliştiricilik gibi önemli bir rol oynayan öğretmen, çeşitli gruplardan ve çeşitli gereksinimleri, ilgileri ve beklentileri olan bireylerden oluşan toplumsal bir ortamda bulunmakta ve çalışmakta olduğu kabul edilmelidir. Onun görevi, çeşitli güçleri, bireylerin ve grupların eylemlerini, olanaklar ölçüsünde ortak bir hedef doğrultusunda bütünleştirmektir. Hiç unutulmaması gereken nokta, denetimsel işlevin toplumsal bir yapı içerisinde, insanlarla birlikte ve insanlar aracılığı ile sürdürülmüş olduğudur (Aydın, 1984: 80).

Denetim sosyal bir süreç, ilişki ve etkileşim olduğuna göre; denetçilerin ve öğretmenlerin karşılıklı birbirleriyle ilgili görüşleri bu sürecin etkin ve etkili olarak gerçekleştirilmesinde büyük önem taşımaktadır. Araştırmanın amacı da bu görüşleri belirleyebilmek ve bu konudaki gerekli önlemlerin alınmasına bir ışık tutabilmektir. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesi sonucu ilköğretim müfettişlerinin branş öğretmenlerini de teftiş etmek durumunda bulunmaları nedeniyle iş yükleri artmıştır. İlköğretim Müfettişleri Kuruluna bağlı olarak illerde görev yapan ilköğretim

müfettişlerinin denetim yaptıkları öğretmenlerden bir grubu da İngilizce öğretmenleridir. Muğla'da ilköğretim okullarında denetim yapan 33 denetçi arasında İngilizce branş denetçisinin olmaması; görevlerin yerine getirilmesinde güçlüklerle karşılaşıldığını göstermektedir.

Muğla İli ilköğretim okulu İngilizce öğretmenlerinin ders denetimine ilişkin görüşlerini belirlemek ve çözüm önerileri sunmak bu araştırmanın problemini oluşturmaktadır.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı ilköğretim okullarında görev yapan İngilizce öğretmenlerinin ders denetimine ilişkin görüşlerini belirlemektir. Araştırmanın genel amacı doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranacaktır.

1- İngilizce öğretmenlerinin ders denetiminin uygulanmasına ilişkin görüşleri nedir?

Öğretmenlerin bu görüşleri

- a) Cinsiyet,
- b) Meslekte kıdem,
- c) Öğrenim durumu,
- d) Daha önce kaç kez denetim geçirdiği

değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

2- İngilizce öğretmenlerinin, denetçilerin ders denetiminde gerçekleştirdikleri mesleki yardım, rehberlik ve işbaşında yetiştirme görev boyutlarına ilişkin görüşleri nelerdir?

Öğretmenlerin bu görüşleri

- a) Cinsiyet,
- b) Meslekte kıdem,
- c) Öğrenim durumu,
- d) Daha önce kaç kez denetim geçirdiği

değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

3-İngilizce öğretmenlerinin denetçilerin ders denetimi sırasındaki davranışlarına ilişkin görüşleri nedir?

Öğretmenlerin bu görüşleri

- a) Cinsiyet,
- b) Meslekte kıdem,
- c) Öğrenim durumu,
- d) Daha önce kaç kez denetim geçirdiği

değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

4- İngilizce öğretmenlerinin ders denetiminin uygulanması; denetçilerin ders denetiminde gerçekleştirdikleri mesleki yardım, rehberlik ve işbaşında yetiştirme görev boyutları ve denetçilerin ders denetimi sırasındaki davranışlarına ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

5-İngilizce öğretmenlerinin ders denetiminin uygulanması, denetçilerin ders denetiminde gerçekleştirdiği rehberlik, mesleki yardım ve işbaşında yetiştirme görev boyutları ve denetçilerin ders denetimi sırasındaki davranışları ile ilgili konularda varsa belirtmek istedikleri görüş ve yorumları nelerdir?

1.3. Araştırmanın Önemi

Türkiye’de yapılan araştırmalar incelendiğinde ilköğretim okulu İngilizce öğretmenlerinin ders denetimine ilişkin görüşlerini belirlemeye yönelik bir çalışmaya rastlanamamıştır. Dolayısıyla, ilköğretim okulu İngilizce öğretmenlerinin ders denetimine ilişkin görüşlerini belirlenmenin, hem literatüre katkı sağlayacağı hem de İngilizce öğretmenlerinin ders denetimine yönelik görüş ve beklentilerinin süreci iyileştirme konusunda yol gösterici bir adım oluşturacağı düşünülmektedir.

1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırmanın sınırlılıkları aşağıda belirtilmiştir:

1. Araştırma, 2007–2008 Eğitim-Öğretim yılında Muğla İli merkezinde ve ilçelerinde İngilizce öğretmeni bulunan ilköğretim okulları ve bu okullarda görev yapan İngilizce öğretmenlerinin görüşleriyle sınırlıdır.
2. Araştırma, ilköğretim okulu İngilizce öğretmenlerinin ders denetimine ilişkin görüşlerinin saptanması ile sınırlı tutulmuştur.
3. Araştırma, alan yazının taranması ve uygulanacak anketten elde edilecek bilgilerle ve yapılacak görüşmelerle sınırlıdır.

1.5. Tanımlar

Ders Denetimi: Okullarda genel denetimler sırasında ya da bunlardan ayrı olarak yapılan, öğretmenlerin yetişkinliğini, çalışmasını, uyguladığı yöntemleri, bunları uygulamadaki yeterliliğini, öğrencilerin yetişme düzeylerini inceleyip değerlendirmeye yönelik bir denetimdir (Taymaz, 1997: 145).

İlköğretim Denetçisi (Müfettiş): Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Genel Müdürlüğü'ne bağlı olarak, ilköğretim okullarının denetiminden sorumlu, il merkezlerinde oluşturulmuş, denetim kurullarının üyesi olan müfettiştir.

İlköğretim Okulu İngilizce Öğretmeni: İlköğretim okulları birinci kademedeki (4–5.) sınıflar ve ikinci kademedeki (6–7–8.) sınıflarda İngilizce alan derslerini okutmakla görevli öğretmendir.

BÖLÜM II

İLGİLİ ALANYAZIN

Bu bölümde denetim ve denetimin öğeleri ve aralarındaki ilişkiler, denetim ilkeleri, denetim yaklaşımları, denetim modelleri, denetim türleri, Türk eğitim sisteminde yabancı dil öğretimi ve tarihsel gelişimi ve bugünkü durumu üzerinde durulmuş ve ardından ilgili araştırmalar sunulmuştur.

2.1.Denetim

Denetim (denetleme) teriminin sözlük anlamı; bir görevin yolunda yürütülüp yürütülmediğini anlamak için yapılan araştırma, bakı, teftiş, murakabe, kontroldür (Türk Dil Kurumu Sözlüğü, 2005: 496). Aydın (2000: 11) denetimi; örgütsel eylemlerin kabul edilen amaçlar doğrultusunda, saptanan ilke ve kurallara uygun olup olmadığının anlaşılması süreci olarak tanımlamıştır. Denetim kamu ve kurum yararına insan davranışlarını kontrol etme sürecidir. Önceden belirlenmiş amaçların gerçekleşme derecesini bulmak için her kurumda denetim yapılır (Taymaz, 1997:1). Başaran (1996: 57) bir sistemin amaçları doğrultusunda çalışıp çalışmadığını tanımak için iç dönütlere; ürettiği ürünün istenilen nitelikte ve nicelikte olup olmadığını tanımak için de dış dönütlere gereklilik olduğunu belirtmiş ve eğitim sisteminin iç ve dış dönüt bilgilerini toplayan ve amaçlarından sapmasını önleyen en önemli yönetim alt istemlerinin denetim birimleri olduğunu vurgulamıştır.

Denetimin en önemli amacı, mümkün olan en verimli ve etkili şekilde örgütün görevini yerine getirmektir (Kadushin, 1989; akt: Gallacher,1997:192). Etkili denetim; örgütü üç genel amaca ulaştırır (Sergiovanni, 1991; akt: Gallacher, 1997:193) :

- 1- Denetçinin, çalışanın performansını denetlemekle sorumlu olduğu nitelik kontrolü,

- 2- Denetçinin, uygulayıcıların becerilerini geliştirmelerine yardımcı olmak ve hem özel alanlarıyla ilgili bilgilerini hem de teknik yeterliklerini daha ayrıntılı hale getirip geliştirmekle sorumlu olduğu personel geliştirme,
- 3- Alanına ve konumuna bağlılığın oluşmasına yardımcı olmak ve bununla birlikte motivasyonu artırma.

Bu amaçları gerçekleştirmek için, denetim için gerektirdiklerini tanımlamayı ve bununla ilgili iletişim kurmayı, gelişmiş bir performans için danışmanlık ve koçluk yapmayı, işle ilgili eğitim sağlamayı, planlama, düzenleme, iş konusunda görevlendirme yapmayı, performansı değerlendirmeyi, düzeltici ve biçimlendirici geri bildirim sağlamayı, kötü performans için sonuç temin etmeyi ve performansı desteklemek için çevre düzenlemesi yapmayı içerir (Professional Development Center, 1994; akt: Gallacher, 1997: 193).

Personel gelişimi için; Arredondo, Brody, Zimmermon ve Moffet (1995) etkili denetimin mesleği yapanlara bildiklerini kullanarak yeni strateji ve teknikleri öğrenmelerine yardım ettiğini belirtmiştir. Etkili denetim, öğrenmelerine yardım eder, uygulayıcılarının hem beceri hem de bilgi edinmelerini destekleyen bir ortam yaratır (akt: Gallacher, 1997: 193).

2.1.1. Denetimin İlkeleri

Başar (2000: 10–12) denetimin amaçlarına ulaşabilmesi için uyulması gereken ilkelerinin olduğunu belirtmiştir. Özetlemek gerekirse:

- Amaçlılık: Denetimin hem gerekçesini hem hedefini belirler.
- Planlılık: amaçlara yönelik hem kısa ve uzun dönemli planlarda denetimden etkilenenlerin görüşleri de yer almalıdır.
- Süreklilik: Denetimde süreklilik yoksa bazı düzeltme ve değişiklikler için geç kalınmış demektir. Sürekli denetim, geçmiş ve gelecek boyutlarının etkileşimini sağlar.
- Nesnellik: Nesnel olmayan bir denetim, bilimsel de olamaz.

- Bütünlük: Karar öncesi sistem öğelerinin hepsi ve sistem çevresi bir bütünlük içinde görülüp değerlendirilmelidir.
- Durumsallık: Farklı durumlarda çalışan bireylerden aynı sonuçları beklemek yanlıştır.
- Açıklık: Görevlilerden neler beklendiğini açıkça ortaya konması bilirsizliğin sakıncalarını önler, planlamayı kolaylaştırır, eylemlerin beklentilere uygunluğunu artırır, değerlendirmeyi sistemleştirir.
- Demokratiklik: denetçi demokratik bir eğitim lideri olmalı, yetkiden çok etkiyi, özendirmeyi, ödülü, işbirliğini ve katılmayı kullanmalıdır.

Başar (2000: 12) denetim ilkelerinin yalnızca tek başına değil, birbirleriyle etkileşim, neden- sonuç ilişkisi içinde uygulanması gerektiğini vurgulamıştır.

2.1.2.Eğitim Denetimi

Denetim yönetim süreçleri kapsamında, örgütün amaçlarına ulaşması için sadece sonucu değil, süreçlerin her birini ayrı ayrı inceleyen tamamlayıcı bir süreçtir. Tüm yönetim süreçleri incelenerek denetim yoluyla dönüt sağlanır. Bu nedenle deneti, eğitim sisteminin geliştirilmesi için yönetim süreçlerini değerlendirerek önerilerde bulunulmasını sağladığından eğitim sisteminin bir parçasıdır (Taymaz, 2003:132).

Aydın (2000: 11–12) formal örgütlerin amaç, süreç, süreçte rol oynayan insan gücünün nitelikleri, sürecin ve sonucun değerlendirilmesi açısından birbirinden ayrıldığı ve okulun kendine özgü yanlarının olması, denetim alt sistemlerinin de kendine özgü olması sonucunu doğurduğu belirtmiştir. Formal bir örgüt olan okulların denetimi yani eğitimin denetimi kendine özgü bir nitelik taşır.

Aydın (2000: 12) denetim ve eğitim denetimin tarihsel gelişim aşamalarını şu şekilde açıklamıştır: 1990'den önce denetimin yönetsel bir nitelik taşıdığını ve öğretmenlerin de yönetim tarafından denetlenmeleri gereken işgörenler olarak algılandığını, 1900'lerde ise eğitimde uzmanlık bilgisine gereksinim duyulduğunu ve denetimin uzman eğitimciler tarafından yürütüldüğü söylemektedir. 1920'lerde denetim bilimsel bir nitelik kazanmış ve eğitim ilkeleri öğretmenler aracılığıyla

öğretime uygulanmıştır. 1930-1940'larda denetim uygulamalarında "insan ilişkileri" vurgulanmıştır.

Lucio ve Mc Neil (1969: 7-8) 1940'lardan sonraki dönemde eğitim hedeflerinin saptanması ve bu hedeflerin saptanması ve gerçekleştirilmesi için gerekli en uygun davranışların belirlenmesi doğrultusunda araştırma ve değerlendirme çalışmalarına ilgililerin katılması öngörülmektedir (akt: Aydın,2000: 12).

Aydın (2000: 12) son yıllarda da eğitim denetiminde "insan kaynaklarının geliştirilmesi"ne önem verildiğini, örgütlerin insan kaynağını geliştirmeyi ve etkili biçimde kullanmayı amaçlayan bir denetim anlayışını vurguladığını anlatmıştır. Daresh (1989) eğitimde ve örgütsel teori literatürde denetimi; çalıştıkları organizasyonun hedeflerine ulaşmak için insanları yönlendirme ve onlara rehberlik etme süreci olarak tanımlamıştır (akt: Gallacher, 1997:192).

Unruh ve Turner (1970: 17) denetimi, uyaran, besleyen ve öğretmenlerin mesleki gelişimlerini değerlendiren sosyal bir süreç olarak, denetçiyi de yetişkinler için en elverişli koşulların geliştirilmesinde güç sağlayıcı olarak görmüştür. Öğretmenler kendi uygulamalarını paydaşlarıyla ya da denetçilerin yardımıyla inceleyerek öğrendiğinde, öğrenmeleri daha bireysel ve bundan dolayı daha güçlü olur (Zepeda, 2007: 29).

Denetimin amacı aşağıdakileri geliştirmektir (akt: Zepeda, 2007: 30):

- Öğretmen ve denetçi arasında yüz yüze etkileşim ve ilişki kurma (Acheson & Gall,1997; Bellon&Bellon, 1982; Goldhammer, 1969; McGreal, 1983),
- Öğretmen ve denetçi için sürekli bir öğrenme (Mosher & Purpel,1972),
- Öğretmenin öğretiminin gelişimiyle öğrencinin öğrenmesinin geliştirilmesi (Blumberg, 1980; Cogan, 1973; Haris, 1975),
- Veri kaynaklı karar verme (Bellon & Bellon, 1982),
- Bireylerin ve örgütün kapasitesini oluşturma (Pajak, 1993),
- Sürece, birbirlerine ve çevreye güven (Costa & Gramston,1994)

- Öğretmen, öğrenci ve onların öğrenimi için sonuçların daha iyi gelişimsel bir hayat içinde değiştirilmesi (Sergiovanni & Starratt, 1998)

2.1.3. Denetim Modelleri

Denetim modelleri, felsefeleri, amaçları ve süreçleri açısından farklılıklar gösterirler. Denetimin bazı modelleri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 1 DENETİM MODELLERİ

YAZAR	MODEL	ODAK NOKTASI
Sergiovanni (1991)	Örgütsel Denetim	İnsan Kaynakları Yaklaşımı sıradakileri belirtmektedir. <ul style="list-style-type: none"> • Yönetimsel ve denetimsel örgüt türü • Örgütsel tür, iklim ve sistem • Örgütsel değişikliğe yaklaşımlar
Glatthorn (1990)	Farklılaştırılmış Denetim	Yaklaşım; uygulamacılara tercih edebilecekleri denetim seçenekleri sunar. <ul style="list-style-type: none"> • Kliniksel Denetim • Meslektaş Denetimi • Özyönelimli Denetim
Glickman (1985)	Gelişimsel Denetim	Bireyselleştirilmiş bir yaklaşımdır. Denetçi mesleği yapan kişinin gelişimsel aşamasına uygun tekniği seçer. <ul style="list-style-type: none"> • Yönlendirici Denetim • İşbirliğine Dayalı Denetim • Yönlendirici Olmayan Denetim
Cogan (1973) Goldhammer (1969) Krajewski (1993)	Kliniksel Denetim	Uygulayıcıların beceri ve uygulamalarını çeşitli aşamalardan oluşan döngü ile değerlendirerek geri bildirim sunan süreçtir. <ul style="list-style-type: none"> • Gözlem Öncesi Görüşme • Öğretimin Gözlenmesi • Analiz ve Strateji • Gözlem Sonrası Görüşme • Gözlem Sonrası Analiz

Glatthorn (1987)	Denktaş/ Meslektaş Denetimi	Öğretmen gruplarının birbirleri için resmi olmayan, gözlemci ve danışman olarak katıldığı, tekniklerin kliniksel denetimden resmi olmayan tartışma ve geri bildirimde değişiklik gösterdiği ortak çalışmayla ortaya çıkan mesleki gelişimdir.
Anderson (1993) Hersey ve Blanchard (1988)	Durumsallık Denetimi	Durumsal liderlik yaklaşımı, denetçinin destekleyici ve yönlendirici davranışlarını, denetlenen uygulayıcının olgunluk seviyesi, davranışının türü ve seviyesi ile eşleştirir.
Hunter (1984)	Beceri Odaklı Denetim Bilimsel Denetim	Yaklaşım öğretmen-öğrenci iletişiminin ve dersi düzenleme sürecinin yeniden gözden geçirilmesinin vurgular.
Costa ve Garmston (1985) Garman (1986)	Bilişsel Temelli Denetim	Kliniksel denetimin, uygulayıcının düşüncesini geliştirmeyi vurgulayan özel modelidir. <ul style="list-style-type: none"> • Costa ve Garmston'un modeli öğretmenin algılama, yargılama ve karar vermesini geliştirmek için düzenlenmiştir. • Garman'ın Modeli; uygulayıcının düşüncesini ve bireysel bilgi yapılandırmasını geliştirmek için düzenlenmiştir.
Glatthorn (1984)	Özyönelimli Denetim	Bireyselleştirilmiş süreçte, uygulayıcının kendi hedef ya da amaçlarını ve uygulamaya koyduğu aktiviteleri ve denetçi değerlendirme sürecini, portfolio, sınıf ürünleri ya da video kayıtları ile değerlendirmeyi içerir.
Kadushin (1985)	Sosyal Görev Denetimi	Denetimin yönetsel destekleyici, eğitimsel unsurlarına yöneltmek için çeşitli teknikleri birleştiren eklektik yaklaşımdır.
Munson (1993)	Kliniksel Sosyal Görev Denetimi	Denetimin etkileşimden ortaya çıkmış ve kişilik durumsal ve örgütsel bakış açılarında denetimi de göz önünde tutan etkileşimsel yaklaşımdır.

(Gallacher, 1997: 194-195)

İlk olarak; denetimin birçok işlevi benzer: görev dağılımının geliştirilmesi ya da öğretim, personel gelişimini desteklemek, örgütsel hedeflere ulaşmak için yönetsel

görevleri yerine getirmek. İkinci olarak; liderlik ve kişilerarası becerilerin gereksinimi etkili bir denetim için önemlidir. Birçok model, modelin amaçlanan çıktılarını elde etmek için gerekli olan özel teknik becerilerini ve prosedürleri birleştirir. Diğerlerinin liderlik uygulamaları ihtiyaçlarının farkında olma ve ihtiyaçlarına karşı duyarlı olma, güveni oluşturma, ortak değerleri temel alan hedefi ifade etme, hedefi gerçekleştirmek için çeşitli metotları göstermeyi içeren birçok modeli kabataslak belirtmiştir (Gallacher,1997: 193).

Diğer önemli liderlik uygulamaları, diğerlerine yetki tanıyan destekleyici bir iklim oluşturmayı, meslektaşlar arasında işbirliğinin gelişmesine yardımcı olmayı, uygulamacıların ortak amaçlarına ulaşmasında özgür bir şekilde görev yapmalarını sağlamayı içerir (Sergiovanni, 1991, akt: Gallacher:193). Dinleme, yorumlama, tanımlayıcı geribildirim verme, yansıtma, açıklık getirme, destekleme, problem çözme, çatışmanın üstesinden gelme, yönlendirme sağlamayı içeren kişilerarası becerileri vurguladı (Acheson & Gall, 1987; Garmetor, 1989; Glikman, 1985; akt: Gallacher,1997: 193).

2.1.4.Sınıf İçi Etkinliklerin Denetimi

2.1.4.1.Öğretimsel Denetim

1970'lerin sonu ve 1980'lerin başında, öğretimsel denetimdeki birçok teoristin görüşü öğretmen davranışının ölçülmesine, sistem sorumluluğuna ve öğretim performansının değerlendirilmesine odaklandı (White & Daniel,1996:6). Alfonso, Firth ve Neville (1981: 43) öğretimsel denetimin; örgüt tarafından resmi olarak belirlenmiş davranış olduğunu ve bu davranışın, öğrencilerin öğrenmelerini kolaylaştırarak ve örgütün amaçlarını gerçekleştirecek şekilde öğretmen davranışını etkilediğini belirtti (akt: White & Daniel,1996:7).

Krey ve Burke birçok değerlendirme temelli ilke içeren ve sorumluluk prosedürünü belirten denetimin tanımını şu şekilde açıkladı: “ Öğretimsel liderlik, davranışın bakış açısıyla ilgilidir, amaçları açıklar, örgütsel davranışa katkıda bulunur ve onu

destekler, etkileşimleri düzenler, öğretimsel programın devamını ve gelişimini sağlar, amaçlara ulaşma başarısını değerlendirir.” (1989:22; akt: White & Daniel, 1996:7).

Klinik Denetimi öneren ve onun önemli öncülerinden olan Morris Cogan (1973,1; akt: White & Daniel, 1996:8) klinik denetimini şöyle tanımlamıştır: “ Klinik denetim; öğretmenin ders performansını geliştirmek için düzenlenmiş gerekçe ve uygulamalardır. Gerekli olan veriyi sınıf ortamından alır. Bu verinin analizi, öğretmen ve denetçi arasındaki ilişki öğrencilerin öğrenmesini öğretmenin sınıftaki davranışını geliştirerek sağlayan program, prosedür ve stratejilerin temelini oluşturur. Benzer şekilde, Acheson ve Gall (1980,8; akt:White & Daniel,1996:8) klinik denetimi; “ Bir süreç, öğretmenlerle ilişki kurmanın farklı bir yolu, denetçi ve öğretmen arasında yüz yüze etkileşim ve öğretmenin sınıftaki gerçek davranışına önem.” olarak tanımlamıştır. Aynı şekilde Robert Goldhammer’ın tanımıyla; (1969: 54; akt: White & Daniel,1996:8) “yakın gözlem, detaylı gözlemsel veri, denetçi ve öğretmen arasında yüz yüze iletişim, iki kişiyi yakın profesyonel ilişkiyle bir araya getirmeye verilen yoğun önemle” “*kliniksel*” kelimesinin anlamı iyi şekilde doldurulmuştur.

Gelişimsel denetim, daha son zamanlarda literatürde görülmeye başlamış, baş savunucusu, Glickman (Glickman, Gordon ve Ross-Garden; 1995:XVII) tarafından “okulun görevi; öğretimi, öğretmene doğrudan yardımla, müfredat, personel, grup gelişimi ve eylem araştırması yoluyla ilerletmesidir” (akt: White & Daniel,1996: 9) şeklinde tanımlanmıştır.

Tanner ve Tanner (1987:186) gelişimsel denetimin “öğretim programını geliştiren problem çözme süreci” olduğunu belirtmiştir. (Glickman 1981; Glickman 1995) gelişimsel denetim kavramını denetsel davranışların ölçeğinin denetim yapıldığı öğretmenlerin ihtiyaçlarına bağlı olarak kaydırıldığı üzerinde odaklamıştır (akt: White & Daniel,1996:9).

Glickman denetiminde gelişimsel kavramını, öğretimin gelişimi için kullanılan denetimsel liderliğin farklı türlerini ifade etmek için kullanılmaktadır. Glickman

denetçiyi; farklı liderlik türlerini, farklı öğretmenlerle, farklı ortamlara göre uygun şekilde uygulayan olarak görür (Taner ve Taner, 1987:186; akt:White &Daniel,1996:9). Gelişimsel denetim denetçiye öğretmenin öğretimi ve bilişsel gelişiminin ilerlemesinde yardım etmesi için alternatif denetim yaklaşımları kullanmasını sağlar (Gordon, 1990:293; akt:White &Daniel,1996:10).

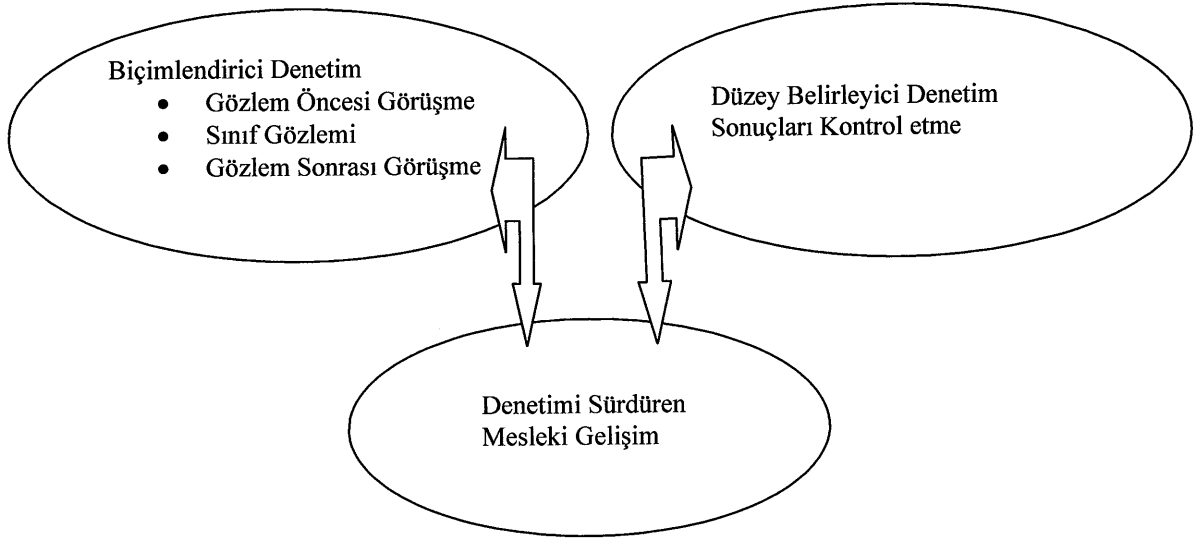
“Kliniksel denetim” ve “gelişimsel denetim” kavramları sık sık birbirleri yerine kullanılsalar da, Gonzalez-Baker ve Tinagero (1983; akt:White &Daniel,1996:10) ikisini ayırt etmiştir. Kliniksel denetim öğretmenin ne ve nasıl öğrettiğine odaklanırken, gelişimsel denetim; öğretmenin ilgi basamaklarını temel almıştır.

Öğretimsel denetim kavramı, bir öğretim kurumu içinde yer alan farklı eğitim kurumlarının yerine getirdikleri çok geniş bir süreci tanımlamak için kullanılmaktadır. Öğrencilere öğretmen ve denetçinin işbirliği ile yüksek nitelikli öğrenme ortamları sağlamak için, eğitim ve öğretim sürecinde öğretmene yardım sağlanması temel amaçtır. Öğretimsel denetim süreci doğası gereği öğretmen, öğrenci ve denetçi arasında bir işbirliğini ve aktif katılımı gerekli kılmaktadır (Aydın, 2005: 36).

Aydın, öğretimsel denetimi “amacı öğretme ve öğrenme sürecini geliştirmek ve etkili kılmak olan sınıf içi etkinlikler üzerinde odaklaşan planlı ve programlı eylemler bütünü “ olarak tanımlamaktadır (2000: 38).

Öğretimsel denetim öğretmenlere hem bireysel hem de grup içinde hizmet etmek ve öğretim sürecinin iyileştirilmesinde öğretmene yardım sağlamaktır. Bu yolla öğretmene performansına ilişkin objektif bir geri bildirim sağlanmış olur. Öğretimsel denetim, profesyonel bir anlayış ve olumlu bir tutum içinde öğretim sürecinde ortaya çıkan sorunların tanımlanması ve çözümlenmesi yolu ile öğretmenlerin sürekli mesleki gelişimlerine katkıda bulunur. Öğretimsel denetim bir kontrol ya da yargılama sürecini anlatmaz. Başarılı bir öğretimsel denetim süreci bu iki işlevden uzak kalmaya çalışır (Oliva; akt: Aydın, 2005: 37).

Öğretimsel Denetimin Biçimlendirici ve Çevrimsel Özelliği

Şekil 1 Zepeda (2007: 28)

Öğretimsel denetim, öğretmenlerle büyüme, gelişme, etkileşim, hata bulmaktan uzak problem çözme ve kapasitesini kurmayı amaçlar. Kliniksel denetimin çerçevesini ilk çizenlerden olan Cogan (1973) ve Goldhammer (1969) uygulamaları öğretmenin aktif bir öğrenen pozisyonunda olabileceği şekilde tasarlamışlardır. Hatta Cogan (1973: 12) öğretmenlerin mesleki olarak sorumlu olabileceği, daha fazlası “kendi performanslarını analiz edebileceğini, diğerlerinin yardımına açık olacağını ve kendini yönlendirebileceğini” belirtmiştir (akt: Zepeda, 2007: 29).

Unruh ve Turner (1970: 17) denetimi uyaran, besleyen ve öğretmenlerin mesleki gelişimlerini değerlendiren sosyal bir süreç olarak, denetçiyi de yetişkinlerin öğrenmeleri için en elverişli koşulların geliştirilmesinde güç sağlayıcı olarak görmüştür (akt: Zepeda, 2007: 29).

Öğretmenler kendi uygulamalarını paydaşlarıyla ya da denetçilerin yardımıyla inceleyerek öğrendiğinde öğrenmeleri daha kişisel ve bundan dolayı daha güçlü olur. Öğretimsel denetimin amaçları; biçimlendirici olmak; öğretmenlere diğer personelin yardımıyla analiz ederek ve sınıf uygulamalarına yansıtılan sürekli, gelişimsel ve farklılaştırılmış yaklaşımlarla ilgisini kurmaktır (Glathorn, 1984,1990; Glickman, 1990; akt: Zepeda, 2007: 29). Değerlendirmenin amacı düzey belirleyici olmasına

rağmen; sınıf gözlemleri ve mesleki performansın diğer değerlendirmeleri sonuç değerlendirmesi ya da toplam derecelendirmeyle; Yeterli, Çok İyi, Gelişmeye ihtiyacı var gibi sonuçlanır (Zepeda, 2007: 29).

2.1.4.2.Kliniksel Denetim (Öğretmen Merkezli Denetim)

Uzmanlar klinik denetimde başlıca konunun öğretmenin kendi dersini analiz ederken ona rehberlik etme olduğu konusunda hem fikirdirler. Weller (1971: 15), Cogan (1973:9), Miltz ve Fanslow (1980:8), Sergiovanni ve Starratt (1983:294), Brown ve Nacino-Brown (1990:4) klinik denetimin “öğretmenin öğretimini geliştirmeyi amaçlayan, denetçi ve öğretmen arasında yüzde yüz etkileşim” olduğu konusunda paralel fikirlere sahiptirler. Klinik denetim gözlemi planlama ve gözlem sırasında elde edilen bilginin derinlemesine analizini içeren sistemli bir döngüdür. Analiz denetçi ve öğretmen arasında iş birlikli bir şekilde yapılır. Süreç içinde denetçi öğretmenin dersindeki güçlü ve zayıf yönlerini görmesi için yapıcı ve nesnel bir şekilde rehberlik eder. Denetçi ayrıca öğretim performansını geliştirmek için stratejiler önererek öğretmene yol gösterir. Klinik denetimin sonuçları öğretmenin öğretiminin niteliğini ve sınıftaki öğrencilerin öğrenmelerini geliştirmektir (Moorosi: 1997: 4).

Kliniksel” terimi; hastaların deneysel ve laboratuvar çalışmasından ayrı olarak yapılan, hastaların gerçek tedavisi ve gözlemine bağlı yapılan uygulamaları tanımlayan “tıp” alanından türemiştir. Fakat kliniksel tıp, kontrollü çevrede tedaviye odaklıyken, kliniksel denetim; sınıf ve okulun normal ortamında uygulanır ve ders öğretimin geliştirilmesi hedefiyle; gerçek öğretimin ve öğrenim olayları ve durumlarını doğrudan gözleyerek veri toplamayı içerir (Taner ve Taner, 1987: 182; akt: White & Daniel, 1996: 9).

Sistemli tartışma ve gözlemlerle klinik denetim; tanımlayıcı ve biçimlendirici olan öğretmen geliştirme şeklinin oluşmasına yardımcı olur. Öğretmenler, öğretimleriyle ilgili yardım alarak kendilerini yansıttıkları sürece, dahil edilirler (Beasley, 1981). Bu süreçte, öğretmen dersten önce onu destekleyerek dinleyen ve bunu izleyen süreçte

öğretmenle ve sınıfla ilgili gözlemsel raporları toplayan, meslektaşından (denetçi) yardım alır. Öğretmenlerin isteklerini ve öğretim amaçlarını ifade etmelerine yardımcı olan, öğretmenin alanı olan sınıfla ilgili bilgi toplayan ve bilgiyi ortaya çıkartıp kesin ver açık olarak ifade etmek ve gelecekteki çalışma stratejilerinde hayata geçirmek için analiz eden süreç işte bu yüzden sistemli, eleştirici ve yansıtıcıdır (Smyth, 1982: 4).

Kliniksel denetim, kişinin sınıfta gerçekte ne yapıyor olduğuna bakma ve görmesine izin verir. Öğretmene sınıftaki göreviyle ilgili nesnel bilgi verir ve öğretmenin kendi çalışma ve öğrencileri etkileme yöntemleriyle ilgili mümkün olduğunca çok bilgi edinmesini sağlar (Bodine, 1973:171, akt: Smyth,1982: 6). Feimon'ın (1981: 18- 19) belirttiği gibi “kişisel farkındalık öğretmenin davranışları üzerindeki kontrolünü ve onlar üzerinde değişiklik yapma olasılığını artırır (Smyth, 1982: 7).

Holloway ve Wolleat (1994: 30) klinik denetimin amacını ve yetenekli bir denetçiyi şu şekilde tanımlamıştır: “klinik denetimin amacı bilim ve pratik arasında ilişki kurmaktır. Denetim psikolojinin uygulamasına giren bütün karmaşık aktivitelerden biridir. Yetenekli bir klinik denetçi, sadece psikoloji biliminin alanını değil aynı zamanda da müşteri hizmetleri, stajyer gelişim alanlarını da kapsar. Yeterli bir denetçi çeşitli bilgilerin nasıl ilişkili olduğunun yanında, onları özel durumlara uygulamayı da kapsar (akt: Holloway, 1995:2).

Klinik denetimin sadece bir yapı değil bir kavram da olduğunu anlamak önemlidir, örneğin klinik denetim bir dizi varsayımları içerir. Goldhammer, Anderson, Krajewski (1993: 52–93) kliniksel denetimin 9 ana özelliğinin altını çizmiştir:

1. Kliniksel denetim, öğretimi geliştiren bir teknolojidir.
2. Kliniksel denetim, öğretimsel sürece kasıtlı aracılık yapar.
3. Kliniksel denetim hedef merkezlidir, okulun ihtiyaçları ile okulda çalışanların kişisel gelişim ihtiyaçlarını birleştirir.
4. Kliniksel denetim, öğretmen ve denetçi arasında profesyonel çalışma ilişkisinin olduğuna inanır.

5. Kliniksel denetim, anlayış, destek ve bağlılığın gelişmesi olarak yansıyan yüksek derecede karşılıklı güven içerir.
6. Esnek, sürekli değişen bir metodoloji içermesine rağmen kliniksel denetim sistematiktir.
7. Kliniksel denetim, gerçek ile ideal arasındaki boşluğu bağlamak için üretici bir gerilim yaratır.
8. Kliniksel denetim, denetçinin eğitim ve öğretimin analizinin yanı sıra üretici insan ilişkileri hakkında çok bilgi sahibi olduğuna inanır.
9. Kliniksel denetim, (denetçiler için) hem hizmet öncesi eğitim özellikle gözlem teknikleriyle hem de etkili yaklaşımlarla ilgili sürekli hizmet içi yansıtma içerir (akt: Sullivan, 2004: 117).

2.1.4.2.1.Kliniksel Denetimin Aşamaları

Kliniksel denetim öğretimsel gelişime odaklanmış denetim olarak tanımlanabilir. Tanıma göre; klinik denetimde öğretimsel gelişim; planlama, gözlem ve gerçek öğretim uygulamalarının mantıklı değişiklikler yapılarak akılcı bir şekilde analizinin sistematik döngüsüdür (Weller, 1971: 11; akt: Sullivan, 2004: 119).

Kliniksel denetimin yapısı; 5 aşama olarak sıralanabilir (Glickman, 2002: 10):

1. Aşama: Öğretmenle gözlem öncesi görüşme: Gözlem öncesi görüşmede denetçi öğretmenle oturur ve 1) gözlemin sebebi ve amacını 2) gözlemin odak noktasını 3) gözlemden kullanılacak metod ve form 4) gözlem zamanını 5) gözlem sonrası görüşmenin zamanını kararlaştırırlar. Bu kararları belirleme hem denetçi hem de öğretmenin gözlemden meydana gelecekler konusunda net olmaları için gözlemden önce yapılır (Glickman, 2002: 10).
2. Aşama: Ders öğretimin gözlenmesi: Bir sonraki aşama, gözlem öncesinde anlaşılanları izleyen gözlem aşamasıdır. Gözlemci bir ve ya birden fazla gözlem yapabilir. Gözlemcinin unutmaması gereken nokta olayların tanımlanması ve yorumlanması arasındaki farktır. Tanımlamalar meydana

gelen ve kayıt edilen gerçek olaylardır. Yorumlar olaylardan çıkartılan anlamlardır (Glickman, 2002: 10).

3. Aşama: Gözlemin Analizi ve Yorumlanması ve Görüşme Yaklaşımının Belirlenmesi: Analiz ve yorumlar bu aşamada mümkündür. Denetçi sınıftan gözlem kayıtlarıyla ayrılır ve bir ofis ya da köşede bu bilgiler üzerinde çalışır. Kullanılan araca, ankete, açık uçlu formlara önem vermeden bilgiyi anlamaya çalışır. Denetçinin kliniksel denetimin üçüncü aşamasında yapacağı son şey gözlem sonrası görüşmede öğretmenle kullanacağı kişilerarası yaklaşımlardan seçmektir (Glickman, 2002: 10–11).
4. Aşama: Öğretmenle gözlem sonrası görüşme: Denetçi; tamamlanmış gözlem, analiz ve yorum formu ve seçilmiş kişilerarası yaklaşımlar ile öğretmenle gözlem sonrası görüşmeye hazırdır. Gözlem sonrası görüşme gözlemin analizi ve gerekliyse öğretimsel gelişim için plan hazırlamaktır. Yapılacak ilk iş; gözlem kayıtları ve izlenimlerini görüleni yansıtmak için öğretmenle paylaşmaktır. Ardından denetçi seçilen yaklaşımı izleyebilir. Gelecekle ilgili yapılacak plan denetçiye ait olabilir, karşılıklı paylaşılabilir ya da öğretmene ait olabilir. Görüşme bir sonraki gelişim için hazırlanan planla biter (Glickman, 2002: 12).
5. Aşama: Önceki dört aşamanın eleştirisi: Bu aşamada; biçimlendirme ve gözlem öncesi görüşmeden gözlem sonrası görüşmeye kadar olan prosedürlerin yeterli olup olmadığına ve aynı süreci tekrara etmeden önce yeniden gözden geçirmenin gerekli olup olmadığına bakılır. Eleştiri aşaması gözlem sonrası görüşmeden sonra ya da birkaç gün sonra ayrı bir görüşme olarak düzenlenebilir. Bu aşamanın resmi olmasına gerek yoktur fakat izleyen sorulardan içeren kısa bir tartışma olabilir: Yaptıklarımızın içinde değeri olanlar nelerdir? Az değerli olanlar nelerdir? Hangi değişiklikler önerilebilir? Eleştirinin hem sembolik hem de işlevsel değeri vardır. Bunlar denetçinin denetlenen ile aynı gelişim çabası içinde bulunduğunu gösterir. Ek olarak; öğretmenden edinilen geri dönüt, denetçiye gelecekte öğretmenle çalışırken

hangi uygulamalara devam edecekleri, hangilerini gözden geçirecekleri ya da değiştireceklerine karar vermesine olanak verir (Glickman, 2002: 12–14).

2.1.5.Denetim Türleri

Eğitim Sisteminde yapılan denetim ve değerlendirme alanına göre kurum denetimi ve ders denetimi olarak ikiye ayrılır:

2.1.5.1.Kurum Denetimi

Kurum denetimi, kurumların sistemindeki yeniliklerin ilgili kurumlara iletilmesi, kurumun çalışmalarını güçleştiren veya zayıflatan nedenlerin belirlenmesi, gerekli önlemlerin yerinde ve zamanında alınması, kurumun amaçlarını gerçekleştirmede insan ve madde kaynakları ile bunlardan yararlanılma durumunun gözlenerek yerinde ve etkili bir biçimde kullanılmasının sağlanması, eğitim-öğretim ve yönetim etkinliklerinin geliştirilmesi, öğretme-öğrenme ve yönetim sürecinin etkili duruma getirilmesi için objektif verilere, yasa, tüzük, yönetmelik, genelge emir ve kararlara dayalı olarak gözlenmesi, kontrol edilmesi ve ölçütlere göre değerlendirilerek geliştirilmesidir (MEB. İlköğretim Müfettişleri Başkanlıkları Rehberlik ve Teftiş Yönergesi, 2001).

2.1.5.2.Ders Denetimi

Ders denetimi, bir eğitim kurumunda öğretici olarak görev alan öğretmenlerin öğretim ve eğitim etkinliklerindeki çalışmalarının gözlenmesi, incelenmesi ve değerlendirilmesidir (Taymaz,1997: 24).

Kurumlarda görevli öğretmenlerin başarı durumları, teftiş yapılarak belirlenir. Öğretmenlerin teftişinde kurumun özelliğine göre "Öğretmen Teftiş Formu" kullanılır. Ders veya sınıf teftişi, teftişin genel amaçlarına uygun olarak, aşağıdaki amaçların gerçekleştirilme derecesini tespit üzere yapılır. Öğretmen teftişi,

Millî Eğitimin amaçlarını gerçekleştirmek için düzenledikleri etkinliklerin süresini ve niteliğini gözlemek üzere; dersane, salon, laboratuvar, atölye ve işliklerde;

- a) Eğitim öğretimindeki başarı derecesi hakkında bilgi edinmek,
- b) Olumlu davranışlarını belirlemek,
- c) Görevini en iyi biçimde yapmaya özendirmek,
- d) Eğitim ve öğretimde birliği sağlamak üzere rehberlik ve yardımda bulunmak,
- e) Kurumda uyguladıkları öğretim yöntem ve tekniklerini geliştirmek,
- f) Öğretim araç ve gereçlerinin sağlanmasında ve kullanmasında yardımcı olmak,
- g) Öğrenci başarısının bilimsel yöntemler ile ölçülmesi ve değerlendirilmesinde yardım etmek,
- h) Karşılaştığı sorunların çözümünde yol göstermek,
- i) Özel eğitim gerektiren öğrenciler için aldığı önlemleri geliştirmek ve yönlendirmek,
- j) Sınıf içi ve çevredeki eğitimsel liderliğini belirlemek amacıyla yapılır (MEB. İlköğretim Müfettişleri Başkanlıkları Rehberlik ve Teftiş Yönergesi, 2001).

Ders denetiminde dikkat edilecek hususları Taymaz (1997: 149–152) şu şekilde belirtmiştir:

- Ders denetimi önceden planlanmalıdır.
- Gözlem sonuçlarını geliştirmek üzere ölçütler geliştirilmeli, değerlendirme bilimsel ve objektif olmalıdır.
- Ders denetiminden önce yöneticiden öğretmen hakkında bilgi alınmalıdır.
- Ders denetiminden önce, müfettiş derine gireceği öğretmenle görüşmelidir.
- Denetim için derslere ne zaman girileceği önceden duyurulmalıdır.
- Denetçi derse öğretmenle birlikte girmelidir ve sınıfın bir üyesi gibi davranmalıdır.
- Dersin amaç ve özelliğine göre gerekli ölçütleri içeren gözlem formları kullanılmalıdır.
- Denetçi sınıftan öğretmenle birlikte ayrılmalıdır.

- Bir öğretmenin birden fazla sınıfı ve dersi varsa en az ikisinde öğretimi gözlemelidir.
- Ders denetiminde de çevre koşulu ve olanakları dikkate alınmalıdır.
- Ders denetiminde ders içi ve dışı etkinlikler birlikte değerlendirilmelidir.
- Ders denetimi sonunda yapılan değerlendirme öğretmen ile paylaşılmalı, öğretmenlerin eksikleri açık olarak ifade edilmeli, giderilmesi için öneriler sıralanmalı, üstün başarı gösteren öğretmenlerin mesleklerinde ilerleme ve ödüllendirilme önerileri getirilmelidir.
- Ders denetimi sonunda ara vermeden gözlem formu doldurulmalıdır.
- Denetçi ders sonunda öğretmenle yalnız görüşmelidir.
- Ders denetimi sonunda yönetmeliklerde ve turne emirlerinde belirtildiği gibi mesleğinde yetersiz görülen öğretmenlerin hizmet içi eğitimle yetiştirilmesi, üstün başarı gösteren öğretmenlerin başarılı çalışmalarının neler olduğu ve eğitim öğretime katkısı açıklanarak teşekkür ve takdirname ile ödüllendirilmeleri önerilmelidir.

Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Rehberlik ve Teftiş Yönergesinin resmî ve özel ilköğretim kurumlarında görevli sınıf ve ders öğretmenlerinin teftişinde aşağıdaki esaslar göz önünde bulundurulacak esaslar şu şekildedir (MEB, 2001: Madde: 27):

- a) Teftiş grupça yapılan planlamaya uygun olarak yürütülür.
- b) Sınıf ve ders teftişi değerlendirmek üzere "Öğretmen Teftiş Formu" kullanılır.
- c) Öğretmenin teftişinden önce, yöneticiden öğretmen hakkında bilgi alınır.
- d) Teftişi yapılacak öğretmen ile teftiştten önce görüşülür.
- e) Müfettiş ve müfettiş yardımcısı sınıfa öğretmenle birlikte girer.
- f) Müfettiş veya müfettiş yardımcısı teftiş sırasında sınıfın bir üyesi gibi davranır.
- g) Müfettiş veya müfettiş yardımcısı sınıftan öğretmenle birlikte çıkar.
- h) Öğretmenin birden fazla dersi ve sınıfı varsa en az ikisindeki öğretimi gözlenir.

- i) Teftişte çevre şart ve imkânları dikkate alınır.
- j) Müfettiş ve müfettiş yardımcıları, teftiş sonunda öğretmenle görüşür.
- k) Teftiş sonunda yapılan değerlendirmeler kesin olarak belirlenir.
- l) Teftiş sonunda zümre ve şube öğretmenleri ile ayrı ayrı veya birlikte toplantılar düzenlenir.
- m) Gözlenen davranışlarla ilgili olarak gerektiğinde öğretmen ve öğrencilere soru sorulabilir, açıklama yapılabilir, bilgi ve belge istenebilir.
- n) Sınıf ve branş öğretmenlerinin teftişinde stajyer öğretmenlerin en az üç ders saati, diğer öğretmenlerin en az iki ders saati teftişi esastır.

2.1.6. Denetçilerin Görev ve Yetkileri

Eğitim kurumlarında teftiş hizmetlerini yapacak olan müfettişlerin görev ve yetkileri Milli Eğitim bakanlığı İlköğretim Müfettişleri Kurulu yönetmeliği ile düzenlenmiştir. İlgili yönetmeliğe göre İlköğretim Müfettişlerinin görev ve yetkileri (MEB, 1999: Madde: 43);

- a) Rehberlik ve iş başında yetiştirme,
- b) Teftiş ve değerlendirme,
- c) İnceleme,
- d) Soruşturma
- e) Araştırma

İlköğretim Müfettişlerinin görev ve yetkileri Ek 5' te ayrıntılı olarak verilmiştir.

2.1.7. Türk Eğitim Sisteminde Yabancı Dil Eğitimi ve Tarihsel Gelişimi

Türk tarihi boyunca yabancı ülkelerle olan ilişkiler uzun süre az sayıda çevirmen aracılığıyla kurulmuş, milletlerin yönetimi yabancı dil bilen yöneticiler, azınlıklardan tercümanlar kullanılarak yürütülmüştür. Osmanlı gerileme dönemine girince, yabancı dil Batı'dan teknik alımının bir aracı olarak görülmüş, Batı dillerine olan bağımlılık giderek artmış, tercümanlık zamanla abartılı bir itibar kazanmıştır. Eskiden yalnızca yönetici kesim ve gelir durumu iyi olanlar yabancı dil öğrenimi görebiliyorken;

bugün artık ilköğretim, ortaöğretim ve yüksek öğretim çağında bulunanlar eğitim alabilmektedir (Demircan, 1988: 13).

Demirel (2007:4–5) Türkiye’de yabancı dil öğretimini Cumhuriyetten önceki dönem ve Cumhuriyetten sonraki dönem olmak üzere iki bölüm halinde ele almıştır:

Cumhuriyetten önceki dönemi ise Demirel (2007:4) Tanzimat ve Tanzimat sonrası olarak iki bölüme ayırmasının sebebini; Osmanlı İmparatorluğunda eğitimin kamu ödevi olarak yürütülmesinin Tanzimattan sonra başlamış olmasını ve Tanzimata kadar eğitimin din esaslarına göre yürütülürken Tanzimat devrinde Batılı usullere göre yürütülmesini dikkate alarak oluşturduğunu belirtmiştir. Tanzimata kadar geçen devrede Sıbyan okullarında öğretim dili ise Arapçaydı. Yabancı dil öğretiminin okul programlarına girmesi 18. yüzyılın ikinci yarısında başlamış ve Fransızca Türkiye’de batı dillerinin ilki olarak ordu okullarında öğretilmeye başlanmıştır. Galatasaray Sultanisinin (Lisesinin) açılması da ortaöğretim düzeyinde yabancı dille öğretim yapan ilk devlet okulu olması nedeniyle yabancı dil öğretimin bir dönüm noktası olmuştur (Demirel, 2007: 6).

Uluslar arası ilişkilerimiz yabancı dil öğretimimizi de etkilemiştir. “Tanzimatla birlikte ve daha çok Fransa’nın baskılarıyla Fransızca öğretimi öncelik ve güncellik kazanmış, Meşrutiyet döneminde Almanca, İkinci Dünya Savaşını izleyen dönemde de İngilizce, ülkede etkinlik ve güncellik kazanmıştır “ (Cem, 1978; akt: Demirel, 2007: 7).

3 Mart 1924’de Tevhid-i Tedrisat Kanununun çıkmasının ardından Osmanlı imparatorluğunda uzun süre yabancı dil olarak öğretilen Arapça ve Farsça kaldırılmış ve yerine batı dillerinden Almanca, Fransızca ve İngilizce konmuş, Arapça ise sadece imam hatip liselerinde meslek dersleri arasında verilmeye devam edilmiştir (Demirel, 2007: 9).

1956 yılına kadar bir kısım dersleri yabancı dille öğreten tek lise Galatasaray Lisesi iken bu yılda itibaren kolej (Anadolu liseleri) açılmaya başlanmıştır. 1974–1975

öğretim yılında yabancı dille öğretim yapan resmi liselerin sayısı 12'ye, 1982–1983 öğretim yılında 23'e 1986–1987 öğretim yılında 103 Anadolu Lisesine ulaşılmıştır. Cumhuriyet döneminde yabancı dille öğretim yapan özel liseler kapatılmamış fakat yenilerinin açılmasına da izin verilmemiştir (Demirel, 2007: 9).

Atatürk'ün önerisi üzerine 31 Ocak 1928 tarihinde Türk Eğitim Derneği kurulmuş, dernek tarafından Ankara Kolejinin 1931–1932 öğretim yılında ilk, 1933-1934'te orta, 1936-1937'de lise kısımları açılmıştır. Bu kolejin takviyeli İngilizce öğretimi örneği ülke çapında yaygınlaşmış büyük illerimizde takviyeli İngilizce dersi veren özel okullar açılmaya başlanmıştır (Demirel, 2007: 9).

Türkiye'de yabancı dil öğretiminin etkili yapılabilmesi için son yıllarda yapılan en önemli değişiklik Milli Eğitim Bakanlığı'nın 1988–1989 öğretim yılında "Basamaklı Kur Sistemi" uygulamasına karar vermesi olmuştur. Uygulamadan kaynaklanan sorunların çözülememesi nedeniyle 1989–1990 öğretim yılında basamaklı kur sistemi son bulmuş tekrar eski uygulamaya geçilmiştir (Demirel, 2007: 16).

Millî Eğitim Bakanlığına bağlı resmî ve özel ilköğretim, ortaöğretim, uzaktan öğretim ile yaygın eğitim okul veya kurumlarında yapılan yabancı dil eğitimi ve öğretimi ile ilgili usûl ve esasları Millî Eğitim Bakanlığı Yabancı Dil Eğitimi ve Öğretimi Yönetmeliğinde belirtilmektedir.

2.1.8. Türk Eğitim Sisteminde Yabancı Dil Öğretiminin Bugünkü Durumu

Türkiye'de yabancı dil eğitiminin tarihsel gelişim süreci içinde 20. yüzyılın son yılları içinde (1990–1999) iki gelişme ön plana çıkmaktadır:

- 1997 yılında, ilköğretimin 8 yıla çıkmasıyla, ilköğretim 4. ve 5. sınıflarda İngilizce dersinin zorunlu olarak okutulmaya başlaması ve yabancı dil öğrenme yaşının bu uygulama ile 9 yaşında başlamasına olanak sağlaması,
- İkinci yabancı dil öğretimine başlanması (Demirel, 2007: 17).

1997 yılında 144 tarihli Talim Terbiye Kurulu kararıyla 4 ve 5. sınıf İngilizce dersi programları kabul edilmiştir (Demirel, 2007: 17). 1997 yılında ilköğretimin 8 yıla çıkmasıyla, ilköğretim 4. ve 5. sınıflarda İngilizce dersi zorunlu olarak okutulmaya başlanmış böylelikle yabancı dili öğrenmeye başlama yaşı 9 yaş olmuştur. İlköğretim okullarında 4-5. sınıflarda zorunlu yabancı dil dersi İngilizce haftada 3'er saat 6-7-8. sınıflarda yabancı dil zorunlu dersi İngilizce 4 saat verilmektedir. 4 sınıftan itibaren başlanan seçmeli yabancı dil dersi haftada 2 saat verilmektedir (iogm.meb.gov.tr).

Tablo 2

İlköğretim Okullarında İngilizce Ders Saatleri

İLKÖĞRETİM OKULLARI'NDA	4.sınıf	5.sınıf	6.sınıf	7.sınıf	8.sınıf
Zorunlu yabancı dil dersi İngilizce	3 saat	3 saat	4 saat	4 saat	4 saat
Seçmeli yabancı dil dersi	2 saat	2 saat	2 saat	2 saat	2 saat

İlköğretim okullarında mevcut uygulamaya bakıldığında; 4. ve 5. sınıflarda zorunlu yabancı dil dersi haftada 3 saat iken, seçmeli yabancı dil dersi 2 saattir. 6.,7.,8. sınıflarda ise zorunlu yabancı dil dersi haftada 4 saat iken, seçmeli yabancı dil dersi yine iki saattir. Türkiye'de yabancı dil öğretimine kaç yaşında başlandığı ve hangi dillerin öğretildiğine ilişkin tablo aşağıdadır:

Tablo 3

Türkiye'de Yabancı Dil Öğrenimine Başlama Yaşı ve Öğrenilen Yabancı Diller

Okula başlama yaşı	Zorunlu yabancı dil öğrenimine başlama yaşı	Zorunlu yabancı dilin öğrenildiği yaş aralığı	Diğer yabancı dillerin öğretimine başlama yaşı	Birinci ya da ikinci yabancı dil olarak öğrenilen diller
6	9	9-16	9(seçmeli) Anadolu Liselerinde 15 yaşında ikinci yabancı dil	İngilizce, Almanca, Fransızca, İtalyanca, İspanyolca, Çince, Japonca, Rusça

(Demirel, 2007: 18)

Genel ve meslekî öğretim kurumlarının öğrenim süresini de 2005–2006 öğretim yılından itibaren 4 yıla çıkmasıyla hazırlık sınıfı kaldırılmıştır. Ortaöğretimde Genel Liselerde ve Meslek ve Teknik Liselerde zorunlu yabancı dil dersi 9.-10. sınıflarda 3'er saat iken 11–12. sınıflarda zorunlu yabancı dil dersi yoktur. Anadolu Liselerinde zorunlu yabancı dil 9. sınıflarda 10 saat, 10–11–12. sınıflarda 4 saat; Fen liselerinde zorunlu yabancı dil dersi 9. sınıflarda 8 saat, 10–11–12. sınıflarda 3'er saat olarak verilmektedir. Ortaöğretimde Seçmeli Yabancı Dil dersinde haftada 2 saat Almanca, Fransızca, Çince, İngilizce, İspanyolca, İtalyanca, Japonca ve Rusça derslerinden biri seçilip okutulur (ogm.meb.gov.tr).

2.1.9. Türkiye'de Yabancı Dil Öğretmeni Yetiştirilmesi

1938 yılından başlayarak yabancı dil (Almanca, Fransızca, İngilizce) öğretmeni yetiştirilmesine gerek duyulmuş ve iki (Ankara-Gazi, İstanbul-Çapa) Eğitim Enstitüsünde yabancı dil bölümleri açılmıştır. 1955'lerde görülen öğrenci artışı nedeniyle özellikle İngilizce bölümlerine alınan öğrenci sayıları arttırılmakla yetinilmiş, 1965 yılından sonra ise yeni kurulan eğitim enstitülerine yeni yabancı dil bölümleri eklenmiş, 1970'ten sonra Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı 2 yıllık, üniversitelere bağlı 4 yıllık yabancı diller yüksek okulları açılmıştır. Hem üniversitelerde hem de eğitim enstitülerinde gece öğretimine gidilmiş, onunla da yetinilmeyerek açık yüksek öğretime bağlı yaz okulları başlatılmıştı. 1975'ten sonra ise tüm bölümlere alınan toplam öğrenci sayıları yeniden yükseltilecek öğretmen açığının kapatılmasına çalışılmıştır (Demircan, 1988:102).

Bugün; Türkiye'de 40 ilde 73 devlet üniversitesi, 24 vakıf üniversitesi bulunmaktadır. Buna ek olarak 5 adet Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde bulunan üniversiteler ve iki adet özel statülü devlet üniversitelerimiz bulunmaktadır. Bu üniversitelerin çoğunluğunda örgün ve ikinci öğretim olmak üzere İngilizce öğretmenliği bölümleri bulunmaktadır.

2.2.İlgili Araştırmalar

İlköğretim İngilizce öğretmenlerinin ders denetimini nasıl algıladıkları ile ilgili doğrudan Türkiye’de yapılan bir araştıramaya rastlanamamıştır. Türkiye’de yapılan araştırmaların saptanması için Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Dökümantasyon Merkezi’nden ve diğer üniversitelerin kütüphanelerinden yararlanılmıştır. Bu bölümde ulaşılabilen kaynaklarda doğrudan ya da dolaylı olarak konuyla ilişkisi kurulabilen araştırmalara kısaca değinilecektir.

Başar (1988) “Öğretmenlerin Değerlendirilmesi” adlı araştırmasında geçerliliği ve güvenilirliği kuşkulu bulunan ve çeşitli eleştirilere hedef olan öğretmen değerlendirme modelini değiştirilmesini amaçlamıştır. Önerilen modelde ürüne yapılan katkıya, öğretim sürecindeki çabaya, sahip olunan olanaklara ve bunların birleşimine dayalı ölçümleri doğrudan ve sayısal, sayısal sınırları belirlenmiş ve ayrıntılanmıştır. Model, öğrenciye bir yıllık sürede yapılan katkının öğretmene ilişkin payını bulmayı, bunu öğretmenin çabasıyla ilişkilendirerek öğretmeni değerlendirmeyi esas almaktadır.

Bilir (1991) tarafından yapılan “Türk Eğitim Sisteminde Denetim Alt Sisteminin Yapı ve İşleyişi” adlı çalışmasını 195 bakanlık denetçisi, 230 ilköğretim denetçisi, 30 öğretim elemanı, 195 ilk ve orta dereceli okul yöneticisine uygulamıştır. Araştırma sonuçlarına göre; araştırmaya katılan müfettiş, yönetici ve öğretim elemanı grupları; yakından, yardım edici, geliştirici, birlikte çalışma ve denetimde işbirliği ilkelerine uygun denetim amaçlarını benimsemektedir. Denetim sırasında müfettişlerin en çok yaptıkları iş öğretmeni değerlendirerek başarısını rapor etmektir; rehberlik ve mesleki yardım görevi sonra gelmektedir.

Yılmaz (1998), ilköğretim okullarında ders denetiminde karşılaşılan sorunları denetçi ve öğretmenlerin görüşlerine dayalı olarak yaptığı araştırmasının sonucunda şu sonuçlara ulaşmıştır; İlköğretim denetçileri ile branş öğretmenlerinin görece olarak en yoğun yaşadıkları sorunlar; ders denetimi öncesinde denetim etkinliklerinin denetçi ve öğretmenle birlikte planlanmaması, ders denetimi sırasında denetçinin öğretmeni

öğrencilerinin yanında eleştirmesi, ders denetimi sonrasında ders denetimi sonunda verilen raporların gereğince değerlendirilmemesi, tekliflerin daireler tarafından dikkate alınmaması, denetim sürecinde karşılaşılan genel sorun olarak ise her branşta yeteri kadar denetçinin olmamasıdır. “Her branşta yeteri kadar denetçinin olmaması” sorunu ile ilgili olarak meslek ve fen alanı öğretmenleri ile sosyal alanı öğretmenlerinin bu sorunla ilgili görüşleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir. “Her branşta yeteri kadar denetçinin olmaması” sorununu meslek ve fen alanı öğretmenlerinin sosyal alanı öğretmenlerine oranla daha çok yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Engin’in (2003) “İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin İlköğretim Müfettişlerinin Rehberlik ve Mesleki Yardım ve Görevlerine İlişkin Algı ve Beklentileri” adlı yüksek lisans tezinde çalışma evreninin % 55,6 sınıf öğretmeni , %44,4 ‘ünü ise branş öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırma bulgularına göre; öğretmenlerin müfettişlerin rehberlik ve mesleki yardım görevlerine ilişkin algıları genel olarak “çok seyrek” ortalama aralığına düşmektedir. Öğretmenlerin müfettişlerden mesleki yardım ve rehberlik ilgili beklentileri ise “çoğu zaman” ortalama aralığına düşmektedir. Öğretmenlerin konuyla ilgili beklentileri branşa göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Uyanık (2007) “Ders Teftişinde Müfettiş Uzmanlaşmasının Önemi” adlı yaptığı çalışmasını 2006–2007 Eğitim Öğretim Yılında Muğla İli’nde görev yapmakta olan 27 İlköğretim Müfettişi ve İlköğretim okulları II. kademedeki görevli 382 branş öğretmeni üzerinde uygulamıştır. Araştırma sonuçlarına göre; branş denetçisi sayısının yetersiz olduğu ve İlköğretim II. kademedeki yapılan ders denetimi etkinliklerini branş denetçilerinin gerçekleştirmediği uygulanan test ve tekniklerle ortaya çıkmıştır.

Yıldırım ve Koçak’ın (1996) “Eğitim Denetiminde İlköğretim Müfettişleri” adlı araştırmasını 18 ilde görev yapan 208 İlköğretim Müfettişi üzerinde uygulanmıştır. Örneklemi, evrenin %10,56’sını oluşturmaktadır. Araştırma sonuçlarına göre:

- 1) İlköğretim müfettişlerinin % 56'sını Eğitim Bilimleri branşında olan müfettişler ve ikinci sırayı ise Sosyal Bilimler branşında olan müfettişler takip etmektedir.
- 2) Deneklerin % 60,10'u İngilizce, %24,52'si Fransızca ve %7,21'i Almancayı yabancı dil olarak öğrenimleri sırasında görmüşlerdir. Deneklerin % 22,60'ı hiç yabancı dil bilmediğini, % 52,40'ı az düzeyde bildiğini, % 19,23'ü orta düzeyde bildiğini % 4,33'ü iyi düzeyde ve % 1,44'ü çok iyi düzeyde yabancı dil bildiğini belirtmiştir.
- 3) Bir imkân doğduğunda, müfettişlerin büyük çoğunluğunun yabancı dil öğrenmeye istekli oldukları, çok ve pek çok düzeyinde istekli olanların yarısından fazla oldukları görülmektedir.
- 4) Sonuç olarak; müfettişlerin büyük çoğunluğunun yabancı dil bilmediği, fakat imkân doğduğunda yabancı dil öğrenmeye istekli oldukları görülmektedir.

İlbars (2006)'ın "İngilizce öğretmeninin öğretimsel performanslarının değerlendirilmesine ilişkin müfettiş ve öğretmenlerin görüş ve önerilerini" belirlemek amacıyla yaptığı araştırmanın bulgularına göre; İngilizce öğretmenleri ve ilköğretim müfettişleri en etkili değerlendirmenin ilköğretim müfettişleri tarafından yapıldığını düşünmektedir, ikinci bir seçenek olarak değerlendirmenin İngilizce alanında uzmanlaşmış bir kurul tarafından yapılmasıdır. İlbars bunun nedenini "ilköğretim müfettişlerinin değerlendirme yaparken alan bilgisinde yetersiz kalmaları ve öğretimsel anlamda İngilizce öğretmenlerini yeterli değerlendirememeleri olarak görülebilir" şeklinde belirtmiştir.

Ankara'da ilköğretim okullarında İngilizce derslerinin teftişinde müfettişlerin ve İngilizce öğretmenlerinin karşılaştıkları sorunları ve sorunlara yönelik çözüm önerilerini ortaya koymak amacıyla Aydın (2008) 'ın yaptığı çalışmasında araştırma grubunu, Ankara İli'nde ilköğretim teftiş kurulu bünyesinde görev yapan 12 ilköğretim müfettişi ve ilköğretim okullarında çalışmakta olan 12 İngilizce öğretmeni

oluşturmaktadır. Müfettişlerin karşılaştıkları sorunlar ve sorunlara yönelik ortaya koydukları çözüm önerileri teftiş öncesi, teftiş esnası ve teftiş sonrası olmak üzere üç ana başlık altında ele alınmıştır. Görüşme formu kullanılarak yapılan araştırma sonuçlarına göre; müfettişler teftiş öncesinde, teftiş esnasında ve özellikle sonrasında bazı sorunların kendilerinden kaynaklandığını düşünmektedir. Müfettişler üç aşamada da kendilerinden kaynaklı sorunların yanı sıra öğretmenlerden ve diğer sebeplerden kaynaklı sorunlara da yer vermektedir. Öğretmenler ise teftiş öncesi ve sonrasında kendilerinden kaynaklanan sorunlar yaşandığını ortaya koymuş, ders teftişi esnasında kendilerinden kaynaklı bir sorundan bahsetmemişlerdir. Öğretmenler kendilerinden kaynaklı sorunların yanı sıra müfettişlerden, öğrencilerden ve diğer sebeplerden kaynaklanan sorunlara da yer vermişlerdir. Müfettişlerin de öğretmenlerin de ele aldıkları sorunların önemli bir kısmının, müfettişlerin branş dışı olmasından dolayı yaşandığı tespit edilmiştir.

Yıldırım (2007) “Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Ders Denetimine İlişkin Görüşleri” adlı çalışmasını 2006–2007 öğretim yılında Denizli il merkezinde bulunan ilköğretim okullarının II. kademesinde görev yapan toplam 87 Sosyal Bilgiler Öğretmeni üzerinde uygulamıştır. Araştırma sonuçlarına göre; Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin ders denetiminin uygulanması etkinliklerinin gerçekleşmesine ilişkin genel görüşleri ‘kısmen’, gerçekleşen rehberlik ve mesleki yardım etkinliklerinin gerçekleşmesine ilişkin genel görüşleri ‘kısmen’, ders denetimlerinde denetçilerin olması gereken denetçi davranışlarını göstermelerine ilişkin görüşleri ‘kısmen’ düzeyindedir.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Araştırmanın bu bölümünde; araştırmanın modeli, araştırmanın evreni, veri toplama tekniği ve analizi yer almaktadır.

3.1.Araştırma Modeli

İlköğretim okulu İngilizce öğretmenlerinin ders denetimine ilişkin görüşlerini tespit etmeyi amaçlayan bu araştırma var olan durumu betimlemeyi amaçladığı için tarama modelindedir. Tarama modelinde, tarama araştırmacısı, nesnenin ya da bireyin doğrudan kendisini izleyebileceği gibi, önceden tutulmuş kayıtlar, eski kalıntılar ve alandaki kaynak kişilere başvurarak, elde edeceği dağınık verileri, kendi gözlemleri ile bir sistem içinde bütünleştirerek yorumlamak durumundadır (Karasar, 1984: 80).

3.2.Araştırmanın Evreni

Bu araştırmanın evrenini Muğla İli'nde 2007–2008 Eğitim-Öğretim yılında il merkezi ve ilçelerde (EK 1) görev yapan ilköğretim okulu İngilizce öğretmenlerinden oluşturmaktadır. Araştırmada örneklem alınmamış evrenin tamamı üzerinde çalışılmıştır.

Muğla İli'nde İngilizce öğretmeni olan merkezde 19 ve diğer ilçelerdeki 143 okul bulunmaktadır. Muğla İli Milli Eğitim Müdürlüğü'nden 18.09.2007 tarihinde alınan verilere göre; 2007–2008 Eğitim-Öğretim yılında Muğla İli merkezi ve 11 ilçede çalışan toplam 264 ilköğretim okulu İngilizce öğretmeni bulunmaktadır. Dağıtılan, toplanan ve geçerli sayılan anket sayıları aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 4
Anket Sayıları ve Oranları

Gönderilen Anket Sayısı	264
Geri Dönen Anket Sayısı	180
Değerlendirilen Anket Sayısı	165
Geri Dönen Anket Oranı	% 69
Geri Dönen Anketi Değerlendirme Oranı	% 92

3.3. Veri Toplama Tekniği

Bu araştırmada veri toplama tekniği olarak İlköğretim Okulu İngilizce öğretmenlerinin ders denetimine ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla Pamukkale Üniversitesi Araştırma Görevlisi Gülten Yıldırım tarafından geliştirilen anket gerekli izin alınarak uygulanmıştır.

Yıldırım tarafından geliştirilen anket, iki bölümden oluşmaktadır; I. Bölüm demografik bilgilerden, II. Bölüm ise üç alt bölümden oluşmaktadır. Toplam 57 maddeden oluşan anketin pilot uygulamasından sonra SPSS paket programıyla, anketteki olumlu ve olumsuz maddelere göre çevirme işlemi yapılarak anketteki üç alt bölümün güvenilirlik katsayısı belirlenmiştir. Analiz sonucunda anketin "Denetimin Uygulanması" alt bölümünün Cronbach Alpha katsayısı 0,81 olarak, "Rehberlik ve Mesleki Yardım" alt bölümünün Cronbach Alpha katsayısı 0,90 olarak, "Denetçilerin Davranışları" alt bölümünün Cronbach Alpha katsayısı 0.91 olarak bulunmuştur (Yıldırım, 2007: 52).

Yapılan bu işlemler sonrasında anketin ikinci bölümü, 1.-16. maddeler "denetimin uygulanması" alt bölümünde, 17.-33. maddeler "rehberlik ve mesleki yardım" alt bölümünde, 34.-50. maddeler "denetçilerin davranışları" alt bölümünde olmak üzere üç bölümlü, 50 maddeden oluşan bir veri toplama aracı olarak kullanıma hazır hale getirilmiştir (Yıldırım, 2007: 52). Bu nedenle anket üzerinde anket, üzerinde herhangi bir değişiklik yapılmadan uygulanmıştır.

Araştırmada kullanılan veri toplama aracı anketin, demografik bilgilerden oluşan birinci bölümde cinsiyet, meslekte kıdem, öğrenim durumu, daha önce kaç kez denetim geçirdiğini belirlemeye yönelik sorular bulunmaktadır. İkinci bölümde "denetimin uygulanması", "rehberlik ve mesleki yardım" ve "denetimin uygulanması" alt bölümleri ve bu konudaki beklentilerini ölçen sorular bulunmaktadır. Ankette var olan durumu belirlemeye yönelik kapalı uçlu soruların yanında nitel özellikler de barındıran açık uçlu sorulardan da yararlanılmıştır.

Anket, İlköğretim Okulu İngilizce öğretmenlerinin ders denetiminin alt bölümlerinin gerçekleştirme derecesine ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla "Tamamen Katılıyorum (5)", "Katılıyorum (4)", "Kısmen Katılıyorum (3)", "Katılmıyorum (2)", "Hiç Katılmıyorum (1)" biçiminde beş dereceli likert tipi bir ölçek olarak düzenlenmiştir.

3.4.Verilerin Analizi

Anketler araştırmacı tarafından SPSS 15 paket programında girilmiştir. Ankette yer alan 4, 6, 7, 9, 12, 13, 16, 17, 19, 21, 24, 26, 27, 29, 31, 33, 34, 35, 38, 41, 43, 45, 46 ve 50. maddeler tersten puanlanarak ve gerekli düzenlemeler yapılarak veriler analize uygun hale getirilmiştir. Verilerin analizinde ve yorumlanmasında frekans ve yüzde dağılımı, aritmetik ortalama ve standart sapma, ders denetiminin alt bölümlerine ilişkin öğretmen görüşleri arasında bağımsız değişkenlere göre anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemeye yönelik olarak ise değişkenlerin durumuna göre T-Testi ve Kruskal-Wallis H testi ile ders denetiminin alt bölümleri olarak belirlenen denetimin uygulanması, rehberlik ve mesleki yardım ile denetçilerin davranışlarına ilişkin öğretmen görüşleri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Ders denetiminin alt bölümlerine ilişkin öğretmen görüşlerinin belirlenmesinde, her bir maddenin aritmetik ortalaması ile anketin alt bölümlerinden elde edilen toplam puanlar ve bu puanlardan elde edilen aritmetik ortalamalar temel alınmıştır. Beş dereceli likert tipi ölçme aracı olarak geliştirilen anketin puan aralığı aşağıda belirtilmiştir:

<u>Seçenek</u>	<u>Seçenek Puanı</u>	<u>Seçenek Puan Aralığı</u>
Hiç Katılmıyorum	1	1,00 – 1,80
Katılmıyorum	2	1,81 – 2,60
Kısmen Katılıyorum	3	2,61 – 3,40
Katılıyorum	4	3,41 – 4,20
Tamamen Katılıyorum	5	4,21 – 5,00

Aynı zamanda, katılımcıların öğrenim durumlarını belirlemek üzere sorulan soruya verilen cevaplarda “ön lisans” seçeneğini tercih eden katılımcı olmadığı için, bu seçenek, veriler analize elverişli hale getirilirken değerlendirmeden çıkarılmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde araştırmanın alt amaçlarına ilişkin istatistiksel analizlerden elde edilen bulgular ve bulguların yorumlamasına yer verilmektedir.

4.1. Demografik Özelliklere İlişkin Bulgular

Ankete katılan öğretmenlerin, araştırmanın bağımsız değişkenleri olan cinsiyet, mesleki kıdem, öğrenim durumu ve geçirilen denetim sayısı değişkenlerine göre dağılımını aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 5
Öğretmenlerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımları

Cinsiyet	f	%
Kadın	106	% 64,2
Erkek	59	% 35,8
Toplam	165	% 100

Tablo 5'te öğretmenlerin cinsiyetlerine göre frekans ve yüzde dağılımları sunulmuştur. Buna göre; araştırmaya katılan toplam 165 İlköğretim okulu İngilizce öğretmenin; % 64,2'si kadın, % 35,8'i erkektir. Bu bulgu, araştırmaya katılan öğretmenlerin kadın ağırlıkta olduğunu göstermektedir.

Tablo 6
Öğretmenlerin Mesleki Kıdemlerine Göre Dağılımları

Mesleki Kıdem	f	%
0-5 yıl	48	% 29,1
6-10 yıl	57	% 34,5
11-15 yıl	32	% 19,4
16-20 yıl	13	% 7,9
21 yıl ve üzeri	15	% 9,1
Toplam	165	% 100

Mesleki kıdem değişkenine göre; öğretmenlerin frekans ve yüzdelik dağılımları Tablo 6’da sunulmuştur. Buna göre; araştırmaya katılan 165 öğretmenin % 29,1’i 0–5 yıl kıdeme, % 34,5’i 6–10 yıl kıdeme, % 19,4’ü 11–15 yıl kıdeme, % 7,9’u 16–20 yıl kıdeme ve % 9,1’i 21 yıl ve üzerinde kıdeme sahiptir. Bu verilere göre araştırmaya katılan öğretmenlerin mesleki kıdem yılına göre en büyük grubunu ilk sırada 6–10 yıl kıdeme sahip öğretmenler, ikinci sırada ise 0–5 yıl kıdeme sahip öğretmenler yer almaktadır. Buna göre, İlköğretim okulu İngilizce öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun genç ve daha az deneyimli öğretmenlerden oluştuğunu söyleyebiliriz.

Tablo 7

Öğretmenlerin Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımları

Öğrenim Durumu	f	%
Lisans mezunu	158	% 95,8
Lisansüstü mezunu	7	% 4,2
Toplam	165	% 100

Öğretmenlerin öğrenim durumlarına göre frekans ve yüzde dağılımları Tablo 7’de sunulmuştur. Buna göre; araştırmaya katılan toplam 165 ilköğretim okulu İngilizce öğretmenin % 95,8’inin lisans mezunu, % 4,2’sinin lisansüstü mezunu olduğu görülmektedir. Verilere göre; araştırmaya katılan öğretmenlerin % 95,8’i, büyük bir çoğunluğu lisans mezunu; % 4,2 gibi az bir oran da lisansüstü mezundur. Önlisans ve diğer seçeneğini işaretleyen öğretmen yoktur. Katılımcıların öğrenim durumlarını belirlemek üzere sorulan soruya verilen cevaplarda ‘ön lisans ve diğer’ seçeneğini işaretleyen katılımcı olmadığı için, bu seçenekler, veriler analize elverişli hale getirilirken değerlendirilmeden çıkartılmıştır.

Tablo 8
Öğretmenlerin Geçirdikleri Denetim Sayısına Göre Dağılımları

Geçirilen Denetim Sayısı	f	%
Hiç geçirmedi	7	% 4,2
1 kez geçirdim	18	% 10,9
2-5 kez geçirdim	79	% 47,9
6-9 kez geçirdim	37	% 22,4
10 kez veya üzerinde	24	% 14,5
Toplam	165	% 100

Öğretmenlerin geçirdikleri denetim sayısına göre frekans ve yüzde dağılımları Tablo 8'de sunulmuştur. Tablo 8'e göre; araştırmaya katılan toplam 165 öğretmenin içerisinde hiç denetim geçirmeyen öğretmenler 7 kişi ile % 4,2'lik bir oranı oluşturmaktadır. Öğretmenlerin % 10,9'u 1 kez, % 47,9'u 2-5 kez, % 22,4'ü 6-9 kez ve % 14,5'i de 10 kez ve üzerinde denetim geçirmiştir. Buna göre, en fazla denetlenen grubun 2-5 kez denetlenmiş olması öğretmenlerin çoğunluğunun daha az denetlenmiş olduğunu göstermektedir. İngilizce öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun genç öğretmenlerden oluşuyor olması, daha az denetim görmüş olmalarıyla doğru orantılı olarak değerlendirilebilir.

4.2. Denetimin Uygulanmasına İlişkin Bulgular ve Yorum

İlköğretim okulu İngilizce öğretmenlerinin, ders denetiminin uygulanması alt bölümüne ilişkin görüşleri anketin 1.-16. maddelerine verilen yanıtlar analiz edilerek belirlenmiş ve İngilizce öğretmenlerinin buna ilişkin görüşlerinin minimum, maksimum, aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri Tablo 9'da gösterilmiştir.

Tablo 9
Denetimin Uygulanmasına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Minimum, Maksimum, Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

	madde sayısı	minimum	maksimum	μ	ss
Denetimin Uygulanması	16	25,00	67,00	48,6364	7,26090

Tablo 9'a göre; toplam 80 puan üzerinden yapılan değerlendirme sonucunda öğretmenlerin, anketin ders denetimlerinin uygulanması alt bölümünden en düşük 25, en yüksek 67 puan aldığı görülmektedir. Öğretmenlerin ders denetimlerinin uygulanmasıyla ilgili görüşlerinin ortalaması ise $\mu = 48,6364$ 'tür. Buna göre, öğretmenlerin görüşleri aritmetik ortalamalar açısından incelendiğinde, İngilizce öğretmenleri, anketin denetimin uygulanmasıyla ilgili maddelerine kısmen düzeyinde katıldıklarını (3, 20) belirtmektedirler.

Görüşler ayrı ayrı incelendiğinde ise; öğretmenler A3 (*Denetçiler, ders denetimi sonunda performansıyla ilgili dönüt vermek için öğretmenle görüşürler.*) maddesine "katılıyorum" (3,60) cevabını vermişlerdir. A10 (*Denetçiler sınıftan öğretmenle birlikte ayrılmaktadır.*) maddesine "katılıyorum" düzeyinde (3,54), A14 (*Ders denetimi sonunda denetçi öğretmenle birebir görüşmektedir.*) maddesine "katılıyorum" düzeyinde (3,70) görüş belirtmişlerdir. A16 (*Denetçiler, ders denetimleri sonunda üstün başarı gösteren öğretmenlerin ödüllendirilmesi için öneride bulunmazlar.*) maddesine ise "katılmıyorum" düzeyinde (2,48) görüş belirtmişlerdir.

Sonuç olarak öğretmenler; denetçilerin ders denetimi sonunda performansıyla ilgili dönüt vermek için öğretmenle görüşmeleri, denetçilerin sınıftan öğretmenle birlikte ayrılmaları, ders denetimi sonunda denetçilerin öğretmenle birebir görüşmeleri maddelerine olumlu görüş (katılıyorum) belirtirken, denetçilerin, ders denetimleri sonunda üstün başarı gösteren öğretmenlerin ödüllendirilmesi için öneride bulunmaları konularında ise olumsuz görüş (katılmıyorum) belirtmişlerdir.

İngilizce Öğretmenlerinin ders denetimi konusunda verdikleri en olumlu yanıt; A14 (3,70) maddesine verdikleri "katılıyorum" aralığına denk gelen yanıttır. İngilizce öğretmenleri ders denetimi sonunda denetçinin öğretmenle birebir görüştüğü maddesine katılmaktadırlar.

Denetimin uygulanması ile ilgili ilköğretim okulu İngilizce öğretmenlerinin açık uçlu sorular için belirttikleri görüş ve önerilerine baktığımızda ise, öğretmenlerin

denetçilerin eğitim durumları ile ilgili memnuniyetsizliklerini “denetçilerin de öğretmenlik eğitimi aldığını ve bir branş öğretmenini denetleyen amirin, en az eşdeğer lisans veya tercihen bir üst diplomaya sahip olması gerektiğini“ dile getirdiklerini görülmektedir. Buna ek olarak bir öğretmen de denetçilerin öğretmen kökenli değil, kamu yönetimi ve eğitimi almış kişilerden seçilmesini önermektedir. Çoğu öğretmen de denetimin “yapılıp bitirilmesi gereken bir görev, uygulamadan uzak, kırtasiye üzerinde yapılmış bir formalite” olarak görüldüğünü, evraklara daha çok önem verildiğini oysaki eğitim ve öğretimi etkileyecek sonuçlara sebep olabilecek uygulamaların yapılmasının daha yararlı olacağını belirtmiştir. Ayrıca öğretmenler; denetim yapılan ortam, koşul ve kişilerin de denetim yapılırken göz önünde bulundurulması gerektiğini “denetimlerde öğrenci seviyesi bilinmediği, öğrencilerin sosyo-ekonomik koşulları göz önünde bulundurulmadığı, öğrenci seviyesi bilinmediği, aile ve çevresinin etkisinin de çok büyük olduğu” gibi ifadelerle belirtmişlerdir. İlave olarak, bir öğretmen de 40 dakikanın denetim için yetersiz olduğunu dile getirmiştir. “Bizden sonra derse giriyorlar genelde veli zannediliyor. Öğrenciler bile birbirlerine bu kimin babası diye soruyorlar.” şeklinde belirterek denetçilerin sınıfa öğretmenle birlikte girmesinin önemi üzerinde durmuştur. Denetim sonrası denetçiden beklentilerini de bir öğretmen şu şekilde ifade etmiştir: “Denetçilerin, ders denetimlerinden sonra öğretmenle beraber karşılıklı diyaloga girip öğretmenleri iyi şekilde dinlenmelerini ve sorunlarını geçiştirmeden titizlikle ele almalarını ve çözüm üretmelerini istiyorum. Bizlerle bir arkadaş gibi oturup kendi örnek tecrübelerini paylaşıp yol göstermelerini ve karşısındakinin de fikrini almalarını istiyorum. Bence kırtasiyeden çıkıp performansa yönelik olmalıdır.” Aynı öğretmen denetim sonrasında yaptığı olumlu bir davranışının takdir edilmemesinden ve daha çok olumsuz eleştiri aldığından dolayı hissettiklerini ise şu şekilde belirtmiştir: “İngilizce ile ilgili birçok eğitim seti almama rağmen daha hiçbir teşekkür ettiklerini görmedim. Ama yıllık plan eksikliğinden dolayı ya da başka bir kırtasiye eksikliğinden dolayı eleştiri alıyoruz. Lütfen eleştiri yapılırken içinde bulunduğumuz şartlarda göz önünde bulundurulsun.”

Yıldırım (2007)’in yaptığı araştırmanın sonuçlarına bakıldığında; A3, A10, A14 sorularına Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin “katılıyorum” düzeyinde yanıt verdikleri

görülmektedir. Bu bulgular ışığında; Sosyal Bilgiler öğretmenleri ile İngilizce öğretmenleri denetimin uygulanmasında; denetçilerin, ders denetimi sonunda performansı ile ilgili dönüt vermek için öğretmenle görüştüğü, denetçilerin ders denetimi sonunda sınıftan öğretmenle birlikte ayrıldığı, ders denetimi sonunda denetçinin öğretmenle birebir görüştüğü konularında aynı görüşleri paylaşmışlardır.

Uyanık (2007)'ın denetçiler ve öğretmenlerle ilgili ders denetimiyle ilgili çalışmasında; denetçilerin öğretmenlerle gözlem sonrası görüşme yaptıklarını belirtirken, öğretmenler ise denetçilerle aynı görüşe katılmamışlardır.

Araştırma sonuçlarına göre denetim öncesi görüşme ile ilgili A1 (*Ders denetimlerinde tam olarak hangi durumların gözleneceği öğretmene açıklanır.*), A2 (*Denetçiler derse girmeden önde denetimin amacı konusunda öğretmeni bilgilendirirler.*), A7 (*Denetçiler, derse ne zaman gireceklerini öğretmene önceden bildirmezler.*) sorularına öğretmenlerin verdikleri yanıtların ortalamaları “kısmen katılıyorum” aralığına düşmektedir. A7 sorusuna verilen yanıtların ortalaması 2,68 ile “katılmıyorum” aralığına oldukça yakındır. Bulgulara göre; öğretmenler denetim öncesi yapılması gereken etkinliklerin yapılmasıyla ilgili olumsuz bir görüşe kısmen katılmışlardır.

Aydın (2008)'in araştırmasında öğretmenler ders teftişi öncesinde en çok ön görüşme yapılmamasını sorun olarak görmektedir. Öğretmenlerin bu konudaki önerilerinin en yoğun olduğu noktalardan biri ise; öğretmenle mutlaka ön görüşme yapılması ve öğretmenin rahatlatılması, kaygılarının giderilmesi olmuştur. Bu konuda ulaşılan sonuçlar Aydın'ın araştırma sonuçlarıyla örtüşmektedir.

4.2.1.Cinsiyete Göre Denetimin Uygulanmasına İlişkin Bulgular ve Yorum

Tablo 10
Cinsiyete Göre Denetimin Uygulanmasına İlişkin Öğretmen Görüşlerine Ait t-Testi Sonuçları

Cinsiyet	n	μ	ss	t	p
Kadın	106	48,4434	7,44386	-0,456	0,649
Erkek	59	48,9831	6,96912		

$p > 0,05$

Denetimin uygulanmasına ilişkin öğretmen görüşlerinin cinsiyetler arasında farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla t- testi yapılmış ve analiz sonuçları Tablo 10'da gösterilmiştir. Analiz sonucunda p değeri 0,649 olarak 0,05 düzeyinde anlamlı değildir. Denetim uygulamasına ilişkin sorulara verilen cevaplarla, cinsiyetler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark yoktur. Buna göre denetim uygulamalarından erkek ve bayan öğretmenler aynı şekilde etkilenmektedirler. Denetimin uygulanmasına ilişkin verilen erkek ve bayan öğretmenlerin verdiği cevapların ortalamalarının da birbirine çok yakın olduğu görülmektedir.

4.2.2.Mesleki Kıdeme Göre Denetimin Uygulanmasına İlişkin Bulgular ve Yorum

Tablo 11
Mesleki Kıdeme Göre Denetimin Uygulanmasına İlişkin Öğretmen Görüşlerine Ait Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları

Mesleki Kıdem	n	Sıra Ortalaması	sd	χ^2	P
0-5 yıl	48	80,63	4	0,510	0,973
6-10 yıl	57	81,34			
11-15 yıl	32	86,47			
16-20 yıl	13	87,08			
21 yıl ve üzeri	15	85,97			

$p > 0,05$

Tablo 11’de mesleki kıdeme göre denetimin uygulanmasına ilişkin öğretmen görüşlerinin farklılık gösterip göstermediğini tespiti için yapılan Kruskal-Wallis H Testi sonuçları yer almaktadır. Tablo 11’de görüldüğü gibi p değeri 0,973 bulunmuştur. Mesleki kıdeme göre, denetimin uygulanmasına ilişkin öğretmen görüşleri arasında 0,05 seviyesinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır. 21 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmen ile 0–5 yıl kıdeme sahip öğretmenin de denetimin uygulanmasına ilişkin “kısmen katılıyorum” düzeyinde benzer görüşte olması, deneyimli öğretmenlerin de yeni başlayan genç öğretmenlerle süreçten aynı şekilde etkilendiklerini göstermektedir.

4.2.3.Öğrenim Durumuna Göre Denetimin Uygulanmasına İlişkin Bulgular ve Yorum

Tablo 12
Öğrenim Durumuna Göre Denetimin Uygulanmasına İlişkin
Öğretmen Görüşlerine Ait t-Testi Sonuçları

Öğrenim Durumu	N	μ	ss	t	P
Lisans mezunu	158	48,6899	7,36656	0,449	0,654
Lisansüstü mezunu	7	47,4286	4,39155		

$p > 0,05$

Öğrenim durumuna göre denetimin uygulanmasına ilişkin öğretmen görüşlerine ait t-testi sonuçlarını gösteren Tablo 12’ye bakıldığında, p değerinin 0,654 olduğu görülmektedir. Bu değer 0,05 düzeyinde anlamlı değildir. Denetimin uygulanmasına ilişkin öğrenim durumlarına göre öğretmen görüşleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır. Buna göre, lisans veya lisansüstü mezunu öğretmenlerin, denetimin uygulanmasına ilişkin görüşleri farklılaşmamaktadır.

4.2.4. Geçirilen Denetim Sayısına Göre Denetimin Uygulanmasına İlişkin Bulgular ve Yorum

Tablo 13

Geçirilen Denetim Sayısına Göre Denetimin Uygulanmasına İlişkin Öğretmen Görüşlerine Ait Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları

Geçirilen Denetim Sayısı	N	Sıra Ortalaması	sd	χ^2	P
Hiç geçirmedim	7	137,93	4	9,862	0,043
Bir kez geçirdim	18	78,28			
2-5 kez geçirdim	79	80,34			
6-9 kez geçirdim	37	79,93			
10 kez veya üzerinde	24	84,00			

$p < 0,05$

Geçirilen denetim sayısına göre denetimin uygulanmasına ilişkin öğretmen görüşleri arasındaki farkın anlamlı olup olmadığını araştırmak için Kruskal-Wallis H Testi yapılmış ve analiz sonuçları Tablo 13'te sunulmuştur. Tablo 13'te verilen Kruskal-Wallis H testi sonucunda p değeri 0,043 olarak bulunmuştur. Bu değer 0,05 düzeyinde anlamlıdır. Bu sonuç; geçirilen denetim sayısına göre, denetimin uygulanmasına ilişkin öğretmen görüşleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunduğunu göstermektedir. Geçirilen denetim sayısına göre verilen cevaplardaki bu anlamlı farkın, hiç denetim geçirmemiş olan öğretmenlerin görüşlerinden kaynaklanmış olabileceği sıra ortalamaları değerlerinden görülmektedir. Bir ve daha fazla denetim geçirmiş olan öğretmenlerin görüşlerine ilişkin sıra ortalaması değerleri birbirine yakınken, hiç denetim geçirmeyen öğretmenlerinki farklılık göstermektedir.

4.3. Rehberlik ve Mesleki Yardıma İlişkin Bulgular ve Yorum

İlköğretim okulu İngilizce öğretmenlerinin, ders denetiminde rehberlik ve mesleki yardım alt bölümüne ilişkin görüşleri, anketin 17.-33. maddelerine verilen yanıtlar analiz edilerek belirlenmiş ve İngilizce öğretmenlerinin buna ilişkin görüşlerinin

minimum, maksimum, aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri Tablo 14'te gösterilmiştir.

Tablo 14
Rehberlik ve Mesleki Yardıma İlişkin ğretmen Görüşlerinin
Minimum, Maksimum, Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

	madde sayısı	Minimum	maksimum	μ	Ss
Rehberlik ve Mesleki Yardım	17	17,00	83,00	45,6545	10,8204

Değerlendirmenin toplam 85 puan üzerinden yapıldığı bu alt bölümde Tablo 14'ten de anlaşılabilirdiği gibi, İlköğretim okulu İngilizce ğretmenlerinin anketin ders denetimlerinde rehberlik ve mesleki yardım alt bölümünden aldıkları en düşük puan 17, en yüksek puan ise 83'tür. Öğretmenlerin ders denetimlerinde rehberlik ve mesleki yardıma ilişkin görüşlerinin aritmetik ortalaması $\mu = 45,6545$ 'dir. Buna göre, öğretmenlerin görüşleri aritmetik ortalamalar açısından incelendiğinde, İngilizce ğretmenlerinin rehberlik ve mesleki yardıma ilişkin görüşleri kısmen (2,80) düzeyindedir.

Öğretmenlerin görüşleri aritmetik ortalamalar açısından ayrı ayrı incelendiğinde ise; B17(*Denetçiler ğretmenlere mesleki yayınları yeterince tanıtmazlar.*) "katılmıyorum" düzeyinde (2,26), B20 (*Denetçiler ğretmenlerin ğretim etkinliklerini geliştirmek için örnek uygulamalar yaparlar.*) maddesine öğretmenler "katılmıyorum" düzeyinde (2,19), B22 (*Denetçiler ğretmenin ders araç-gereçlerini kullanma becerisini geliştirmesinde katkıda bulunurlar.*) maddesine öğretmenler "katılmıyorum" (2,56) düzeyinde, B24 maddesine (*Denetçiler ğretmenleri yapılan bilimsel araştırmaların sonuçları konusunda bilgilendirmezler.*) "katılmıyorum" (2,43), B33 (*İngilizce dersini denetleyen denetçiler İngilizce alanını bilen kişiler değildir.*) "katılmıyorum" düzeyinde (2,15) görüş belirtmişlerdir.

Sonuç olarak öğretmenler; denetçilerin öğretmenlere mesleki yayınları yeterince tanıtmaları, denetçilerin öğretmenlerin ğretim etkinliklerini geliştirmek için örnek

uygulamalar yapmaları, denetçilerin öğretmenlerin ders araç-gereçlerini kullanma becerisini geliştirmesinde katkıda bulunmaları, denetçilerin öğretmenleri yapılan bilimsel araştırmaların sonuçları konusunda bilgilendirmeleri, İngilizce dersini denetleyen denetçilerin İngilizce alanını bilen kişiler olmaları konularında olumsuz görüş (katılmıyorum) belirtmişlerdir.

Ayrıca sonuçlarda dikkati çeken başka bir ayrıntı da (Ek 4) İngilizce öğretmenlerinin verdikleri en olumsuz cevabın “katılmıyorum” düzeyinde (2,15), B33 (*İngilizce dersini denetleyen denetçiler İngilizce alanını bilen kişiler değildir.*) maddesi olmasıdır. Açık uçlu sorularda da İngilizce öğretmenlerinin en fazla üzerinde durdukları konulardan biri İngilizce bilen bir denetçi tarafından denetlenmiyor olmaları dolayısıyla yaşadıkları sorunlar, diğeri de İngilizce bilen bir denetçi tarafından denetlenmek istemeleridir.

Rehberlik ve mesleki yardımla ilgili ilköğretim okulu İngilizce öğretmenlerinin açık uçlu sorular için belirttikleri görüş ve önerileri incelendiğinde; öncelikle belirtilen sorunun İngilizce öğretmenlerinin alanında uzman kişiler tarafından denetlenmemesi olarak görülmektedir. Yaklaşık 10 öğretmen bu konuda görüşlerini belirtmiştir ve en çok üzerinde durulan konunun da bu olduğu görülmektedir. Bir öğretmen denetimde branşlaşma konusundaki beklenti ve sıkıntılarını; İngilizce bilmeyen ya da yetersiz bilen bir denetçinin İngilizce yazılmış bir planı değerlendirmesinin anlamsız olduğunu, başka bir öğretmen İngilizce bilmeyen fakat rehberlik amaçlı gelen denetçiden olumlu dönüt alamadığını daha çok olumsuz dönütler aldığını ve rehberliğin kendisi için faydalı olmadığını belirtmiştir. Öğretmenlerin bu konudaki görüşlerinin çoğu da İngilizce alanını bilmeyen kişiler tarafından denetlenmenin ihtiyaçları olan rehberliğin amacına ulaşamaması yönündedir. Öğretmenler “Branşımızda uzman kişiler gelsin lütfen.” şeklinde konu ile ilgili dileklerini belirtirken, “Her branşın ayrı denetçisi olmalı, denetçiler her konuda bilgi sahibi olamazlar.” diyerek diğer alanlarda da branşlaşmanın önemini dile getirmişlerdir.

Ayrıca açık uçlu sorulara bakıldığında, öğretmenler denetçilerden İngilizce öğretimi için gerekli araç gereçlerin sağlanmasında ve kaynak bulunmasında yardımcı

olmalarını, mesleki yayınların tanıtımı, gelişim fırsatları, kaynakları konusunda onları bilgilendirilmelerini beklemektedirler.

Yıldırım ve Koçak'ın (1996) "Eğitim Denetiminde İlköğretim Müfettişleri "adlı araştırmasının sonuçlarına bakacak olursak; araştırmaya katılan İlköğretim müfettişlerinin; % 60,10'u İngilizce, % 24,52'si Fransızca ve % 7,21'i Almanya'yı yabancı dil olarak öğrenimleri sırasında görmüşlerdir. Deneklerin % 22, 60'ı hiç yabancı dil bilmediğini, % 52,40'ı az düzeyde bildiğini, % 19,23'ü orta düzeyde bildiğini % 4,33'ü iyi düzeyde ve % 1,44'ü çok iyi düzeyde yabancı dil bildiğini belirtmiştir. Buna göre İlköğretim denetçilerinin % 60 İngilizce bildiği halde, çok iyi, iyi ve orta düzeyde yabancı dil bilen denetçilerin toplam oranı % 25'tir.

Yıldırım'ın (2007) rehberlik ve mesleki yardıma ilişkin bulguları incelendiğinde; İngilizce öğretmenleri ile Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin araştırmanın 17, 20, 22, 24 maddelerinde benzer görüşlerde ortalamanın altında "katılmıyorum" düzeyinde yanıt verdiklerini görülmektedir. Buna göre; İngilizce ve Sosyal Bilgiler öğretmenleri rehberlik ve mesleki yardıma ilişkin; "denetçiler öğretmenlere mesleki yayınları yeterince tanıtmazlar, denetçiler öğretmenlerin öğretim etkinliklerini geliştirmek için örnek uygulamalar yaparlar, denetçiler öğretmenin ders araç gereçlerini kullanma becerisini geliştirmesinde katkıda bulunurlar, denetçiler öğretmenleri yapılan bilimsel araştırmaların sonuçları konusunda bilgilendirmezler" konularında benzer yani olumsuz bir görüş paylaşmaktadırlar. Bu bulgulardan, Başar'ın (2000:8) denetimin en önemli ögesi olarak belirttiği "düzeltme ve geliştirme" ilkesinin yeterli düzeyde gerçekleşmediği, sürecin iyi işlemesi için eksikliklerin yeterince tamamlanmadığı, öneri ve uygulamaların yeterince yapılmadığı sonucuna varabiliriz.

Öğretmenlerin açık uçlu sorularda kendilerinden daha eğitimli bir denetçi tarafından denetlenmek istemelerinin temelinde yatan sebepler; öğretmenlerin gereksinim duyduğu yardımı ve rehberliği denetçilerden alamamaları, yenilikleri takip etme ve uygulama konusunda denetçilerden beklentilerinin tam olarak gerçekleşmediği düşünülebilir. Rehberlik eden, kaynak kişi, öğretim lideri, paylaşılan, danışman olma özelliklerini tam olarak gerçekleştirmediğini görüyoruz. Bu da süreçte birtakım

aksaklıklara ve müfettiş ve öğretmenlerin yeterince kendilerini yenileme fırsatı bulamadıklarına işaret etmektedir.

B33 maddesine (*İngilizce dersini denetleyen denetçiler İngilizce alanını bilen kişiler değildir.*) İngilizce öğretmenleri “katılmıyorum” düzeyinde (2,15) görüş belirtirlerken, Yıldırım’ın araştırmasında aynı madde için Sosyal Bilgiler öğretmenleri “kısmen” düzeyinde (2,73) yanıt vermişleridir. Bu bulgulardan, İngilizce öğretmenlerinin, alanında uzman bir denetçi tarafından denetlenmeme konusunda Sosyal Bilgiler öğretmenlerinden daha olumsuz bir görüşte oldukları sonucuna varılmaktadır.

Aydın (2008)’ın araştırma sonuçları incelendiğinde; müfettişlerin ders teftişi öncesinde, esnasında ve sonrasında karşılaştıkları sorunların önemli bir kısmının onların İngilizce bilmemelerinden ve branş dışı olmalarından kaynaklandığı belirtilmektedir. Araştırmada hem müfettişler hem de öğretmenler İngilizce derslerinin İngilizce branşından ya da İngilizceyi iyi bilen müfettişlerce teftiş edilmesi gerektiğini belirtmişlerdir.

Ayrıca öğretmenler Milli Eğitim Bakanlığı’nın branş müfettişi sayısının artırılmasını önermişlerdir. Müfettişler en çok, öğretmenlere gereğince rehberlik yapamamaları sorununda yoğunlaşmışlar, bununla birlikte alana hakim olmadıkları için İngilizce öğretmenleriyle paylaşımlarının az olduğu, İngilizce bilmedikleri için amaca ve hedefe ne derecede ulaşıldığını tespit etmede zorlandıkları sorununu ifade etmişlerdir.

İlbars (2006: 65)’ın çalışması incelendiğinde; İngilizce öğretmenleri ve ilköğretim müfettişleri en etkili değerlendirilen ilköğretim müfettişleri tarafından yapıldığını düşünmektedir. Müfettişlerin ve İngilizce öğretmenlerinin ikinci seçenekleri ise İngilizce alanında uzmanlaşmış bir kurul tarafından değerlendirilen yapılmıştır. Bunun nedeni, ilköğretim müfettişlerinin değerlendirme yaparken alan bilgisinde yetersiz kalmaları, öğretimsel alanda İngilizce öğretmenlerini değerlendirmemeleri olarak görülebilir.

4.3.1.Cinsiyete Göre Rehberlik ve Mesleki Yardıma İlişkin Bulgular ve Yorum

Tablo 15

Cinsiyete Göre Rehberlik ve Mesleki Yardıma İlişkin Öğretmen Görüşlerine Ait t-Testi Sonuçları

Cinsiyet	n	μ	ss	t	p
Kadın	106	44,0189	9,88889	-2,650	.009
Erkek	59	48,5932	11,84689		

$p < 0,05$

Rehberlik ve mesleki yardıma ilişkin öğretmen görüşlerinin cinsiyete göre farklılığının 0,05 düzeyinde anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla t-testi yapılmıştır. Tablo 15’te verilen t-Testi sonucunda p değeri 0,009 olarak bulunmuştur. Bu değer 0,05 düzeyinde anlamlıdır. Buna göre rehberlik ve mesleki yardıma ilişkin öğretmen görüşleri arasında cinsiyetler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır. Bu durum, öğretmenlerin, denetçilerin rehberlik ve mesleki yardım görevlerine ilişkin görüşlerinin cinsiyetler arasında farklılaştığını göstermektedir.

4.3.2.Mesleki Kıdeme Göre Rehberlik ve Mesleki Yardıma İlişkin Bulgular ve Yorum

Tablo 16

Mesleki Kıdeme Göre Rehberlik ve Mesleki Yardıma İlişkin Öğretmen Görüşlerine Ait Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları

Mesleki Kıdem	n	Sıra Ortalaması	sd	χ^2	p
0–5 yıl	48	75,99	4	3,281	0,512
6–10 yıl	57	80,04			
11–15 yıl	32	92,70			
16–20 yıl	13	93,15			
21 yıl ve üzeri	15	87,20			

$p > 0,05$

Mesleki kıdeme göre öğretmenlerin rehberlik ve mesleki yardıma ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığını ölçmek amacıyla Kruskal-Wallis H Testi yapılmış ve analiz değerleri Tablo 16’da gösterilmiştir. Tablo 16’da verilen Kruskal-

Wallis H testi sonucunda p değeri 0,512 bulunmuştur. Bu değer 0,05 seviyesinde anlamlı bir farkı ifade etmemektedir. Rehberlik ve mesleki yardıma ilişkin sorulara verilen cevaplar arasında mesleki kıdem yıllarına göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır. Farklı kıdem yılına sahip öğretmenler arasında, denetçilerin rehberlik ve mesleki yardımına ilişkin görüşleri benzerdir, bu görüşleri arasında farklılaşma yoktur.

4.3.3.Öğrenim Durumuna Göre Rehberlik ve Mesleki Yardıma İlişkin Bulgular ve Yorum

Tablo 17

Öğrenim Durumuna Göre Rehberlik ve Mesleki Yardıma İlişkin Öğretmen Görüşlerine Ait t-Testi Sonuçları

Öğrenim Durumu	n	μ	ss	t	P
Lisans mezunu	158	45,7152	10,89971	0,341	0,733
Lisansüstü mezunu	7	44,2857	9,44659		

$p > 0,05$

Öğretmenlerin öğrenim durumlarına göre, rehberlik ve mesleki yardıma ilişkin görüşlerinin karşılaştırılması amacıyla t-testi yapılmış ve analiz sonuçları Tablo 17’de gösterilmiştir. Tablo 17’de görüldüğü gibi p değeri 0,733 olarak bulunmuştur. Bu değer 0,05 düzeyinde anlamlı bir farkı ifade etmemektedir. Analize göre sonucun rehberlik ve mesleki yardıma ilişkin öğretmen görüşlerinin öğrenim durumlarına göre farklılık göstermediğini söylenebilir.

4.3.4.Geçirilen Denetim Sayısına Göre Rehberlik ve Mesleki Yardıma İlişkin Bulgular ve Yorum

Tablo 18

Geçirilen Denetim Sayısına Göre Rehberlik ve Mesleki Yardıma İlişkin Öğretmen Görüşlerine Ait Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları

Geçirilen Denetim Sayısı	N	Sıra Ortalaması	sd	χ^2	p
Hiç geçirmedi	7	123,93	4	5,714	0,222
Bir kez geçirdim	18	79,14			
2-5 kez geçirdim	79	80,54			
6-9 kez geçirdim	37	85,03			
10 kez veya üzerinde	24	78,92			

$p > 0,05$

Öğretmenlerin geçirdikleri denetim sayısı ile denetçilerden aldıkları rehberlik ve mesleki yardım konusundaki düşünceleri arasında anlamlı bir fark bulunup bulunmadığını ölçmek amacıyla Kruskal-Wallis H Testi yapılmıştır. Tablo 18’de verilen analiz sonuçlarında p değeri 0,222 olarak gösterilmektedir. Bu değer 0,05 seviyesinde anlamlı bulunamamıştır. Geçirilen denetim sayısına göre rehberlik ve mesleki yardıma ilişkin öğretmen görüşlerinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark görülmemiştir.

4.4.Denetçilerin Davranışlarına İlişkin Bulgular ve Yorum

İlköğretim okulu İngilizce öğretmenlerinin, ders denetiminde denetçilerin davranışları alt bölümüne ilişkin görüşleri, anketin 34.-50. maddelerine verilen yanıtlar analiz edilerek belirlenmiş ve İngilizce öğretmenlerinin buna ilişkin görüşlerinin minimum, maksimum, aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri Tablo 19’da gösterilmiştir:

Tablo 19
Denetçilerin Davranışlarına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Minimum, Maksimum,
Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

	madde sayısı	minimum	maksimum	μ	ss
Denetçilerin Davranışları	17	21,00	81,00	48,8242	10,3611

Tablo 19'a göre; toplam 85 puan üzerinden yapılan değerlendirme sonucunda öğretmenlerin ders denetimlerinde, denetçilerin davranışları alt bölümünden aldıkları en düşük puan 21, en yüksek puan ise 81'dir.

Öğretmenlerin ders denetiminin uygulanmasıyla ilgili görüşlerinin standart sapması 7,26090 olarak belirlenmişken, rehberlik ve mesleki yardıma ilişkin görüşlerinin standart sapması 10,8204, denetçilerin davranışlarına ilişkin görüşlerinin standart sapması ise 10,3611 olarak hesaplanmıştır. Bu bulguya göre İlköğretim Okulu İngilizce Öğretmenleri ders denetiminin uygulanması konusunda; rehberlik ve mesleki yardım ile denetçilerin davranışlarına ilişkin görüşlerine göre daha homojen yani benzer bir görüşe sahiptirler.

İlköğretim okulu İngilizce öğretmenlerinin ders denetimlerinde denetçilerin davranışlarına ilişkin görüşlerinin ortalaması $\mu = 48,8242$ 'dir. Buna göre, öğretmenlerin görüşleri aritmetik ortalamalar açısından incelendiğinde, İngilizce öğretmenleri, anketin denetçi davranışlarıyla ilgili maddelerine "kısmen" düzeyinde (3,10) katıldıklarını belirtmektedirler.

Öğretmenlerin görüşleri aritmetik ortalamalar açısından ayrı ayrı incelendiğinde ise; öğretmenler C34 maddesine (*Denetçiler, öğretmeni öğrencilerin yanında eleştirirler.*) katılıyorum düzeyinde (3,51), C39 (*Denetçiler, denetim etkinliklerinde öğretmenlerin güçlü yönlerini vurgularlar.*) katılmıyorum düzeyinde (2,59) görüş belirtmişlerdir. Buna göre öğretmenler; denetçilerin öğretmeni öğrencilerin yanında eleştirmesi konusunda olumlu bir görüş belirtirken, denetçilerin denetim

etkinliklerinde öğretmenlerin güçlü yönlerini vurgulamalarında olumsuz yönde görüş belirtmişlerdir.

Denetçilerin davranışları ile ilgili ilköğretim okulu İngilizce öğretmenlerinin açık uçlu sorular için belirttikleri görüş ve önerilerine bakıldığında; bir öğretmenin denetçilerin yetki ve konumlarını baskı unsuru olarak kullandıklarını ifade ederek "ben patronum" mesajı veren davranışlar gösterdiklerini söylemektedir. Ayrıca öğretmenler denetçi davranışlarına ilişkin beklentilerini "hataları bulmaktan ziyade, öğretmenlerin olumlu yönlerini de takdir edilmesini", "denetim sonunda karşılıklı fikir alış verişinde kalıcı çözümler üretmediklerini –bunun da yetkilerinin kısıtlı olduğundan dolayı yapamadıkları" şeklinde ifade etmektedirler. Denetim sonunda denetçilerin kendilerine karşı dürüst davranmadıklarını bir öğretmen "Denetimde öğretmene eksiksiz iyi bir ders geçirdiğini söyleyip, raporlara farklı şeyler yazıyorlar." şekline ifade etmiştir. Başka bir öğretmen katılımcı gözlemlerle denetim yapmanın bir "kandırmaca ve zaman kaybı" olduğunu, sınıfta bir başkasının olması durumunda verimli ders anlatamayacağını belirtmiştir.

Madde 34'ün bulgularına göre; (*Denetçiler, öğretmeni öğrencilerin yanında eleştirirler.*) "katılıyorum" düzeyinde (3,51) bir sonuç çıkmıştır. Denetçilerin bu görüşlere uygun hareket etmedikleri ve derste öğretmene ve derse ilişkin eleştiri yaptıkları görülmektedir.

Yıldırım'ın (2007) yaptığı araştırma ile karşılaştırıldığında Sosyal Bilgiler (44,77), ve İngilizce öğretmenlerinin (48,82) denetçilerin davranışlarına ilişkin verdikleri cevapların "kısmen" düzeyinde olduğu görülmektedir. Ortalamalar karşılaştırıldığında Sosyal Bilgiler öğretmenleri bu konuda daha olumsuz bir görüşe sahiptir şeklinde yorumlanabilir. 39. maddesine (*Denetçiler denetim etkinliklerinde öğretmenlerin güçlü yanlarını vurgularlar*) her iki öğretmen grubu da ortalamanın altında cevap vermiştir. Öğretmenlerin takdir edilmesi, kendilerini motive edecek ve kendilerini geliştirme konusunda onları isteklendirmiş olacaktır. Olumlu davranışların pekiştirilmemesinin davranışta sönmeye yol açabilecektir.

4.4.1.Cinsiyete Göre Denetçilerin Davranışlarına İlişkin Bulgular ve Yorum

Tablo 20

İlköğretim okulu İngilizce Öğretmenlerinin Cinsiyete Göre Denetçilerin Davranışlarına İlişkin Görüşlerine Ait t-Testi Sonuçları

Cinsiyet	n	μ	ss	t	p
Kadın	106	48,4057	10,09647	0,694	0,488
Erkek	59	49,5763	10,86786		

$p > 0,05$

İlköğretim okulu İngilizce öğretmenlerinin cinsiyete göre denetçilerin davranışlarına ilişkin görüşlerinde anlamlı bir fark olup olmadığını ölçmek amacıyla t-testi yapılmıştır. Elde edilen analiz sonuçları Tablo 20’de incelendiğinde p değeri 0,488 olarak belirtilmiştir. Bu değer 0,05 düzeyinde anlamlı bulunamamıştır. Sonuç ilköğretim okulu İngilizce öğretmenlerinin cinsiyete göre denetçilerin davranışlarına ilişkin görüşleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığını göstermektedir.

4.4.2.Mesleki Kıdeme Göre Denetçilerin Davranışlarına İlişkin Bulgular ve Yorum

Tablo 21

Mesleki Kıdeme Göre Denetçilerin Davranışlarına İlişkin Öğretmen Görüşlerine Ait Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları

Mesleki Kıdem	n	Sıra Ortalaması	sd	χ^2	p
0–5 yıl	48	90,69	4	5,030	0,284
6–10 yıl	57	72,10			
11–15 yıl	32	87,89			
16–20 yıl	13	80,85			
21 yıl ve üzeri	15	91,27			

$p > 0,05$

Mesleki kıdeme göre denetçilerin davranışlarına ilişkin öğretmen görüşleri arasındaki farklılığı ölçmek amacıyla Kruskal-Wallis H Testi yapılmış ve elde edilen analiz sonuçları Tablo 21’de gösterilmiştir. Yapılan analiz sonucunda p değeri 0,284

bulunmuştur. Bu değer 0,05 seviyesinde anlamlı bir farkı ifade etmemektedir. Sonuç olarak, mesleki kıdeme göre denetçilerin davranışlarına ilişkin öğretmen görüşlerinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır.

4.4.3.Öğrenim Durumuna Göre Denetçilerin Davranışlarına İlişkin Bulgular ve Yorum

Tablo 22

Öğrenim Durumuna Göre Denetçilerin Davranışlarına İlişkin Öğretmen Görüşlerine Ait t-Testi Sonuçları

Öğrenim Durumu	n	μ	ss	t	p
Lisans mezunu	158	48,8544	10,31283	0,177	0,860
Lisansüstü mezunu	7	48,1429	12,28045		

P>0,05

Öğrenim durumuna göre denetçilerin davranışlarına ilişkin öğretmen görüşleri arasında anlamlı bir fark bulunup bulunmadığını ölçmek amacıyla t-testi yapılmış, sonuçlar Tablo 22’de verilmiştir. Yapılan t-Testi sonucunda p değeri 0,860 olarak hesaplanmıştır. Bu değer 0,05 düzeyinde anlamlı bulunamamıştır. Öğrenim durumuna göre denetçilerin davranışlarına ilişkin öğretmen görüşlerinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark görülememektedir.

4.4.4.Geçirilen Denetim Sayısına Göre Denetçilerin Davranışlarına İlişkin Bulgular ve Yorum

Tablo 23

Geçirilen Denetim Sayısına Göre Denetçilerin Davranışlarına İlişkin Öğretmen Görüşlerine Ait Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları

Geçirilen Denetim Sayısı	N	Sıra Ortalaması	sd	χ^2	p
Hiç geçirmedim	7	120,64	4	5,872	0,209
Bir kez geçirdim	18	92,11			
2-5 kez geçirdim	79	81,16			
6-9 kez geçirdim	37	80,43			
10 kez veya üzerinde	24	75,21			

p>0,05

Geçirilen denetim sayısına ile denetçilerin davranışlarına ilişkin öğretmen görüşleri arasında anlamlı bir fark bulunup bulunmadığını test etmek amacıyla Kruskal-Wallis H testi yapılmış ve analiz sonuçları Tablo 23’te gösterilmiştir. Tablo’da verilen

Kruskal-Wallis H testi sonucunda p değeri 0,209 bulunmuştur. Bu değer 0,05 seviyesinde anlamlı bulunmamıştır. Buna göre; geçirilen denetim sayısına göre denetçilerin davranışlarına ilişkin öğretmen görüşlerinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark görülmemektedir.

4.5.Denetimin Uygulanması, Rehberlik ve Mesleki Yardım İle Denetçilerin Davranışlarına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın alt bölümleri olan “Denetimin Uygulanması”, “Rehberlik ve Mesleki Yardım” ile “Denetçilerin Davranışları”na ilişkin öğretmen görüşlerinin karşılaştırılmasına ilişkin minimum, maksimum ve ortalama değerleri bulunmuş ve aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 24

Denetimin Uygulanması, Rehberlik ve Mesleki Yardım İle Denetçilerin Davranışlarına İlişkin Minimum, Maksimum ve Ortalama Değerleri

	n	Minumum	Maksimum	Ortalama
A	165	1,56	4,19	3,0398
B	165	1,00	4,88	2,6856
C	165	1,24	4,76	2,8720
Geçerli N	165			

A grubu soruları “denetimin uygulanması”, B grubu soruları “rehberlik ve mesleki yardım” ve C grubu soruları da “denetçi davranışları”na ilişkin sorular içermektedir. Tablo 24’ten de görüldüğü gibi; A grubu denetimin uygulanması ile ilgili anket sorularına verilen cevapların genel ortalaması 3,0398, B grubu rehberlik ve mesleki yardım ile ilgili anket sorularına verilen cevapların genel ortalaması 2,6856, denetçilerin davranışları ile ilgili anket sorularına verilen cevapların genel ortalaması 2,8720 olarak belirlenmiştir. Buna göre, genel ortalama “Kısmen Katılıyorum” (2,61–3,40) düzeyinde gerçekleşmiştir.

İlköğretim okulu İngilizce öğretmenlerinin denetimin uygulanmasına, rehberlik ve mesleki yardıma ve denetçilerin ders denetimi sırasındaki davranışlarına ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” alt amacını test etmek amacıyla

tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmıştır. Analize ANOVA sonuçları Tablo 25'te gösterilmiştir.

Tablo 25

Denetimin Uygulanması, Rehberlik ve Mesleki Yardım İle Denetçilerin Davranışlarına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Karşılaştırılmasına İlişkin Anova Sonuçları

	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	f	p
Gruplar arası	1043,543	2	521,772	5,648	0,004
Gruplar içi	45453,394	492	92,385		
Toplam	46496,937	494			

$p < 0,05$

İlköğretim Okulu İngilizce Öğretmenlerinin 'denetimin uygulanması', 'rehberlik ve mesleki yardım' ve 'denetçilerin davranışlarına' ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılığın bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda p değeri 0,004 olarak bulunmuştur. Bu değer 0,05'ten küçük olduğu için anlamlı bir farkın bulunduğunu göstermektedir. Farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunu saptamak için Varyans analizine ilave olarak Tukey testi kullanılmıştır.

Tablo 26

Denetimin Uygulanması, Rehberlik ve Mesleki Yardım İle Denetçilerin Davranışlarına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Karşılaştırılmasına İlişkin Tukey HSD testi sonuçları

Soru Grupları	Soru Grupları	Ortalama Farkları	p
A	B	2,98182(*)	.014
	C	-.18788	.983
B	A	-2,98182(*)	.014
	C	-3,16970(*)	.008
C	A	.18788	.983
	B	3,16970(*)	.008

Tablo 26'ya göre; A grubu soruları ile B grubu sorularına verilen cevaplar ve B grubu ile C grubu sorularına verilen cevaplar arasında $p < 0,05$ düzeyinde istatistiksel

olarak anlamlı bir fark bulunmuşken, A grubu ile C grubu sorularına verilen cevaplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır. Buna göre farkın B grubu sorularına verilen cevaplardan kaynaklandığı söylenebilir. Bu bulgular ışığında, katılımcıların B grubuna verdikleri cevapların ortalaması en düşüktür. En yüksek ortalamaya sahip grup C grubudur.

Denetimin uygulanmasına ilişkin, öğretmen görüşlerinin toplam puanlarının ortalaması rehberlik ve mesleki yardıma ilişkin öğretmen görüşlerinin toplam puanlarının ortalamasından $p < 0,05$ düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir. Aynı şekilde, denetçi davranışlarına ilişkin, öğretmen görüşlerinin toplam puanlarının ortalaması rehberlik ve mesleki yardıma ilişkin öğretmen görüşlerinin toplam puanlarının ortalamasından $p < 0,05$ düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir. Buna göre, öğretmenlerin denetimin uygulanması ile denetçi davranışlarını benzer algıladıkları halde, rehberlik ve mesleki yardımı farklı algıladıkları söylenebilir.

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırma sonucunda elde edilen sonuçlar belirtilmiş ve elde edilen sonuçlara yönelik konuyla uygulama yönünden ilgili olanlar ve bu konuda araştırma yapanlar için öneriler sunulmuştur.

1. Sonuçlar

Araştırma bulgularına dayanılarak elde edilen sonuçlar aşağıda açıklanmıştır.

1. Araştırmaya katılan İlköğretim Okulu İngilizce Öğretmenlerinin % 64,2'si kadın, % 35,8'i erkektir. Bu durumda araştırmaya katılan öğretmenler kadın çoğunluktaadır.
2. Araştırmaya katılan öğretmenlerin % 29,1'i 0-5 yıl kıdeme, % 34,5'i 6-10 yıl kıdeme sahiptir. Bu verilere göre araştırmaya katılan öğretmenlerin, mesleki kıdem yılına göre en büyük grubunu ilk sırada 6-10 yıl kıdeme sahip öğretmenler, ikinci sırada ise 0-5 yıl kıdeme sahip öğretmenler yer almaktadır. Buna göre, İlköğretim okulu İngilizce öğretmenlerinin büyük çoğunluğu genç ve daha az deneyimli öğretmenlerden oluşmaktadır.
3. Araştırmaya katılan İlköğretim Okulu İngilizce Öğretmenlerinin öğrenim durumları incelendiğinde, öğretmenlerin en az lisans mezunudur ve bu öğretmenlerin % 95,8 gibi büyük bir oranı oluşturmaktadır. % 4,2'sinin ise lisansüstü mezunudur.
4. Araştırmaya katılan öğretmenlerin % 4,2'si hiç denetim geçirmemiş, % 10,9'u 1 kez, % 47,9'u 2-5 kez, % 22,4'ü 6-9 kez ve % 14,5'i de 10 kez ve üzerinde denetim geçirmiştir. Buna göre, önemli bir çoğunluğu oluşturan grubun 2-5 kez olması öğretmenlerin daha az deneyimli olduğunu ve öğretmenlerin hizmet sürelerinin az olduğunu göstermektedir.

5. İlköğretim Okulu İngilizce Öğretmenlerinin ders denetiminin uygulanması etkinliklerinin gerçekleşmesine ilişkin genel görüşleri $\mu = 48,6364$ ortalama ile “kısmen” düzeyindedir. Araştırma sonucunda; cinsiyete, mesleki kıdeme, öğrenim durumuna göre denetimin uygulanmasına ilişkin istatistiksel olarak $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı bir fark bulunamamıştır. Fakat geçirilen denetim sayısına göre anlamlı bir fark ($p < 0,05$) bulunmaktadır. Geçirilen denetim sayısına göre verilen cevaplardaki bu anlamlı farkın, hiç denetim geçirmemiş olan öğretmenlerin görüşlerinden kaynaklanmış olabileceği sıra ortalamaları değerlerinden görülmektedir. Bir ve daha fazla denetim geçirmiş olan öğretmenlerin görüşlerine ilişkin sıra ortalaması değerleri birbirine yakınken, hiç denetim geçirmeyen öğretmenlerinki farklılık göstermektedir, bu farklılık ta istatistiksel olarak anlamlı görülmektedir. Öğretmenlerin ders denetiminin uygulanması ile ilgili görüşlerinin ortalamaları ayrı ayrı incelenmiş, öğretmenlerin; denetçilerin ders denetimi sonunda performansıyla ilgili dönüt vermek için öğretmenle görüşmeleri, denetçilerin sınıftan öğretmenle birlikte ayrılmaları, ders denetimi sonunda denetçilerin öğretmenle birebir görüşmeleri maddelerine olumlu görüş belirttikleri, denetçilerin, ders denetimleri sonunda üstün başarı gösteren öğretmenlerin ödüllendirilmesi için öneride bulunmaları konularında ise olumsuz görüş belirttikleri sonucuna ulaşılmıştır.
6. İlköğretim Okulu İngilizce öğretmenlerinin ders denetimlerinde gerçekleşen rehberlik ve mesleki yardım etkinliklerinin gerçekleşmesine ilişkin genel görüşleri $\mu = 45,6545$ ortalama ile “kısmen” düzeyindedir. Araştırma sonucunda; rehberlik ve mesleki yardıma ilişkin öğretmen görüşleri arasında cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur. Mesleki kıdem yıllarına, öğrenim durumlarına, geçirilen denetim sayısına göre rehberlik ve mesleki yardıma ilişkin sorulara verilen cevaplar arasında ise istatistiksel olarak $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı bir fark bulunamamıştır. Öğretmenlerin ders denetimlerinde gerçekleşen rehberlik ve mesleki yardım etkinliklerinin gerçekleşmesine ilişkin görüşlerinin ortalamaları her bir madde

için ayrı ayrı incelenmiş ve öğretmenlerin; denetçilerin öğretmenlere mesleki yayınları yeterince tanıtılmaları, denetçilerin öğretmenlerin öğretim etkinliklerini geliştirmek için örnek uygulamalar yapmaları, denetçilerin öğretmenin ders araç-gereçlerini kullanma becerisini geliştirmesinde katkıda bulunmaları, denetçilerin öğretmenleri yapılan bilimsel araştırmaların sonuçları konusunda bilgilendirmeleri, İngilizce dersini denetleyen denetçilerin İngilizce alanını bilen kişiler olmaları konularında olumsuz görüş belirttikleri ortaya çıkmıştır.

7. İlköğretim Okulu İngilizce öğretmenlerinin ders denetimlerinde denetçilerin olması gereken denetçi davranışlarını göstermelerine ilişkin görüşleri $\mu = 48,8242$ ortalama ile “kısmen” düzeyindedir. Araştırma sonucunda; ilköğretim okulu İngilizce öğretmenlerinin cinsiyete, mesleki kıdeme, öğrenim durumuna, geçirilen denetim sayısına göre denetçilerin davranışlarına ilişkin görüşleri arasında istatistiksel olarak $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı bir fark bulunamamıştır. Denetçi davranışlarına ilişkin öğretmen görüşleri ayrı ayrı incelendiğinde ise; öğretmenler; denetçilerin öğretmeni öğrencilerin yanında eleştirmemesini istediklerini belirtmişlerdir. Öğretmenler olumlu ve güçlü yönlerinin vurgulanması beklentilerini dile getirmişlerdir.
8. İlköğretim Okulu İngilizce Öğretmenlerinin “denetimin uygulanması”, “rehberlik ve mesleki yardım” ve “denetçilerin davranışlarına” ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir fark bulunmaktadır. A grubu soruları ile B grubu sorularına verilen cevaplar ve B grubu ile C grubu sorularına verilen cevaplar arasında $p < 0,05$ düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuşken, A grubu ile C grubu sorularına verilen cevaplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark $p > 0,05$ bulunamamıştır.
9. İlköğretim Okulu İngilizce Öğretmenlerinin ders denetiminin uygulanması etkinliklerinin gerçekleşmesine ilişkin genel görüşleri $\mu = 48,6364$ ortalama ile “kısmen”, ders denetimlerindeki rehberlik ve mesleki yardım

etkinliklerinin gerçekleşmesine ilişkin genel görüşleri $\mu = 45,6545$ ortalama ile “kısmen”, ders denetimlerinde denetçilerin olması gereken denetçi davranışlarını göstermelerine ilişkin görüşleri $\mu = 48,8242$ ortalama ile “kısmen” düzeyindedir. İngilizce öğretmenlerinin ders denetimine ilişkin genel görüşlerinin “kısmen” düzeyinde olması yapılan denetim etkinliklerinin yeteri düzeyde gerçekleşmediğini göstermektedir.

2.Öneriler

Araştırmadan elde edilen bulgu ve sonuçlar göz önünde bulundurularak aşağıda belirtilen öneriler getirilmiştir:

1. İngilizce derslerinin denetiminin İngilizce branş denetçileri tarafından yapılması sağlanmalıdır. Yetersiz olan İngilizce branş denetçisi sayısı artırılmalıdır.
2. Denetçiler, ders denetimleri sonunda üstün başarı gösteren öğretmenlerin ödüllendirilmesi için öneride bulunmalıdırlar. Çünkü maddi ve manevi olarak takdir edilen öğretmenin motivasyonu, verimliliği ve etkililiği artacaktır.
3. Rehberlik ve mesleki yardıma görevlerine ilişkin olarak; denetçiler öğretmenlere mesleki yayınları yeterince tanıtmalıdır, öğretmenlerin öğretim etkinliklerini geliştirmek için örnek uygulamalar yapmalıdırlar, öğretmenin ders araç-gereçlerini kullanma becerisini geliştirmesinde katkıda bulunmalıdırlar, öğretmenleri yapılan bilimsel araştırmaların sonuçları konusunda bilgilendirmeliler ve denetçiler denetim etkinliklerinde öğretmenlerin güçlü yönlerini vurgulamalıdırlar.
4. Özellikle rehberlik ve mesleki yardım görevlerini verimli bir şekilde yapabilmeleri için İngilizce dersini denetleyen denetçilerin İngilizce alanını bilen kişiler olması gerekmektedir. Denetçilerin branşlaşmasına önem verilmelidir.
5. Denetçiler denetimin ardından öğretmenle yaptıkları görüşmede daha çok olumlu eleştiriler yapmalı, olumsuzluklar da rencide etmekten çok beraber çözülebilecek bir durum olarak gösterilmelidir. Özellikle denetçiler

öğretmeni öğrencilerin yanında eleştirmemelilerdir. Ayrıca denetim sonunda denetçiler öğretmenlerin istek, dilek ve problemlerini dinlemeliler ve bu problemlerin çözümünde onlara yardımcı olmalılardır.

6. Hizmet içi yetiştirme kurslarıyla denetçilerin yenilikleri takip etmeleri ve bu yeniliklerin öğretmenlere iletilmesi için uygulamalarla gerekli rehberliğin yapılması sağlanmalıdır.
7. Denetçiler öğretmeni denetlerken, içinde bulunulan eğitim-öğretim, öğrenci durumunu göz önünde bulundurmalıdır.
8. Ders denetimi sadece katılımcı gözlem olarak yapılmamalıdır. Çünkü denetçi sınıfın doğal üyesi olmadığı için denetim yapay olabilir. Örneğin dersin doğal katılımcısı olan öğrenciler ve öğretmenin çalışmalarında yanında olan ve çalışmalarını iyi takip edebilen öğretmen arkadaşları da iyi bir denetim yapılması konusunda yardımcı olabilirler.

Araştırmacılar için öneriler:

1. Araştırma Muğla İli'nde ve İlköğretim Okulu İngilizce öğretmenlerinin görüşlerini belirlemeye yönelik yapılmıştır. Farklı il ve branşlarda yapılan araştırmalarla konunun, durumun karşılaştırılmalı olarak incelenmesi sağlanabilir.
2. Bu araştırma ile öğretmenlerin ders denetimine ilişkin görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır. Sürecin iyileştirilmesi konusunda, denetçilerin de ders denetimi konusundaki görüşleri önem arz etmektedir. Konuyla ilgili denetçilerin görüşleri de araştırılmalıdır.
3. Bu araştırma tarama modelinde nicel bir araştırmadır. Konuyla ilgili yapılacak araştırmalarda; nitel bir araştırma kullanılıp; daha küçük gruplar üzerinde çalışılması yararlı olabilir.

KAYNAKÇA

Açıköz, K.(1990). **Eğitimde Etkili Yönetici Davranışları**, Kanyılmaz Matbaası, İzmir.

Aydın, İ.(2005). **Öğretimde Denetim-Durum Saptama, Değerlendirme ve Geliştirme**, Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Aydın, M.(2000). **Çağdaş Eğitim Denetimi**, Ankara: Hatiboğlu Yayınları.

_____ (1984).**Eğitimde Denetimsel Davranış**, Ankara.

_____ (1998).**Eğitim Yönetimi**, Ankara: Hatipoğlu Yayınları.

Aydın, S. A. (2008). **İlköğretim Müfettişleri ve İngilizce Öğretmenlerine Göre İlköğretim Okullarında İngilizce Derslerinin Teftişinde Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri**, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Balcı, A.(2005). **Eğitim Yönetimi Terimleri Sözlüğü**, Ankara: Tekağaç Basım, Yayım, Dağıtım Ltd. Şti.

Başar, H.(2000). **Eğitim Denetçisi**, Ankara: Pegem A Yayınevi.

_____ (1995).**Öğretmenlerin Değerlendirilmesi**, Ankara: Şafak Matbaacılık.

Başaran, A. ve Bozkurt, E.(2003). **Türk Milli Eğitim Sisteminde Yapılanma Sorunu (Geçmişten Günümüze)**, Ankara: Minpa Matbaacılık.

Başaran, İ.E.(1996). **Türkiye Eğitim Sistemi**, Ankara: Yargıcı Matbaası.

_____ (1999). **Eğitime Giriş**, Ankara: Umut Yayım Dağıtım.

Bilir, M.(1991). **Türk Eğitim Sisteminde Teftiş Alt Sisteminin Yapı ve İşleyişi**,
Yayımlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler
Enstitüsü, Ankara.

_____ (1998). **Çağdaş Denetim Teknikleri, İlköğretim Müfettişleri Semineri
Ders Notları**, AÜ Eğitim Bilimleri Fakültesi Eğitim Araştırma ve
Uygulama Merkezi, Ankara.

Bursalıoğlu, Z.(1994). **Okul Yönetiminde Yeni Yapı ve Davranış**, Ankara: Doğuş
Matbaası.

Can, N.(2004). İlköğretim Öğretmenlerinin Denetimi Sorunları, **Milli Eğitim
Dergisi**, 31, 161,112–122, <http://yayimmeb.gov.tr.dergiler>
adresinden 19. 08. 2007 tarihinde alınmıştır.

Demircan, Ö.(1988). **Dünden Bugüne Türkiye’de Yabancı Dil**, İstanbul: Remzi
Kitabevi.

Demirel, Ö.(2007). **Yabancı Dil Öğretimi-Dil Pasaportu, Dil Biyografisi, Dil
Dosyası**, Ankara: Pegem A Yayıncılık.

_____ (2003). **Yabancı Dil Öğretimi**, İstanbul: Pegem Yayıncılık.

Duman, A.(2000). **Yetişkinler Eğitimi**, Ankara: Ütopya Yayınevi.

Engin, N.(2003). **İlköğretim Öğretmenlerinin İlköğretim Müfettişlerinin
Rehberlik ve Mesleki Yardım Görevlerine İlişkin Algı ve
Beklentileri**, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik
Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

- Gallacher, K.(1997). **Supervision, Mentoring and Coaching, Methods for Supporting Personnel Development**, 03.05.2007 tarihinde <http://www.fpg.unc.edu> adresinden alınmıştır.
- Glickman, C.D. (2002). **Leadership for Learning: How to Help Teachers Succeed** 13.11.2007 tarihinde <http://books.google.com/books> adresinden alınmıştır.
- Hazi H.M.& Rucinski D.A.(2005). **Teacher Evaluation: A Brief Perspective On The Ritual**, Council of Professors of Instructional Supervision, Annual Meeting 2005, Athens, Georgia.03.06.2006 tarihinde <http://www.copics.org> adresinden alınmıştır.
- Hinde, R.E.(1979). **Towards understanding Relationships**, New York: Academic Press.
- Holloway, E.(1995). **Clinical Supervision: A Systems Approach**, Sage 15.08.2007 tarihinde <http://books.google.com/books> adresinden alınmıştır.
- İlbars, Z.(2006). **İngilizce Öğretmenlerinin Öğretimsel Performanslarının Değerlendirilmesine İlişkin Müfettiş ve Öğretmenlerin Görüş ve Önerileri**, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Karasar, N.(1984). **Bilimsel Araştırma Yöntemi**, Ankara: Hacettepe-Taş Kitapçılık Ltd. Şti.
- Kaya, Y.K.(1984). **Eğitim Yönetimi Kuram ve Türkiye'deki Uygulama**, Ankara: Sevinç Matbaası.
- Karagözoğlu, G.(1977). **İlköğretimde Teftiş Uygulamaları**, Yayımlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

MEB.(1999).Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Müfettişleri Başkanlıkları Yönetmeliği **Tebliğler Dergisi**, 2505, 15.05. 2007 tarihinde <http:// meb.gov.tr/mevzuat> adresinden alınmıştır.

_____ (2001). İlköğretim Müfettişleri Başkanlıkları Rehberlik ve Teftiş Yönergesi, **Tebliğler Dergisi/2521**, 15.05.2006 tarihinde <http://www. meb.gov.tr/mevzuat> adresinden alınmıştır.

Moorosi, M. (1997). **Effects of The Four-Month Teaching Practice on Clinical Supervision at Lesotho National Teacher Training College**, 01.05.2007 tarihinde boleswa97.tripod.com/moorosi.htm. adresinden alınmıştır.

Öz, M.F.(2003). **Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Sisteminde Teftiş**, Eskişehir: Osmangazi Üniversitesi Basımevi.

Sarı, K.(1987). **Çorum İli İlköğretim Müfettişlerinin İlkokul Öğretmenlerine yapması gereken Rehberliğin Yeterliği**, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Smyth, J.W. (1982). **Teaching as Learning: Some Lessons From Clinical Supervision**. ERIC Digets, ED238862. htm.

Sullivan, S.& Glanz J.(2004). **Supervision That Improves Teaching: Strategies and Techniques**, California: Sage Publications, Corwin Press.

Taymaz, A.H. (1997). **Eğitim Sisteminde Teftiş-Kavramlar İlkeler Yöntemler**, Ankara: TAKAV Yayınları.

_____ (2003). **Milli Eğitim Bakanlığı Teftiş Sisteminin Yapısı ve İşleyişi, Türk Milli Eğitim Sisteminde Yapılanma Sorunu**, Ankara: Minpa Yayıncılık.

Türk, E.(1999). **Milli Eğitim Bakanlığı'nda Yapısal Değişmeler Türk Eğitim Sistemi ve Yönetimi**, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım Ltd. Şti.

Türk Dil Kurumu. (2005). **Türkçe Sözlük**, Ankara: Akşam Sanat Okulu Matbaası

T.C. Anayasası. (2006). Ankara: Adalet Yayınevi.

Uyanık, M. (2007). **Ders Teftişinde Müfettiş Uzmanlaşmasının Önemi (Muğla İli Örneği)**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muğla.

Yıldırım, G.(2007).**Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Ders Denetimine İlişkin Görüşleri (Denizli İli Örneği)**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muğla.

Yıldırım İ. ve Koçak Ş.(1996). **Eğitim Denetiminde İlköğretim Müfettişleri Yetiştirilmesi ve Sonuçları**, 08.08.2007 tarihinde [http:// www. cu. edu.tr](http://www.cu.edu.tr). adresinden alınmıştır.

Yılmaz, M.(1998). **İlköğretim Okullarında Ders Teftişinde Karşılaşılan Sorunlar**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

White, B.L.& Daniel L.G. (1996). **MViews of Instructional Supervision: What Do The Textbooks Say?**, ERIC Digest, ED403641.htm.

Zepeda, S.J.(2007). **Instructional Supervision: Applying Tools and Concepts**, 02.01.2008 tarihinde <http://books.google.com>. adresinden alınmıştır.

<http://iogm.meb.gov.tr/16.08.2007> tarihinde alınmıştır.

<http://ogm.meb.gov.tr/16.08.2007> tarihinde alınmıştır.

EKLER

EK 1: Muğla ili merkezi ve ilçelerinde ilköğretim okulu İngilizce öğretmeni bulunan ilköğretim okulları ve bu okullarda görev yapan İngilizce öğretmeni sayıları

EK 2: Valilik izni

EK 3: Anket

EK 4: Anket sorularına verilen yanıtların frekans, yüzdeleri, ortalamaları ve standart sapmaları, demografik değişkenlerin frekans ve yüzdeleri

EK 5: MEB. İlköğretim Müfettişleri Başkanlıkları Yönetmeliği

EK 1

**MUĞLA İLİ MERKEZİ VE İLÇELERİNDE İLKÖĞRETİM OKULU İNGİLİZCE
ÖĞRETMENİ BULUNAN İLKÖĞRETİM OKULLARI VE BU OKULLARDA
GÖREV YAPAN İNGİLİZCE ÖĞRETMENİ SAYILARI**

(İl Milli Eğitim Müdürlüğü: 18.09.2007 tarihinde alınan verilere göre)

MUĞLA MERKEZ (1)

SIRA NO	OKUL ADI	ÖĞRETMEN SAYISI
1	ATATÜRK İLKÖĞRETİM OKULU	2
2	BAYIR İLKÖĞRETİM OKULU	3
3	CUMHURİYET İLKÖĞRETİM OKULU	2
4	ÇİFTLİK İLKÖĞRETİM OKULU	1
5	DENİZOVA İLKÖĞRETİM OKULU	1
6	DOKUZÇAM İLKÖĞRETİM OKULU	1
7	DUMLUPINAR İLKÖĞRETİM OKULU	2
8	EMİRBEBAZİT İLKÖĞRETİM OKULU	5
9	GAZELLER İLKÖĞRETİM OKULU	2
10	GÖKTEPE İLKÖĞRETİM OKULU	1
11	KAFACA 100. YIL İLKÖĞRETİM OKULU	1
12	KOCAMUSTAFENDİ İLKÖĞRETİM OKULU	3
13	MERKEZ 75. YIL İLKÖĞRETİM OKULU	3
14	NAZMİ ZEHRA İYİBİLİR İ.Ö.O.	1
15	SABRİ ACARSOY İLKÖĞRETİM OKULU	1
16	ŞEHBAL BAYDUR İLKÖĞRETİM OKULU	1
17	ŞEHİT İBRAHİM KARAOSMAOĞLU İ.Ö.O.	1
18	TÜRDÜ 100. YIL İLKÖĞRETİM OKULU	4
19	YERKESİK İLKÖĞRETİM OKULU	1

TOPLAM 19 OKUL, 36 ÖĞRETMEN

EK 1'in devamı
MUĞLA / BODRUM (2)

SIRA NO	OKUL ADI	ÖĞRETMEN SAYISI
1	AKYARLAR HACI MAHMUT TINAZTEPE İ.Ö.O.	1
2	BODRUM AMİRAL TURGUT REİS İ.Ö.O.	1
3	ATATÜRK İLKÖĞRETİM OKULU	2
4	BİTEZ GÜLÜMSER MEHMET DANACI İ.Ö.O.	3
5	CUMHURİYET İLKÖĞRETİM OKULU	3
6	ÇİFTLİK MUSTAFA YAZICI İ.Ö.O.	1
7	GÖKÇEBEL MARİNA İ.Ö.O.	1
8	GÖLKÖY AHMET NACİ COŞKUNOĞLU İ.Ö.O.	1
9	GÜNDOĞAN NAFİZ ILICAK İ.Ö.O.	1
10	GÜVERCİNLİK SUDİ ÖZKAN İ.Ö.O.	2
11	HÜSEYİN BOYACI İ.Ö.O.	2
12	HÜSEYİN TURGUT KARABAĞLI İ.Ö.O.	2
13	KARAKAYA İ.Ö.O.	1
14	KONACIK CAHİT ÖZVEZNECİ İ.Ö.O.	3
15	MAHİNUR CEMAL USLU İ.Ö.O.	1
16	MERKEZ TURGUT REİS İ.Ö.O.	2
17	MUMCULAR FUAT ERTEN İ.Ö.O.	1
18	ORTAKENT DR. HÜSEYİN MÜMTAZ ATAMAN İ.Ö.O.	1
19	PINARBELEN NİLGÜN DR. KERİM ÇANGIR İ.Ö.O.	1
20	SALİHA -VEYSEL OKTAY İ.Ö.O.	1
21	UMURCA İ.Ö.O.	2
22	VEDAT TÜRKMEN İ.Ö.O.	3
23	YALIKAVAK NEŞE DOĞAN İ.Ö.O.	2
24	ZEYYAT MANDALINCI İ.Ö.O.	3

TOPLAM 24 OKUL, 41 ÖĞRETMEN

EK 1'in devamı
MUĞLA / DALAMAN (3)

SIRA NO	OKUL ADI	ÖĞRETMEN SAYISI
3	ATAKENT İLKÖĞRETİM OKULU	2
5	ATATÜRK İLKÖĞRETİM OKULU	2
8	CUMHURİYET İLKÖĞRETİM OKULU	2
7	ÇİFTLİK İLKÖĞRETİM OKULU	1
1	ELÇİK İLKÖĞRETİM OKULU	1
9	HÜRRİYET İLKÖĞRETİM OKULU	1
2	KAPUKARGIN İLKÖĞRETİM OKULU	1
10	KARAÇALI İLKÖĞRETİM OKULU	1
4	MERMERCİ İLKÖĞRETİM OKULU	1
6	ŞEREFLER İLKÖĞRETİM OKULU	1

TOPLAM 10 OKUL, 13 ÖĞRETMEN

MUĞLA / DATÇA (4)

SIRA NO	OKUL ADI	ÖĞRETMEN SAYISI
1	KAZIM YILMAZ İLKÖĞRETİM OKULU	2
2	REŞADİYE KAZIM YILMAZ İ.Ö.O.	3
3	YILMAZLAR İ.Ö.O.	2

TOPLAM 3 OKUL, 7 ÖĞRETMEN

EK 1'in devamı
MUĞLA / FETHİYE (5)

SIRA NO	OKUL ADI	ÖĞRETMEN SAYISI
1	AKINCI İLKÖĞRETİM OKULU	1
2	ARPACIK İLKÖĞRETİM OKULU	1
3	ARSA İLKÖĞRETİM OKULU	1
4	BAYIR ŞEHİT SABRİ ACAR İ.Ö.O.	1
5	CAMKÖY İLKÖĞRETİM OKULU	1
6	CUMHURİYET İLKÖĞRETİM OKULU	1
7	ÇALICA İLKÖĞRETİM OKULU	1
8	ÇALICA İLKÖĞRETİM OKULU	1
9	ÇALTIOZU ÇOBANLAR	1
10	ÇAMURKÖY İLKÖĞRETİM OKULU	1
11	ÇATAL ARIK İLKÖĞRETİM OKULU	2
12	ÇAYKENARI İLKÖĞRETİM OKULU	1
13	ÇİFTLİK ALINZA KÖSE İ.Ö.O.	1
14	ESEN İ.Ö.O.	1
15	ESENKÖY ER ASIM ÖZDEMİR İ.Ö.O.	2
16	FETHİYE GAZİ İLKÖĞRETİM OKULU	8
17	FETHİYE MERKEZ ATATÜRK İ.Ö.O.	3
18	GİRİŞBURNU ÖMER AYGÜN İ.Ö.O.	1
19	GÖCEK DENİZ TEMİZ İ.Ö.O.	2
20	GÜNEŞLİ İLKÖĞRETİM OKULU	2
21	İNCİRKÖY İLKÖĞRETİM OKULU	1
22	KARAÇULHA İLKÖĞRETİM OKULU	1
23	KARADERE İLKÖĞRETİM OKULU	2
24	KARAGEDİK İLKÖĞRETİM OKULU	1
25	KAYMAKAM MUSTAFA KARSLIOĞLU İLKÖĞRETİM OKULU	2
26	KEMER İLKÖĞRETİM OKULU	2
27	KINCILAR AKBÜK MAH. İ.Ö.O	1
28	MENTEŞEOĞLU İLKÖĞRETİM OKULU	1
29	ORTAKÖY İLKÖĞRETİM OKULU	1
30	ÖLÜDENİZ İLKÖĞRETİM OKULU	1
31	ÖREN VALİ A. CEMİL SERHADLI İ.Ö.O.	1
32	PATLANGIÇ YATILI İLKÖĞRETİM OKULU	2
33	SEKİ İLKÖĞRETİM OKULU	1
34	SILKAR GÜNLÜKBAŞI İ.Ö.O.	3
35	ŞEHİT AHMET BENLER İ.Ö.O.	1
36	ÜZÜMLÜ İLKÖĞRETİM OKULU	1
37	YUNUS NADİ İLKÖĞRETİM OKULU	2
38	VALİ RECAİ GÜRELİ İ.Ö.O.	1
39	YUSUF İZZET GÖKÇE İ.Ö.O.	2
40	ZORLAR HASAN KÜÇÜKÇOBAN İ.Ö.O.	1

TOPLAM 40 OKUL, 61 ÖĞRETMEN

EK 1'in devamı
MUĞLA / KAVAKLIDERE (6)

SIRA NO	OKUL ADI	ÖĞRETMEN SAYISI
1	KAVAKLIDERE ATATÜRK İ.Ö.O.	1
2	MENTEŞE İ.Ö.O.	2
3	MERKEZ CUMHURİYET İ.Ö.O.	1
4	ŞEHİT ŞENOL ÖZBAY İ.Ö.O.	2

TOPLAM 4 OKUL, 6 ÖĞRETMEN

MUĞLA / KÖYCEĞİZ (7)

SIRA NO	OKUL ADI	ÖĞRETMEN SAYISI
1	ATATÜRK İLKÖĞRETİM OKULU	2
2	BEYOBASI YUSUF PİRCİ İ.Ö.O.	1
3	HAMİTKÖY NUSRET AKBAŞ İ.Ö.O.	1
4	KÖYCEĞİZ İ.M.K.B. YATILI BÖL. İ.Ö.O.	2
5	PINAR İLKÖĞRETİM OKULU	1
6	PINAR KULFAT İLKÖĞRETİM OKULU	1
7	TOPARLAR İLKÖĞRETİM OKULU	1
8	YUNUS EMRE İLKÖĞRETİM OKULU	2
9	ZEYTİNALANI İLKÖĞRETİM OKULU	1

TOPLAM 9 OKUL, 12 ÖĞRETMEN

MUĞLA / MARMARİS (8)

SIRA NO	OKUL ADI	ÖĞRETMEN SAYISI
1	AHU HETMAN İ.Ö.O.	2
2	AKSAZ TURGUT REİS İ.Ö.O.	1
3	ARMUTALAN EVREN PAŞA İ.Ö.O.	2
4	ATATÜRK İ.Ö.O.	5
5	BAYIR MUHİTTİN ÇOBAN	1
6	BELDİBİ SITKI – ZARALI İ.Ö.O.	2
7	ÇETİBELİ ALİ FİKRET BİLGİN İ.Ö.O.	1
8	HİSARÖNÜ HÜSEYİN DURMAZ İ.Ö.O.	1
9	İÇMELER İNAYET COŞKUN KODAK K. ACORER İ.Ö.O.	2
10	İHSAN MERMERCİ İ.Ö.O.	2
11	KENAN EVREN İ.Ö.O.	4
12	ORHANİNE İNCİ NARİN YERLİCİ İ.Ö.O.	1
13	SÖĞÜT VACİDE TUGAY İ.Ö.O.	1
14	ŞEHİT AHMET BENLER	1
15	TURUNÇ KÖYÜ SAADET ZEKİ ÜNSAL İ.Ö.O.	1

TOPLAM 15 OKUL, 27 ÖĞRETMEN

EK 1'in devamı
MUĞLA / MİLAS (9)

SIRA NO	OKUL ADI	ÖĞRETMEN SAYISI
1	23 NİSAN İ.Ö.O.	1
2	AĞAÇLIHÖYÜK ERTUĞRUL MENTEŞE İ.Ö.O.	1
3	ATATÜRK İ.Ö.O.	1
4	CUMHURİYET İ.Ö.O.	1
5	DR. METE ERSOY İ.Ö.O.	2
6	FATİH İ.Ö.O.	1
7	GÜLLÜK İ.Ö.O.	1
8	GÜMÜŞLÜK İ.Ö.O.	1
9	KAFACA İ.Ö.O.	1
10	KAZIKLI İ.Ö.O.	1
11	KIRCAĞIZ İ.Ö.O.	1
12	KIYIKIŞLACIK İ.Ö.O.	1
13	MENTEŞE İ.Ö.O.	2
14	MİLAS MERKEZ İ.Ö.O.	2
15	ORTAKÖY İ.Ö.O.	1
16	OVAKIŞLACIK İ.Ö.O.	1
17	ÖREN İ.Ö.O.	1
18	PINAR İ.Ö.O.	1
19	SAKARYA İ.Ö.O.	2
20	SELİMİYE İ.Ö.O.	2
21	SEMİHA ALTURKAN İ.Ö.O.	1
22	YENİKÖY TEK İ.Ö.O.	1
23	ZEKERİYA GÜMÜŞKESEN İ.Ö.O.	1

TOPLAM 23 OKUL, 28 ÖĞRETMEN

MUĞLA / ORTACA (10)

SIRA NO	OKUL ADI	ÖĞRETMEN SAYISI
1	ATATÜRK İLKÖĞRETİM OKULU	1
2	AYDINLAR İLKÖĞRETİM OKULU	2
3	CENGİZ TOPEL İLKÖĞRETİM OKULU	2
4	DALYAN NACİYE TINAZTEPE İ.Ö.O.	3
5	GÜZELYURT ŞHT. AST. TAYYAR MİLAT İLKÖĞRETİM OKULU	2
6	ORTACA İLKÖĞRETİM OKULU	2
7	ŞEHİT ER GÜRSEL ÇELİK	1
8	ŞEHİT P. ASTEĞMEN ÜNAL DAKA İ.Ö.O.	2

TOPLAM 8 OKUL, 15 ÖĞRETMEN

EK 1'in devamı
MUĞLA / ULA (11)

SIRA NO	OKUL ADI	ÖĞRETMEN SAYISI
1	ATATÜRK İLKÖĞRETİM OKULU	2
2	GÖKOVA ADİLE MERMERCİ İLKÖĞRETİM OKULU	1
3	GÖLCÜK İ.Ö.O.	1
4	KARABÖRTLEN SELAHATTİN GÖKTUĞ İ.Ö.O.	1
5	KIZILYAKA İLKÖĞRETİM OKULU	1

TOPLAM 5 OKUL, 6 ÖĞRETMEN

MUĞLA / YATAĞAN (12)

SIRA NO	OKUL ADI	ÖĞRETMEN SAYISI
1	23 NİSAN ULUSAL EGEMENLİK İ.Ö.O.	2
2	ATATÜRK İLKÖĞRETİM OKULU	1
3	BENCİK İLKÖĞRETİM OKULU	1
4	BOZARMUT İLKÖĞRETİM OKULU	1
5	CUMHURİYET İLKÖĞRETİM OKULU	2
6	MERKEZ SİNAN BEY İLKÖĞRETİM OKULU	1
7	MESKEN İLKÖĞRETİM OKULU	1
8	TEK MEHMET AKİF ERSON İ.Ö.O.	2
9	TURGUT İLKÖĞRETİM OKULU	1
10	YEŞİLBAGÇILAR İ.Ö.O.	1

TOPLAM 10 OKUL, 12 ÖĞRETMEN

18.09.2007 tarihinde İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nden alınan bilgilere göre Muğla il merkezi ve ilçelerinde toplam 264 İlköğretim Okulu İngilizce Öğretmeni bulunmaktadır.

EK 2 VALİLİK İZİNİ

T.C.
MUĞLA VALİLİĞİ
İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

SAYI : B.08.4.MEM.4.48.00.04.322/28978
KONU : Anket

19 Kasım 2007

VALİLİK MAKAMINA

İLGİ: Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Okul ve Kurumlarda Yapılacak Araştırma ve Araştırma Desteğine Yönelik İzin ve Uygulama Yönergesi

Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi Bilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi Belgin KARAARSLAN'ın "İlköğretim Okulu İngilizce Öğretmenlerinin Ders Denetimine İlişkin Görüşleri (Muğla İli Örneği)" konusunda İlimiz Merkezindeki ilköğretim okullarında araştırma yapması ile ilgili Muğla Üniversitesi Rektörlüğü Öğrenci İşleri Dairesi Başkanlığının 13.11.2007 tarih ve 2472 sayılı yazıları, Araştırma Değerlendirme Komisyonunca düzenlenen değerlendirme formu ile ekleri ilişikte sunulmuştur.

Araştırma Değerlendirme Komisyonu Kararına göre (Form:2) ; Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi Bilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi Belgin KARAARSLAN'ın "İlköğretim Okulu İngilizce Öğretmenlerinin Ders Denetimine İlişkin Görüşleri (Muğla İli Örneği)" konusunda İlimiz Merkezindeki ilköğretim okullarında **eğitim öğretimi aksatmamak, okul müdürünün uygun görmesi ve göreceği saatlerde, yönergenin 13. maddesinde belirtilen esaslar dikkate alınmak kaydıyla** araştırma yapması Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde olurlarınıza arz ederim.

Mustafa AKSAN
Milli Eğitim Müdürü

O L U R

19/11/2007

Rifat ATA

Vali a.

Vali Yardımcısı

EK 3
ANKET

İLKÖĞRETİM OKULU İNGİLİZCE ÖĞRETMENLERİNİN DERS DENETİMİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ ANKETİ

Değerli Meslektaşım,
Bu anket, İlköğretim Okulu İngilizce Öğretmenlerinin Ders Denetimine İlişkin Görüşlerini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bilimsel bir araştırmaya veri sağlamak için hazırlanmıştır. Anket sorularına verdiğiniz yanıtlar başka hiçbir yerde kullanılmayacaktır. Bu nedenle adınızı- soyadınızı yazmanıza gerek yoktur. İçtenlikle cevaplamanız çalışmanın amacına ulaşması açısından önem taşımaktadır. Lütfen yanıtlanmamış soru bırakmayınız. Araştırmaya yapacağınız katkılardan dolayı teşekkür eder saygılar sunarım.

Belgin KARAARSLAN
Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
EYTP E Bilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi

1. BÖLÜM

KİŞİSEL BİLGİ FORMU

1.Cinsiyetiniz: Kadın() Erkek()

2.Kıdem yılınız:

- 1) 0-5 yıl ()
2) 6-10 yıl ()
3) 11-15 yıl ()
4) 16-20 yıl ()
5) 21 yıl ve üzeri()

3.Öğrenim Durumunuz:

- 1)Önlisans Mezunu ()
2)Lisans Mezunu ()
3)Lisansüstü Mezunu()
4)Diğer ()

4.Şimdiye kadar kaç kez denetim geçirdiniz:

- 1) Hiç geçirmedim ()
2) Bir kez geçirdim ()
3) 2-5 kez geçirdim ()
4) 6-9kez geçirdim ()
5) 10 kez veya üzerinde()

2.BÖLÜM

Bu bölümde denetimin uygulanması, rehberlik ve mesleki yardım ve denetçilerin davranışlarıyla ilgili birtakım ifadeler verilmiştir. Bu ifadelere "MEVCUT DURUMDAKİ HALİNE" ne derece katıldığınızı belirtiniz.

A.Denetimin Uygulanması		Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum
Aşağıda denetimin uygulanması ile ilgili olarak birtakım ifadeler verilmiştir. Bu ifadelere katılma düzeyinizi (MEVCUT UYGULAMAYI DİKKATE ALARAK) ilgili ifadenin karşısında yer alan dairenin içine (x) işareti koyarak belirtiniz.						
1	Ders denetimlerinde tam olarak hangi durumların gözleneceği öğretmene açıklanır.	☐	☐	☐	☐	☐
2	Denetçiler derse girmeden önce denetimin amacı konusunda öğretmeni bilgilendirirler.	☐	☐	☐	☐	☐
3	Denetçiler, ders denetimi sonunda performansı ile ilgili dönüt vermek için öğretmenle görüşürler.	☐	☐	☐	☐	☐
4	Denetçiler, ders denetimleri sırasında öğretmenlere yeterli zamanı ayırmazlar.	☐	☐	☐	☐	☐
5	Denetimlerde elde edilen sonuçlar önceden belirlenmiş ölçütlere göre değerlendirilir.	☐	☐	☐	☐	☐
6	Denetçiler, ders denetimlerinde çevre koşulları ve olanakları dikkate almazlar.	☐	☐	☐	☐	☐
7	Denetçiler, derse ne zaman gireceklerini öğretmene önceden bildirmezler.	☐	☐	☐	☐	☐
8	Denetçiler sınıfa öğretmenle birlikte girmektedir.	☐	☐	☐	☐	☐
9	Denetçiler, ders denetimini planlı bir biçimde yürütmezler.	☐	☐	☐	☐	☐
10	Denetçiler, sınıftan öğretmenle birlikte ayrılmaktadırlar.	☐	☐	☐	☐	☐
11	Denetçiler, öğretmenin birden fazla sınıfta dersi var ise en az ikisinde öğretmeni gözler.	☐	☐	☐	☐	☐
12	Denetçiler, ders denetimi sonuçlarını değerlendirirken öğretmeni değerlendirme sürecine katmazlar.	☐	☐	☐	☐	☐
13	Ders denetimleri sonunda yapılan değerlendirme sonuçları kesin olarak belirlenip öğretmene açıklanmaz.	☐	☐	☐	☐	☐
14	Ders denetimi sonunda denetçi öğretmenle birebir görüşmektedir.	☐	☐	☐	☐	☐
15	Ders denetimi sırasında denetçiler, sınıfın bir üyesi gibi davranmaktadırlar.	☐	☐	☐	☐	☐
16	Denetçiler, ders denetimleri sonunda üstün başarı gösteren öğretmenlerin ödüllendirilmesi için öneride bulunmazlar.	☐	☐	☐	☐	☐
Denetimin Uygulanması ile ilgili başka görüş ve önerileriniz varsa lütfen belirtiniz.						

B.Rehberlik ve Mesleki Yardım Aşağıda rehberlik ve mesleki yardım ile ilgili olarak birtakım ifadeler verilmiştir. Bu ifadelere <i>katılma düzeyinizi (MEVCUT UYGULAMAYI DİKKATE ALARAK)</i> ilgili ifadenin karşısında yer alan dairenin içine (x) işareti koyarak belirtiniz.		Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum
17	Denetçiler öğretmenlere mesleki yayınları yeterince tanıtmazlar.	☐	☐	☐	☐	☐
18	Denetçiler öğretmenleri mesleki gelişim fırsatları konusunda bilgilendirirler.	☐	☐	☐	☐	☐
19	Denetçiler öğretmenlere farklı öğretim yöntem ve tekniklerini yeterli biçimde tanıtmazlar.	☐	☐	☐	☐	☐
20	Denetçiler öğretmenlerin öğretim etkinliklerini geliştirmek için örnek uygulamalar yaparlar.	☐	☐	☐	☐	☐
21	Denetçiler, öğretmenlerin olaylara bakış açısını, ufkunu geliştirmezler.	☐	☐	☐	☐	☐
22	Denetçiler, öğretmenin ders araç-gereçlerini kullanma becerisini geliştirmesinde katkıda bulunurlar.	☐	☐	☐	☐	☐
23	Denetçiler, öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme konusundaki bilgi becerilerini geliştirmelerinde yardımcı olurlar.	☐	☐	☐	☐	☐
24	Denetçiler, öğretmenleri yapılan bilimsel araştırmaların sonuçları konusunda bilgilendirmezler.	☐	☐	☐	☐	☐
25	Denetçiler, öğretilerde, kendi gelişimlerini kendilerinin yönlendirmeleri için özdenetim anlayışı geliştirirler.	☐	☐	☐	☐	☐
26	Denetçiler ders denetimi sürecinde öğretmenlere mesleki sorunlarının çözümünde yardımda bulunmazlar.	☐	☐	☐	☐	☐
27	Denetçiler denetim etkinliklerinde eğitim ve öğretim çalışmalarına ilişkin niteliği artırıcı önlemlerin alınmasında öğretmene yardım etmezler.	☐	☐	☐	☐	☐
28	Denetçiler denetim etkinliklerinde öğretmenlerin mesleki bir yardımı endişe duymadan istemelerine fırsat verirler.	☐	☐	☐	☐	☐
29	Denetçiler, ders denetimlerinde eğitim öğretim ilkelerinin uygulanması konusunda rehberlik etmezler.	☐	☐	☐	☐	☐
30	Denetçiler, ders planlarının hazırlanmasında öğretmenlere yeterli düzeyde rehberlik ederler.	☐	☐	☐	☐	☐
31	Denetçiler, öğrencilerle etkili bir iletişim kurulması için öğretmene rehberlik etmezler.	☐	☐	☐	☐	☐
32	Denetçiler, öğretmene öğrencilerin bireysel farklılıklarına göre gelişmelerini sağlamak için rehberlik ederler.	☐	☐	☐	☐	☐
33	İngilizce dersini denetleyen denetçiler İngilizce alanını bilen kişiler değildir.	☐	☐	☐	☐	☐
Rehberlik ve Mesleki Yardım ile ilgili başka görüş ve önerileriniz varsa lütfen belirtiniz.						

C.Denetçilerin Davranışları Aşağıda denetçilerin davranışları ilgili olarak birtakım ifadeler verilmiştir. Bu ifadelere katılma düzeyinizi (MEVCUT UYGULAMAYI DİKKATE ALARAK) ilgili ifadenin karşısında yer alan dairenin içine (x) işareti koyarak belirtiniz.		Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum
34	Denetçiler, öğretmeni öğrencilerin yanında eleştirirler.	☐	☐	☐	☐	☐
35	Denetçiler, öğretmenleri istekle çalışmaya özendirmezler.	☐	☐	☐	☐	☐
36	Ders denetimi süresince denetçiler, öğretmene görüşlerini açıklama fırsatı verirler.	☐	☐	☐	☐	☐
37	Denetçiler, denetimi öğretmenle karşılıklı sevgi-saygı anlayışıyla sürdürmektedirler.	☐	☐	☐	☐	☐
38	Denetçiler denetim sırasında öğretmenlere denetçi yetki ve konumlarını baskı unsuru olarak hissettirirler.	☐	☐	☐	☐	☐
39	Denetçiler denetim etkinliklerinde öğretmenlerin güçlü yanlarını vurgularlar.	☐	☐	☐	☐	☐
40	Denetçiler, denetim sırasında öğretmeni rahatlatıcı bir tavır sergilerler.	☐	☐	☐	☐	☐
41	Denetçiler öğretmenlerin başarılı çalışmalarını övmezler.	☐	☐	☐	☐	☐
42	Denetçiler denetim etkinliklerinde öğretmenleri içtenlikle dinlerler ve sorularına yanıt verirler.	☐	☐	☐	☐	☐
43	Denetçiler denetim süresince yargılayıcı davranırlar.	☐	☐	☐	☐	☐
44	Denetçiler, öğretmenlere yardıma hazır olduklarını davranışlarıyla hissettirirler.	☐	☐	☐	☐	☐
45	Denetçiler, öğretmenlerin düşüncelerine saygı göstermezler.	☐	☐	☐	☐	☐
46	Denetçiler, ders denetimleri sürecinde öğretmenleri etkileyen sosyo-psikolojik etkenleri önemsemezler.	☐	☐	☐	☐	☐
47	Denetçiler, öğretmenlerin eksik yönlerini onları kırmadan kendilerine açıklarlar.	☐	☐	☐	☐	☐
48	Denetçiler, ders denetimlerinde gözlemlenenin (değerlendirilenin) öğretmenin şahsı değil eğitim-öğretim durumları olduğunu öğretmene hissettirirler.	☐	☐	☐	☐	☐
49	Denetçiler, denetim sırasında öğretmenin moralini yükseltmeye çalışırlar.	☐	☐	☐	☐	☐
50	Denetçiler okula rehberlikten çok hataları bulmak için gelirler.	☐	☐	☐	☐	☐
Denetçilerin Davranışları ile ilgili başka görüş ve önerileriniz varsa lütfen belirtiniz.						

EK 4 ANKET SORULARINA VERİLEN YANITLARIN FREKANS, YÜZDELER, ORTALAMA VE STANDART SAPMA DEĞERLERİ TABLOSU

A.DENETİMİN UYGULANMASI		Hiç Katılmıyorum		Kısmen Katılmıyorum		Katılmıyorum		Tamamen Katılmıyorum		μ	ss		
		f	%	f	%	f	%	f	%				
1	Ders denetiminde tam olarak hangi durumların gözleneceği öğretmene açıklanır.	22	13.3	47	28.5	41	24.8	30	18.2	25	15.2	2.9333	1.26940
2	Denetçiler derse girmeden önce denetimin amacı konusunda öğretmeni bilgilendirirler.	21	12.7	53	32.1	41	24.8	28	17.0	22	13.3	2.8606	1.23415
3	Denetçiler, ders denetimi sonunda performansıyla ilgili dönüt vermek için öğretmenle görüşürler.	6	3.6	17	10.3	46	27.9	64	38.8	32	19.4	3.6000	1.02885
4	Denetçiler, ders denetimleri sırasında öğretmenlere yeterli zamanı ayırmazlar.	11	6.7	35	21.2	63	38.2	47	28.5	9	5.5	3.0485	.99269
5	Denetimlerde elde edilen sonuçlar önceden belirlenmiş ölçütlere göre değerlendirilir.	6	3.6	25	15.2	50	30.3	66	40.0	18	10.9	3.3939	.99202
6	Denetçiler, ders denetimlerinde çevre koşulları ve olanakları dikkate almazlar.	28	17.0	42	25.5	62	37.6	25	15.2	8	4.8	2.6545	1.08006
7	Denetçiler, derse ne zaman gireceklerini öğretmene önceden bildirmezler.	33	20.0	47	28.5	35	21.2	39	23.6	11	6.7	2.6848	1.22378
8	Denetçiler sınıfa öğretmenle birlikte girmektedir.	13	7.9	41	24.8	62	37.6	34	20.6	15	9.1	2.9818	1.06767
9	Denetçiler, ders denetimini planlı bir biçimde yürütmezler.	15	9.1	38	23.0	50	30.3	51	30.9	11	6.7	3.0303	1.08439
10	Denetçiler, sınıftan öğretmenle birlikte ayrılmaktadırlar.	6	3.6	21	12.7	41	24.8	71	43.0	26	15.8	3.5455	1.02085
11	Denetçiler, öğretmenin birden fazla sınıfta dersi var ise en az ikisinde öğretmeni gözler.	24	14.5	44	26.7	36	21.8	46	27.9	15	9.1	2.9030	1.22088
12	Denetçiler, ders denetimi sonuçlarını değerlendirirken öğretmeni değerlendirme sürecine katmazlar.	21	12.7	46	27.9	46	27.9	41	24.8	11	6.7	2.8485	1.13485
13	Ders denetimleri sonunda yapılan değerlendirme sonuçları kesin olarak belirlenip öğretmene açıklanmaz	25	15.2	37	22.4	32	19.4	51	30.9	20	12.1	3.0242	1.27811
14	Ders denetimi sonunda denetçi öğretmenle birebir görüşmektedir.	4	2.4	13	7.9	42	25.5	74	44.8	32	19.4	3.7091	.95008
15	Ders denetimi sırasında denetçiler, sınıfın bir üyesi gibi davranmaktadırlar.	24	14.5	35	21.2	49	29.7	42	25.5	15	9.1	2.9333	1.19007
16	Denetçiler, ders denetimleri sonunda üstün başarı gösteren öğretmenlerin ödüllendirilmesi için öneride bulunmazlar.	33	20.0	63	38.2	31	18.8	32	19.4	6	3.6	2.4848	1.12405

B. REHBERLİK VE MESLEKİ YARDIM

Anket Soruları	Hiç Katılmıyor		Kısmen Katılmıyor		Kısmen Katılıyor		Katılıyor		Tamamen Katılıyor		μ	ss	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%			
17	Denetçiler öğretmenlere mesleki yayınları yeterince tanıtmazlar.	42	25.5	68	41.2	31	18.8	18	10.9	6	3.6	2.26061	1.070086
18	Denetçiler öğretmenleri mesleki gelişim fırsatları konusunda bilgilendirirler.	14	8.5	53	32.1	51	30.9	36	21.8	11	6.7	2.8606	1.06437
19	Denetçiler öğretmenlere farklı öğretim yöntem ve tekniklerini yeterli biçimde tanıtmazlar.	21	12.7	54	32.7	50	30.3	36	21.8	4	2.4	2.6848	1.02889
20	Denetçiler öğretmenlerin öğretim etkinliklerini geliştirmek için örnek uygulamalar yaparlar.	42	25.5	74	44.8	28	17.0	17	10.3	4	2.4	2.1939	1.01150
21	Denetçiler, öğretmenlerin olaylara bakış açısını, ufkunu geliştirmezler.	22	13.3	44	26.7	58	35.2	25	15.2	16	9.7	2.8121	1.14545
22	Denetçiler, öğretmenin ders araç-gereçlerini kullanma becerisini geliştirmesinde katkıda bulunurlar.	28	17.0	58	35.2	43	26.1	29	17.6	7	4.2	2.5697	1.09447
23	Denetçiler, öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme konusundaki bilgi becerilerini geliştirmelerinde yardımcı olurlar.	20	12.1	56	33.9	55	33.3	27	16.4	7	4.2	2.6667	1.02608
24	Denetçiler, öğretmenleri yapılan bilimsel araştırmaların sonuçları konusunda bilgilendirmezler.	23	13.9	79	47.9	35	21.2	24	14.5	4	2.4	2.4364	.98334
25	Denetçiler, öğretmen, kendi gelişimlerini kendilerinin yönlendirmeleri için özdenetim anlayışı geliştirirler.	26	15.8	61	37.0	45	27.3	25	15.2	8	4.8	2.5636	1.07800
26	Denetçiler ders denetimi sürecinde öğretmenlere mesleki sorunlarının çözümünde yardımda bulunmazlar.	21	12.7	49	29.7	54	32.7	37	22.4	4	2.4	2.7212	1.02759
27	Denetçiler denetim etkinliklerinde eğitim ve öğretim çalışmalarına ilişkin niteliği artırıcı önlemlerin alınmasında öğretmene yardım etmezler.	16	9.7	41	24.8	64	38.8	39	23.6	5	3.0	2.8545	.98930
28	Denetçiler denetim öğretmenlerin mesleki bir yardımı endişe duymadan istemelerine fırsat verirler.	15	9.1	50	30.3	62	37.6	29	17.6	9	5.5	2.8000	1.01333
29	Denetçiler, ders denetimlerinde eğitim öğretimin ilkelerinin uygulanması konusunda rehberlik etmezler.	13	7.9	27	16.4	52	31.5	65	39.4	8	4.8	3.1697	1.02186
30	Denetçiler, ders planlarının hazırlanmasında öğretmenlere yeterli düzeyde rehberlik ederler.	13	7.9	51	30.9	52	31.5	41	24.8	8	4.8	2.8788	1.02878
31	Denetçiler, öğrencilerle etkili bir iletişim kurulması için öğretmene rehberlik etmezler.	14	8.5	49	29.7	55	33.3	41	24.8	6	3.6	2.8545	1.00762
32	Denetçiler, öğretmene öğrencilerin bireysel farklılıklarına göre gelişmelerini sağlamak için rehberlik ederler.	16	9.7	41	24.8	55	33.3	44	26.7	9	5.5	2.9333	1.05999
33	İngilizce dersini denetleyen denetçiler İngilizce alanını bilen kişiler değildir.	69	41.8	40	24.2	29	17.6	16	9.7	11	6.7	2.1515	1.25234

C. DENETÇİLERİN DAVRANIŞLARI		Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kısmen Katılıyorum		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		μ	ss
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
Anket Soruları													
34	Denetçiler, öğretmeni öğrencilerin yanında eleştirirler.	11	6.7	28	17.0	28	17.0	61	37.0	37	22.4	3.5152	1.20267
35	Denetçiler, öğretmenleri istekle çalışmaya özendirmezler.	22	13.3	48	29.1	54	32.7	33	20.0	8	4.8	2.7394	1.07577
36	Ders denetimi süresince denetçiler, öğretmene görüşlerini açıklama fırsatı verirler.	19	11.5	26	15.8	68	41.2	45	27.3	7	4.2	2.9697	1.03255
37	Denetçiler, denetimi öğretmenle karşılıklı sevgi-saygı anlayışıyla sürdürmektedirler.	8	4.8	34	20.6	76	46.1	38	23.0	9	5.5	3.0364	.92322
38	Denetçiler denetim sırasında öğretmenlere denetçi yetki ve konularını baskı unsuru olarak hissettirirler	31	18.8	41	24.8	57	34.5	30	18.2	6	3.6	2.6303	1.09447
39	Denetçiler denetim etkinliklerinde öğretmenlerin güçlü yanlarını vurgularlar.	21	12.7	57	34.5	59	35.8	24	14.5	4	2.4	2.5939	.96838
40	Denetçiler, denetim sırasında öğretmeni rahatlatıcı bir tavır sergilerler.	17	10.3	54	32.7	61	37.0	26	15.8	7	4.2	2.7091	.99400
41	Denetçiler öğretmenlerin başarılı çalışmalarını övmeyiz	19	11.5	51	30.9	57	34.5	34	20.6	4	2.4	2.7152	.99882
42	Denetçiler denetim etkinliklerinde öğretmenleri içtenlikle dinlerler ve sorularına yanıt verirler.	12	7.3	31	18.8	66	40.0	47	28.5	9	5.5	3.0606	.99202
43	Denetçiler denetim süresince yargılayıcı davranırlar.	23	13.9	39	23.6	63	38.2	34	20.6	6	3.6	2.7636	1.04701
44	Denetçiler, öğretmenlere yardıma hazır olduklarını davranışlarıyla hissettirirler.	11	6.7	45	27.3	76	46.1	24	14.5	9	5.5	2.8485	.94098
45	Denetçiler, öğretmenlerin düşüncelerine saygı göstermezler.	11	6.7	27	16.4	60	36.4	57	34.5	10	6.1	3.1697	.99771
46	Denetçiler, ders denetimleri sürecinde öğretmenleri etkileyen sosyo-psikolojik etkenleri önemsemezler.	18	10.9	50	30.3	63	38.2	26	15.8	8	4.8	2.7333	1.01292
47	Denetçiler, öğretmenlerin eksik yönlerini onları kırmadan kendilerine açıklarlar.	7	4.2	38	23.0	68	41.2	43	26.1	9	5.5	3.0545	.93870
48	Denetçiler, ders denetimlerinde gözlemlenenin (değerlendirilenin) öğretmenin şahsı değil eğitim-öğretim durumları olduğunu öğretmene hissettirirler.	10	6.1	40	24.2	71	43.0	35	21.2	9	5.5	2.9576	.95860
49	Denetçiler, denetim sırasında öğretmenin moralini yükseltmeye çalışırlar.	11	6.7	69	41.8	53	32.1	25	15.2	7	4.2	2.6848	.95513
50	Denetçiler okula rehberlikten çok hataları bulmak için gelirler.	39	23.6	36	21.8	47	28.5	31	18.8	12	7.3	2.6424	1.23442

EK 5
MÜFETTİŞLERİN GÖREV VE YETKİLERİ
Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim Müfettişleri Başkanlıkları Yönetmeliği
Yayımlandığı Resmi Gazete Tarihi: 13.08.1999 Yayımlandığı Resmi Gazete No: 23785

Madde 43 - Müfettişlerin görev ve yetkileri şunlardır:

a) Rehberlik ve iş başında yetiştirme;

1) Her öğretim yılı başında ve sonunda, ayrıca gerektiğinde öğretim yılı içinde, öğretmenlerle mesleki toplantılar düzenlemek, eğitim öğretim ve yönetim ile ilgili olarak sorunların belirlenmesinde ve çözümünde rehberlik etmek,

2) Okul ve kurumlarda rehberlik amaçlı çalışmalarda belirlenen konuları, önerileri ile birlikte rehberlik tebliğine ve kurum teftiş defterine yazmak, tebliğin bir örneğini başkanlığa vermek,

3) Okul ve kurumların teftişinden sonra öğretmen ve yöneticilerle birlikte toplantı yapmak, eğitim öğretim ve yönetim ile ilgili sorunların çözümüne yönelik rehberlik etmek,

4) Mesleki yayınları ve meslekle ilgili gelişmeler ile mevzuat değişikliklerini izlemek, başkanlık veri tabanına katkıda bulunmak ve bu kapsamda bölgesindeki öğretmen ve yöneticilere rehberlik etmek,

5) Aday memurların yetiştirilmesine rehberlik etmek ve bu konuda verilen diğer görevleri yapmak,

6) Teftişi ile yükümlü bulunduğu öğretmenlere ve yöneticilere mesleki yardımlarda bulunmak ve iş başında yetişmelerine rehberlik etmek,

7) (Değişik alt bend: 21/07/2005-25882 S.R.G. Yön/16.mad) Teftiş, değerlendirme, araştırma, inceleme ve soruşturma hizmetlerinde müfettiş yardımcılarının katılımını sağlamak ve yetiştirilmelerine yardımcı olmak.

b) Teftiş ve Değerlendirme;

1) Türk milli eğitiminin genel amaç ve temel ilkelerine uygun olarak, okul ve kurumların amaçlarına göre öğrencilerin yetiştirilmeleri ile yetenek, bilgi ve becerilerinin geliştirilmesi durumunu,

2) Görev alanlarındaki okul ve kurumların eğitim, öğretim, yönetim ve diğer görevlilerinin mevzuata göre çalışmalarını,

3) Atatürk İlke ve İnkılapları'nın, İstiklal Marşı'nın, Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi'nin ve Öğrenci Andi'nin öğretilme ve kavratılma durumunu,

4) (Değişik alt bend: 21/07/2005-25882 S.R.G. Yön/16.mad) Bayrak, anma ve kutlama törenlerinin; sosyal etkinliklerin mevzuatına uygun olarak yapılıp yapılmadığını,

5) Her yönü ile eğitim-öğretim ve yönetim çalışmalarını,

6) Kurumun ve kurumdaki personelin kanun, tüzük, yönetmelik, yönerge ve programlarda belirtilen amaçları gerçekleştirme durumunu,

7) Eğitim-öğretim ve yönetim görevlilerinin çevre ile ilişkilerini,

8) Okul veya kurum personelinin yeterlilik ve verimliliklerini,

9) Okul aile birliği, okul kooperatifi ve kantininin kuruluş ve çalışmalarının mevzuatına uygun olarak yürütülüp yürütülmediğini, teftiş etmek ve değerlendirmek.

10) Okul ve kurumlara ait bina uygulama bahçesi, arsa, arazi ve tesislerin amaca ve projeye uygun olarak kullanılıp kullanılmadığını teftiş etmek ve değerlendirmek; sonucunda belirlenen hususları önerileri ile birlikte okul veya kurumun teftiş defterine yazmak; gerektiğinde ayrıca kurum teftiş raporu düzenleyerek başkanlığa sunmak.

11) Teftiş edilen okul ve kurumlarda yönetici, öğretmen ve gerektiğinde diğer personel hakkında ayrı ayrı teftiş raporu düzenlemek.

12) (Mülga alt bend: 21/07/2005-25882 S.R.G. Yön/16.mad)

13) Teftiş bölgelerindeki okul ve kurumlar hakkında saptanan bilgileri zamanında ve eksiksiz olarak başkanlığa sunmak.

c) İnceleme;

1) Başkanlıkça verilen veya teftiş sırasında karşılaşılan konularla ilgili inceleme yapmak,

2) Okul, öğretmen ve diğer personel ile ders araç ve gereçlerine ilişkin ihtiyaçları belirleyerek başkanlığa bildirmek,

3) Okul ve kurumların açılma ve kapatılmalarına ilişkin inceleme raporu düzenlemek,

4) (Mülga alt bend: 21/07/2005-25882 S.R.G. Yön/16.mad)

5) Okul ve kurumlardaki teftiş sistemi, eğitim ve öğretim yöntemleri, teftiş ve değerlendirme raporları ile diğer basılı defter ve kayıtların geliştirilmesi için çalışmalar yapmak, konu ile ilgili görüş ve önerilerinin kurul gündemine alınma isteğini başkanlığa bildirmek,

6) Okul ve kurumlar ile ilgili mevzuatın ve programların uygulanması sırasında karşılaşılan aksaklıkları, güçlükleri belirlemek ve başkanlığa bildirmek,

7) Okul ve kurumlarda özel eğitime yönelik uygulamaları mevzuatı çerçevesinde incelemek ve başkanlığa bilgi vermek,

8) (Mülga alt bend: 21/07/2005-25882 S.R.G. Yön/16.mad)

d) Soruşturma;

1) İl İdaresi Kanunu hükümlerine göre, valilikçe verilecek soruşturma emirleri gereğince resmi ve özel okul ile kurumlarda görevli öğretmen, yönetici ve diğer personel hakkında soruşturma yapmak,

2) İnceleme ve soruşturmaya yönelik çalışmalarında kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilerle doğrudan yazışma yapmak,

3) Verilen soruşturmaya zamanında başlamak ve kısa süre içinde tamamlayarak önerilerini fezleke veya rapora bağlayıp başkanlığa sunmak,

4) Bir olayın soruşturmasını yaptıkları sırada, aynı konuda başka soruşturmacı veya soruşturmacıların görevlendirilmesi durumunda; soruşturmanın birleştirilmesi için durumu bir yazı ile başkanlığa bildirmek,

5) Başlanılan bir soruşturmayı çeşitli nedenlerle tamamlayamama durumunda, gerekçesini yazılı olarak başkanlığa bildirmek,

6) Gerekli görülen defter, evrak, belge ve bilgileri, ilgili dairelerden istemek, incelemek sübut delil teşkil edenlerin asıllarını, diğer belgelerin örneklerini almak; asılları alınan belgelerin yerine mühür ve imzası ile onaylı birer örneğini dosyasında saklamak üzere ilgili daireye vermek,

7) Soruşturma alanına giren ilgililerin koruma ve sorumluluğu altındaki gizlilik dereceli de olsa her türlü evrak ve defterleri, para ve para hükmündeki senet, demirbaş eşya, ambar ve depolar ile kasa ve vezneyi görmek, incelemek, saymak ve gerekirse mühürlemek,

8) (Değişik alt bend: 21/07/2005-25882 S.R.G. Yön/16.mad) Soruşturmalarda, muhbir, şikâyetçi, sanık ve tanıkların celbi ve dinlenmesi gibi soruşturmanın gerektirdiği her türlü işlemlerin yerine getirilmesinde ilgili mevzuat hükümlerine göre hareket etmek,

9) Görev alanı ile ilgili aldıkları şikâyet ve ihbar üzerine veya bizzat görmeleri durumunda, gecikmesinde zarar umulan ve delillerin kaybına meydan verebilecek hallerde delilleri toplayarak, olaya el koymak ve soruşturma emri istemek,

10) Düzenledikleri teftiş, inceleme ve soruşturma raporlarının birer örneğini özel dosyalarında saklamak,

11) (Değişik alt bend: 21/07/2005-25882 S.R.G. Yön/16.mad) 2/12/1999 tarihli ve 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun kapsamına girmeyen konularda Başkanlıkça, milli eğitim müdürlüğü aracılığı ile Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunmak.

e) (Ek bend: 21/07/2005-25882 S.R.G. Yön/16.mad) Araştırma;

1) Görev alanlarındaki okul/kurumların eğitim-öğretim, yönetim ve öğrencilerle ilgili ihtiyaç duyulan konularda araştırma yapmak,

2) Okul/kurum personelinin yeterlik ve verimliliklerini araştırmak,

3) Bölgesinde okula devam etmeyen öğrencilerin devamsızlık sebeplerini araştırmak,

4) Eğitim sorunlarını belirlemek, çözüm önerileri geliştirmek ve eğitimin niteliğini artırarak etkin ve verimli olarak gerçekleştirilmesine yönelik araştırma yapmak,

5) Okul ve çevre ilişkisini güçlendirmek amacıyla araştırma yapmak,

6) Görev alanlarıyla sınırlı olmak kaydıyla başkanlıkça verilen diğer konularda araştırma yapmak.

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı : BELGİN KARAARSLAN

Doğum Yeri : ÇİNE / AYDIN

Doğum Yılı : 1979

Medeni Hali : EVLİ

EĞİTİM VE AKADEMİK BİLGİLER

Lise 1993-1997 : Aydın Ortaklar Anadolu Öğretmen Lisesi

Lisans 1997-2002 : 9 Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi

Yabancı Dil : İngilizce

MESLEKİ BİLGİLER

2002–2008 : İngilizce Öğretmeni, Muğla Anadolu Meslek ve Kız Meslek Lisesi